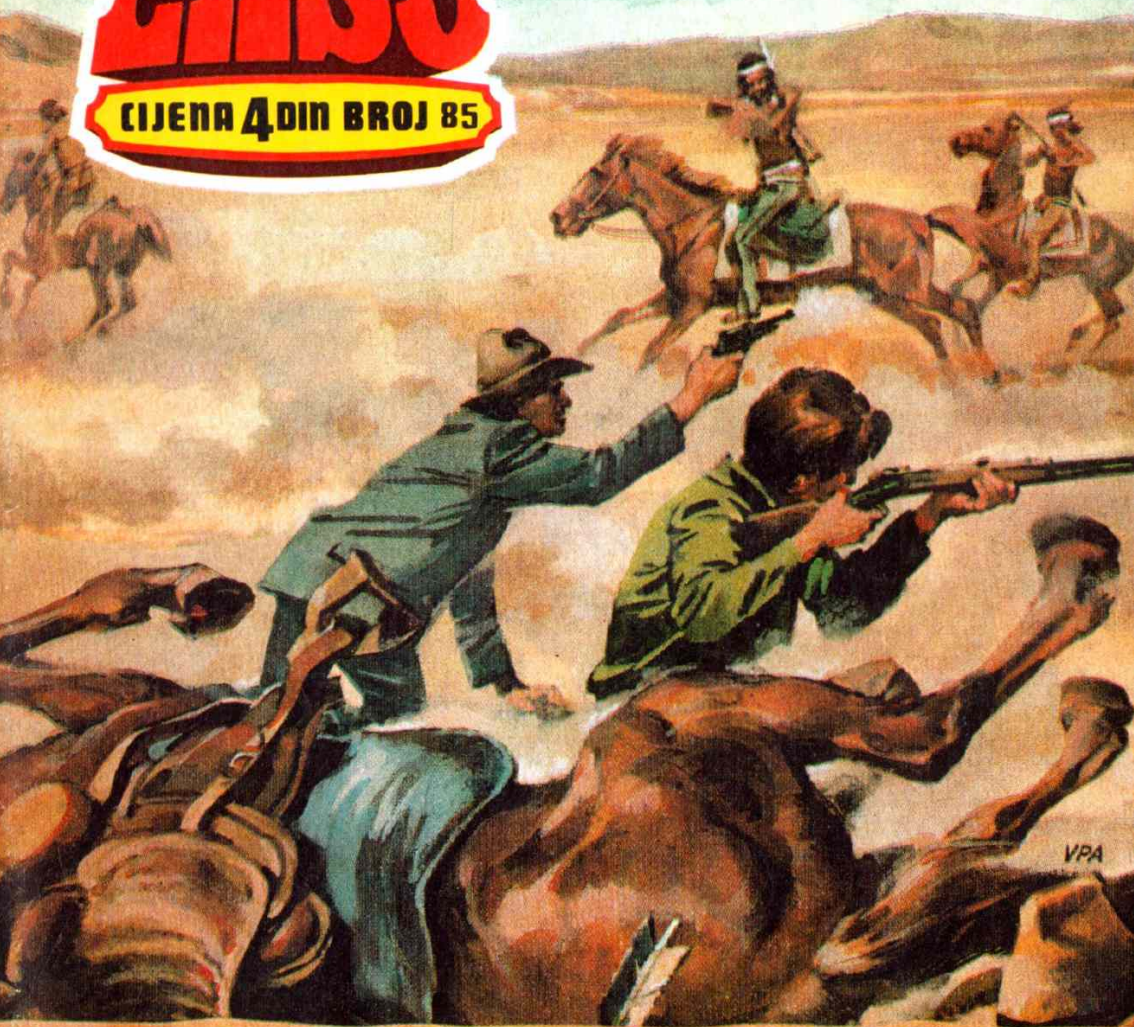

NOVA SERIJA

LASO

CIJENA 4 DIN BROJ 85

VPA

Paklenska pjesma pustinje

JOHN GILMOOR

**PAKLENA PJESMA
PUSTINJE**

»Laso« Nova serija 1975.

John Gilmoor: PAKLENA PJESMA PUSTINJE

Naslov originala: DAS HÖLLENLIED VOM WÜSTENTRAIL

(Copyright: Pabel Verlag Rastatt)

Recenzija: Fedor Hanžeković, filmski režiser i publicist

Prijevod: Juraj Bujan

Redaktura: Slavko Mihalić

•Laso• — Izdavač OOUR izdavačke djelatnosti •Vjesnik•, Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Glavni i odgovorni urednik Borivoj Jurković — Tisak: OOUR novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG •Vjesnik•, Zagreb, Ljubice Gerovac 1, — Zagreb 1975.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju): VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA, Zagreb

Cijena 4 d. Za inozemstvo: DM 1,60; ASCH 8; SFRS 1; HFL 1,30

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/2 — 1973 od 25. XI 1973.

I

Sam Lindon bijaše muškarac krupna stasa i širokih ramena. Prosijeda kosa visjela mu je niz potiljak a njegovo se naborano lice s upalim očima činilo kao isklesano iz kamena.

Duboko uzdahnuvši hladni noćni zrak, Sam zatvori prozor. Na popucalim prozorskim staklima odražavalo se mjesečevo svjetlo. Zastavši na tren, Sam se zagleda kroz prozor a zatim se polako okrene i pođe prema grubo istesanom stolu u sredini prostorije. Nosio je izbljedadju pamučnu košulju, izlizane hlače, te izgažene čizme. Košulja mu je na prsima bila raskopčana, pa se jasno razaznavala poput prsta široka crvena brazgotina od sablje što se protezala gotovo preko cijeloga gornjeg dijela tijela; bila je to nemila uspomena na građanski rat. Na njegovom opasaču, u koricama izrađenim rukom, njihao se kolt.

Ruke Sama Lindona bile su velike poput torbi što se nose o sedlu. Kad je dohvatio svjetiljku da podigne stijenj, ona je u njegovim pesnicama djelovala poput igračke.

Sam Lindon pogladi uske, dugačke brkove čiji su krajevi sezali do ruba brade. Skrenuvši pogled na zidni sat, nekoliko je sekundi zamišljeno promatrao pokrete njihala. Kucanje sata i Samovo glasno disanje bijahu, jedini

šumovi u prostoriji. Tišinu prekinu Samovi koraci koji pođu vratima. On izide napolje...

Lagani vjetroć što je puhao sa strmih, rascjepkanih vrhova G.la Mountainsa, rashladio mu je nisko čelo i malo podigao nekoliko pramenova kose.

Sam Lindon pogleda tračnice što su, izronivši iz tame na bijelom mjesečevom sjaju, srebrnasto bljesnule. Izgledale su poput dviju metalnih zmija.

Čelični put...

Iznad glave Sama Lindona neprestano je zujala telegrafska žica. Krupne sjene dvaju velikih rezervoara za vodu, samo tridesetak metara udaljenih od brvnare, prijeteci su stršile u noćno nebo, nalik na dva diva koji će svakog trenutka napasti jedan drugoga. Tiho škripeći pokrenu se vodenično kolo.

Za jedan sat stići će vlak, kao i uvijek. Sam Lindon će u svoju knjigu upisati prijavu, vodom napuniti rezervoar lokomotive, zapitati strojovođu za najnovije vijesti. Možda će strojovođa ovaj put imati čak i novine. Sve će zacijelo biti kao i obično.

Sam Lindon zastane na tračnicama a zatim krene prema rezervoaru za vodu.

Vance Gahd, u čizmama visok gotovo dva metra, bijaše mršav poput izglednjela vuka, i ništa manje opasan.

Njegovo koščasto lice uvijek je bilo u sjeni oboda širokog šešira. Oko bokova bio mu je ovijen široki opasač za revolver nanizan svjetlucavim mećima. U njegovim koricama visio je teški kolt čiji je izlizani kundak, poput jastrebova kljuna spremnog da svakog trenu zgrabi plijen, bio odvrnut od bedra.

Vance Gard nije se osvrtao na druge muškarce koji su čekajući stajali iza njega. Suzivši oči potjerao je konja za gusto grmlje što je njegovim drugovima već pružalo zaklon.

Zivotinja tiho zaništi. Gard se preplašeno okrene i obim rukama konju začepi gubicu. Zatim kimne golemom muškarcu boje kože poput ebanovine. Crnac se naceri. Njegovi poput snijega bijeli zubi jasno zasvjetlucaše. Okrenuvši se Crnac šmugne u mrak.

Sišavši s konja Vance Gard polako krene naprijed. Nekoliko metara ispred njega jasno su se isticali na bljedom mjesječevom svjetlu. Zrak je mirisao po vlažnom drvu. Iznad grmlja su se skupljali rojevi mušica.

A tu bijaše i muškarac koji je polako koraćao kroz tamu, muškarac visok i širok poput medvjeda, prosijede kose i dugačkih brkova.

Šljunak je tiho škripao pod čizama Sama Lindona. Vance Gard stigao je do jednog rezervoara za vodu i stisnuo se uz hladno drvo. Noć bijaše sparna i na njegovom čelu izbiše krupne kapi znoja. Prstima je nervozno pipkao rasušene grede potpornih stupova rezervoara. Sve jasnije čuo je korake čovjeka koji se približavao. Otvorio je usta trudeći se da diše nečujno.

Sam Lindon se zaustavi ispod prvog rezervoara i nasloni na drvenu konstrukciju načinjenu od stupova debelih poput bedra.

— Prokleta vrućina! — prokune tiho i maramicom obriše znoj sa čela. Sam Lindon ne opazi neznanca koji je stajao ni pet metara daleko od njega. Poče odvezivati lanac kojim je bila privezana cijev.

Vance Gard ljutito skupi usne i u ustima osjeti slane kapljice znoja.

»Sada«! pomisli. »Sad je vrijeme«.

Gipko poput zmiје odvoji se od drvene konstrukcije rezervoara i nečujno zakorači gustom travom. No, potom naiđe na šljunak.

Kad odjekne snažna eksplozija i raznese tračnice, Sam Lindon je zbunjeno okrene glavu. Prije nego je shvatio što se događa, ugleda mršavu priliku i razrogačio oči. Vance Gard se munjevito odbaci od zemlje i poleti prema željezničaru.

Iako se prepao, Sam Lindon je reagirao brzo. Osjeti u ruci hladni držak revolvera htjede izvući oružje, ali ga pogodi strahoviti udarac neznančeve desnice.

Sam Lindon zajeca i osjeti kako mu neznanac izvlači iz korica revolver. Ponovni udarac pesnice odbaci ga unatrag. Hvatajući zrak ispruži svoje snažne pesnice. Neznanac se, međutim, stvori pred njim munjevito poput sjene.

Sam Lindon je htio vikati, zvati u pomoć, braniti se, naglo se okrenuti i pobjeći, no, činilo mu se da ga je neka željezna pesnica zgrabila za srce. Noge su mu odjednom postale teške poput olova. Raskolačenih očiju gledao je muškarca koji mu se približavao. Htio je nešto reći, no, nije mogao. Otvorio je usta i samo izbezumljeno mahao glavom.

— Ne, ne...

Niza znojno čelo visjeli su mu pramenovi kose. Grubo lice došljaka prilazilo mu je sve bliže.

Vance Gard je bezdušnim očima promatrao željezničara, a kad se ovaj odjednom zgrči i uzdahne, on uspori korak.

Visoki, snažni Crnac prišulja se straga i Samu Lindonu grubo pritisne u rebra revolver

— Ostanj miran, starče, posve miran, inače ću opaliti. Budem li morao, učiniti ću to, vjeruj mi!

Njegov duboki glas nije zvučao grubo, no, u njemu se ipak osjećao prizvuk prijetnje.

Lindon brzo kimnu.

— Da, da... — promrsi.

Vance Gard priđe bliže i provjeri nema li Lindon uza se još oružja.

— Ništa — promrmrlja. Upravi u željezničara prodorni pogled, a oči mu

zasvjetlucaju hladno poput ledenih kristala. — Tko je još u postaji? — upita potom.

Sama Lindona još jače prestraši oštar glas te bezvoljno odmahne glavom.

— Nitko. Nema nikoga osim mene....

Vance Gard zadovoljno kimne glavom. Spusti revolver u korice te se okrene.

— Pripazi na njega, Isa — dobaci preko ramena, a Crnac kimne.

Vance Gard šmugne zatim prema zgradi. Niska brvnara ležala je okružena tamom. Kroz poluotvorena vrata prodiralo je slabo svjetlo petrolejke.

Pogledavši kroz uski prozor Vace Gard se osvrne.

— Možete doći! — poviče.

Njegov zov odjekne daleko kroz noć. No, predio bijaše pust. Nekoliko kilometara dalje već je počinjala pustinja Gila.

Muškarci i konji iziđoše iz grmlja i krenuše prema brvnari sagrađenoj od debelih balvana. Pukotine bijahu zamazane glinom i začepljene travom.

Prvi se pojavi Crnac sa zarobljenim željezničarom i gurne Lindona preko praga u kuću. Željezničar bijaše blijed kao krpa. Ruke su mu drhtale. U paničnom strahu promatrao je gotovo dva metra visokog Crnca koji je onako plećat i krupan bio zasjenio svjetlo petrolejke.

I ostali stupe u kuću, a posljednji Vance Gard. On zatvori vrata i pride željeznoj peći na čijoj je ploči stajao poveći lonac. Gard podigne poklopac i pogleda u nj.

— Kava — promrmlja i odmah doda mrzovoljno: — Hladna!

S treskom spusti poklopac i strogo pogleda željezničara u oči.

— Koliko je još do dolaska vlaka?

— Otprilike... jedan sat. — promuća Lindon grčevito se hvatajući za rub glatkog stola.

— Je li to točno?

Ric Gander, zbijeni, snažni muškarac nepovjerljivo i prijeteći odmjeri Sama Lindona.

— Da, točno je. Dakako da je točno! — odvрати Lindon brzo.

— Bit će da je tako, Ric — naceri se Vance Gard. — On ne laže. Zar ne, starče, ti se ne bi usudio lagati?

Sam Lindon na trenutak pogleda u zlobno treperave razbojnikove oči i utučen sagne glavu.

— Zacijelo ne bih — reče tiho.

— Kako si dugo na toj postaji?

Vance Gard sjedne ispruživši noge s izgaženim čizmama.

— Šest godina, gotovo sedam — odvraći Sam Lindon i pogleda razbojnika, ne shvaćajući zašto ga to pita.

— A kako dugo namjeravaš još ovdje ostati? — nastavi razbojnik odlučno.

Sam Lindon proguta pljuvačku. Grlo mu je odjednom postalo suho, činilo mu se da mu se jezik pretvorio u komad smežurane kože.

— Kako... kako da to... protumačim? — promuća jedva šujno.

Vance Gard se ljutito naceri i gurnu cigaretu među uske usnice. U očima mu je nekoliko sekundi svjetlucau plamčak upaljene šibice.

— Mrtvaci ne upravljaju postajama — reče tiho.

— Ne — odvraći Sam Lindon i osjeti kako mu iz svih pora izbija znoj.

— Nadamo se da se razumijemo! — Vance Gard je to izrekao tiho i polako, posebno naglašavajući svaku riječ.

— Ja... ja ne znam...

— Znaš vrlo dobro što mislim, starče. U teretnim kolima vlaka nalazi se 12.000 dolara. Budeš li nam stvarao neprilike, nekoliko će debelih direktora Railroad Company dobiti priliku da obuku svoja crna odijela i održe dirljive govore. — Rekavši to Gard pogleda željezničara čije je naborano lice na bljedom svjetlu petrolejke djelovalo oronulo i umorno. — Umro junačkom smrću u vršenju svoje dužnosti... Baš tako će reći i to će pisati na ukrasnim trakama vijenaca.

Vance Gard snažno povuče dim cigarete. Tanka dimna zavjesa blagog mirisa protegne se prostorijom.

— Gdje je telegraf? — Glas mu je opet zvučao prijeteći.

Sam Lindon lagano podigne ruku i pokaže priprosti zastor od platnene vreće na zidnom ormaru.

Kad je Miguel Chavez, tamnopusi Meksikanac, odmaknuo zastor, ukaže se telegraf.

— Dolaze li obično prije vlaka prijave?

— Ne. — Sam Lindon žurno odmahne glavom. — Ne, nikada.

— To je dobro — reče Vance Gard i kimnu Meksikancu.

Tamnoputi razbojnik naceri se i sagne. Naglim pokretom ruke strgne zastor s njegovih držača i baci ga u kut. Potom iz korica za pojasom izvuče poput britve oštar nož. Podigne svjetlucavu žicu što je od uređaja vodila u zid, spajajući telegraf s vanjskim vodom, te je prereže.

Vance Gard ustane i priđe bliže. Izvuče revolver iz korica, okrene ga i drškom razbije cijevi uređaja.

Bez riječi i suznih očiju starac je promatrao divljanje razbojnika.

— Svinje — promrmlja potom tiho i sagne glavu — O, vi svinje!

Lice Willa Lattighama, krivonogog Teksašanina, odjednom se smrači. Prijeći pristupi Samu Lindonu.

Otkucaji zidnog sata odjekivali su poput neprestane, jednolične tutnjave udaraca u bubanj. Činilo se da iz sekunde u sekundu postaju sve glasniji.

Sam Lindon se na svom stolcu uvlačio u sebe. Tiho je disao i bez riječi piljio u Teksašanina.

Lice razbojnika djelovala su kao da su isklesana iz kamena.

— On nas vrijeđa — reče Ric Gander.

— Ništa mu nismo učinili, a ipak nas vrijeđa — doda Isaiah Dorman.

Vance Gard ne prozbori ni riječi. Samo prezrivo pogleda starca.

Will Lattingham nijemo zakima glavom pa željezničara zgrabi za ovratnik košulje.

Sam Lindon na trenutak sklopi oči. Obuzme ga osjećaj vrtoglavice. Tek je nejasno vidio pred sobom neobrijano lice niskog, krivonogog muškarca iz Teksasa.

— Mi smo, dakle, za tebe svinje — prozbori Will Lattingham. Svaka se njegova riječ popu žitkog voska polako i s neobičnim naglaskom prelijevala preko njegovih uskih usana. Njegova je desnica sve jače stezala ovratnik starčeve košulje i Sam Lindon osjeti, kako ga u grlu nešto guši. Obuzme ga neopisiv strah.

— Proklete svinje, znači? — ponovi Teksašanin te se naceri.

Will Lattingham prstima lijeve ruke zgrabi Sama Lindona za košulju i polako ga podigne sa stolice.

— Ništa ljepše nisi mogao smisliti? — zapita Teksašanin, a obraze mu prekriju crvene mrlje.

Neko su se vrijeme gledali nepomično i bez riječi. Teksašaninov pogled bijaše hladan poput ledene sante i Sam Lindon poslije nekoliko trenutaka okrene glavu. Usnice su mu drhtale, a ramena se umorno opustila.

— Ne — prošapće starac i odmahne glavo. — Ne, ja... ja ne znam, kako sam to mogao reći... Nisam tako mislio...

Will Lattingham se naceri. Lako udari Sama Lindona i starac padne natrag na stolac. Obim rukama pokrije glavu, misleći da će Teksašanin postaviti s udarcima. Lice razbojnika se razvedri. Razbojnici su sada bili uvjereni da je željezničar smekšan.

Vance Gard opet priđe stolu i sjedne. Opušak cigarete baci na pod i zamišljeno pogleda u svjetlucavo staklo petrolejke iza kojega je gorio plamen.

— Za jedan sat — promrmlja za sebe, no svi su ga mogli čuti. — Za jedan sat...

II

Kroz noć odjekne zvižduk lokomotive. Snažni klipovi lokomotive bučno su se pokretali. Strojovođa gurne glavu kroz prozor.

Bill Worman odavno više nije primjećivao podrhtavanje lokomotive. Divlje i snažno topotanje stroja ispod nogu, kao i paklenska pjesma čeličnog diva, spadali su u njegov svakodnevni posao. Još niže spusti ručicu kojom se regulira brzina, te vlak brže pojuri naprijed. Vjetar je guste oblake pare i dima nosio prema zadnjem vagonu i oni su ubrzo nestajali u tami. Petrolejka na prednjem dijelu lokomotive bacala je na tračnice svjetlo koje je plesalo po metalu ispred vlaka.

Ložać Jeff Turnton pojavi se na spremištu za gorivo i znojeći se povuče nekoliko velikih komada smrekovine. Pusti da s treskom padnu na pod,

otvori željezni poklopac ložišta i nekoliko se trenutaka zagleda u pakao praskajućeg plamena. Gurne zatim unutra rascjepane komade drva i s treskom zalupi poklopac. Ložačeve gole mišićave grudi bijahu crne od dima i čađe. Uz to su se sjajile od znoja koji mu se slijevao s lica preko vrata i prstiju. Ruke su mu bile široke, žuljevite, izbodene od triješča, ljepljive od smole, te od napornog rada grube poput bivolje kože. Teško dišući ložač se nasloni na željeznu ogradu lokomotive.

— Koliko je još do Lindonove postaje? — zapita strojovođu. Morao je vikati kako bi nadjačao žestoku melodiju kotača i klipova.

Bill Worman samo na tren okrene glavu. Desnicom je obuhvatio polugu za reguliranje pritiska pare. Na ručnom zglobu iskoče mu debele žile.

— Četvrt sata! — poviče Bill Worman a ložač zadovoljno kimnu.

— Hitno nam je potrebna voda!

— Do Lindona bit će dovoljno! — odvrati strojovođa promuklo. Nakašlja se i psujući pljune. Pokraj vlaka su poput sjene promicali vitki telegrafski stupovi što su stršili u noćno nebo.

— Kad bi Lindon imao šalicu kave... Proketo je vruć!

Strojovođa ljevicom okrenu ručicu i netremice se zagleda u pokazivač pritiska pare na kojem se crvena kazaljka njihalala amo-tamo.

— Bez brige! — poviče a da ne skrene pogled. — U Sama Lindona dobit ćeš sve! On je čovjek na svome mjestu!

— Još četvrt sata! — promrsi ložač nestrpljivo i čeznutljivo se zagleda u tamu.

— Vrijeme je. Uskoro će vlak — reče Sam Lindon i ustane. Njegov pogled bio je uperen u kazaljke zidnog sata.

— Stoj!

Zapovijed Vancea Garda odjeknula je prostorijom poput praska biča. Stari se željezničar iznenadno trgne.

— Sakrij konje iza grmlja! — dade Gard znak Crncu.

Visoki, snažni muškarac samo lagano kimne, stavi šešir na glavu i nestane napolju.

— Pođi s njim, Wille — doda Gard.

Sivooki Teksašanin pljune na pod te se okrene.

Vance Gard htjede još nešto reći, no uto iz daljine odjekne prodoran zvijuk lokomotive. Gard prokune i priđe prozoru. U daljini ugleda sitna, jasna svjetla. Desnica mu klizne prema revolveru.

— Napolje! — poviče žurno. — Kucnuo je čas!

Lice mu se trzalo od uzbuđenja. Prostorijom je odjekivao tresak srušenih stolica i mukli bat čizama. Razbojnici iziđoše napolje i požuriše prema kolo-sijeku.

— Ne čini gluposti, starče — promrm-lja Vance Gard prijeteći i hladno pogleda Sama Lindona.

— Ne, ne... Budite bez brige. Ja... ja neću učiniti nikakvu glupost, gospodine — promuca željezničar. Ruke su mu se tako tresle da nije mogao držati vrč kojeg je dohvatio želeći popiti gutljaj vode.

Ugleda na pragu mršavu, žilavu pri-liku vode razbojnika. Bila je velika i opasna. Istodobno začuje grmljavinu i štopot vlaka.

— Ne... — dahne starac. — Ne, ne smijete to učiniti! Ne smijete! Ne... — poviče iznenada. Odjednom kao da je nestalo njegovog straha. Plamtećih očiju pođe prema Vanceu Gardu.

— Prestanite! Ne!

Razbojnik na vratima se okrene. Njegovo znojno lice bijaše izobličeno od uzrajanosti i bijesa.

— Ustrijelit ću te poput bijesnog psa! Zaveži...

Njegov je glas drhtao od uzbuđenja, a u očima mu plamtjela divlja vatra.

Vance Gard bijesno navali na starca. Ljevicom ga zgrabi za raskopčanu košulju i gurne u prostoriju.

Sam Lindon zatetura i s treskom padne na pod; osjetivši na sebi težinu Gardova tijela, počne divlje udarati oko sebe.

Prosjedi željezničar uto ugleda bijesno svjetlucanje u razbojnikovim očima. Preko čela ga pogodi rasprsla užarena vatrena lopta. Ništa više nije primjećivao, kao da je utonuo u crni ponor.

Vance Gard se uspravi i jurne kroz vrata.

Vlak se već bio zaustavio pokraj rezervoara za vodu.

Sa strmih je vrhova Gila Mountain-a puhao vjetar i hladio vruće razbojnikovo lice. Gard letimično pogleda u prozore vagona. Premda je u kolima bilo mračno, razazna unutra neka lica. Većina putnika je spavala. Na papučici jednog vagona stajao je zbijeni crni kondukter i gledao u noć. Nije opazio muškarca čiji su koraci škripali po šljunku željezničkog nasipa. Svjetlo je prodiralo jedino kroz uski otvor prozora teretnih kola.

Vance Gard ugleda tamnu priliku koja je izronila ispod potpornih stupova rezervoara za vodu.

Ric Gander se u nekoliko koraka nađe pored lokomotive. U ruci je čvrsto stezao svoj teški revolver. Neposredno iza njega žurio je Isaiah Dorman.

Dva razbojnika uskoče u bijeli oblak guste pare. Poput sjena se uhvate za potporne držače i popnu na lokomotivu.

Jeff Turnton je upravo stajao ispred spremišta za drva, kad mu se učini da je iz tame odjednom izronila neka sjena, a odmah potom i druga. Tada odjeknu teški koraci na željeznim pločama što vode u lokomotivu.

Ložac Turnton nagonski nasluti što znači prisutnost stranaca na njegovoj lokomotivi.

Bill Worman je također začuo šumove, okrenuo se i stao kao skamenjen. Učinilo mu se da mu se krv u žilama sledila. Tada je opazio kako mu se približila crna prilika i ugledao dugački predmet u velikoj ruci došljaka. Strojovađa stisne oči, uvuče glavu među ramena i pokuša, braneći se, pokriti lice rukama. Sjena je već bila pred njim.

Udarac revolverskom cijevi tako grubo pogodi Billa Wormanu u želu-dac da se on prevrne. Podmukla bol propara mu trbuh i on pomisli da će mu tekuća vatra spaliti utrobu. Jedva je osjetio kako ga je gruba pesnica zgrabila za razbarušenu kosu i brzim mu i naglim pokretom podigla glavu.

Širom otvorenih očiju zurio je u crno, od znoja sjajno lice. Borio se da dođe do zraka, a onda ga Crnac podigne. Istodobno osjeti snažan udarac u grudi.

Zatetura unatrag, udari u čađom zamazani zid lokomotive i rukama se očajnički grčevito uhvati za nekoliko željeznih držača. Usta mu ispuni gorak okus. Kad ispljune na jeziku osjeti krv iz razbijene donje usnice

Visoki, snažni Crnac prijeteci ga pogleda i podigne revolver s dugačkom cijevi. Bill Worman se na trenutak zagleda u malu, okruglu rupu cijevi.

— Bez ikakvih gluposti — reče Crnac prigušeno. Njegovi snažni zubi bjelkasto zasvjetlucaju u tami.

Jeff Turnton u nemoćnom gnjevu zgrči pesnice. No, nije mogao pomoći Billu Wormanu. Nije čak mogao pomoći ni samom sebi, jer mu je Ric Gander bio pritisnuo revolver u rebra. Od uzbuđenja je otvarao i stiskao pesnice, a na usnicama osjećao znoj pomiješan sa čađom.

Stajao je posve ukočeno jer čim bi se pokrenuo, pritisak oružja postajao bi jači.

— Što... što to treba da znači? — procijedi ložac promuklo. Oči su mu bile netremice uprte u komad drveta samo tridesetak centimetara udaljen od njegove ruke.

— Napad na vlak Obojica samo lije-po ostanite mirni i ništa vam se neće desiti — odvrati Ric Gander cereći se.

— Napad... — Ložac proguta pljuvačku. — Valjda ne vjerujete da ćete uspjeti?

— Vjerujemo — reče Gander niti ne trepnuvši

Jeff Turnton lagano odmahne glavom. Pljune a potom sve stavi na kocku.

Jednim se skokom odbaci i okrene.

»Je li otonac nategnut? Hoće li revolver opaliti od snažne kretnje?« prostruji mu glavom.

Oružje nije opalilo. Ric Gander iznenađeno uzmakne i tik pred sobom ugleda izobličeno ložačevo lice. Jeff Turnton ne gledajući posegne za komadom drva iz spremišta za gorivo. Pod rukom osjeti rascijepano drvo, zgrabi

ga i podigne uvis. Cjepanica zazubi zrakom.

Ric Gander se baci u stranu i drvo udari u željezni potporanj. Udarac muklo odjekne. Razbojnik odmah ispruži revolver. Kad ga čelična cijev snažno pogodi u desno rame, ložač ispusti drvo i zastenje. Teški razbojnikov revolver munjevito se podigne i udari ponovo. Ne ispustivši ni glasa Jeff Turnton se sruši. Iz rane na sljepoočici poteče mu tanki mlaz krvi.

Ric Gander ljutito odmahne glavom i sa čela odmakne pramen kose.

— Okove, Isa — promrsi suho. — Oboljicu treba pažljivo vezati. Ne zaslužuju drugo.

Crnac odobravajući kimnu glavom.

Topot lokomotive bio je već sasvim oslabio, kad Vance Gard stiže do prednjeg dijela vlaka. Zaustavi se kod prvog rezervoara za vodu i sačeka nekoliko trenutaka da se posve smiri, jer se trčeci prilično zadihao. Iz tame se pojave Will Lattingham i Miguel Chavez.

— Naprijed! — zapovjedi Vance Gard oštro. Spusti ruku prema revolveru i obuhvati držak. Polako izvuče oružje i gipko krene prema teretnom vagonu. U tom se trenutku uz škripu otvore vrata teretnog vagona i na metalnoj se platformi pojavi muškarac.

Bio je to visok muškarac, vitak, mršav i žilav a kretao se lako i gipko. Na koščatom licu isticali su se oštre crte a njegove prođorne oči bile su sive poput čelika. Ispod šešira širokog oboda strčili su pramenovi dugačke svijetle kose i padali preko ovratnika tamne košulje načinjene od kože divljači. Oko bokova se ovijao široki opasač s mećima na kojem su visjele bogato ukrašene korice i u njih zataknut teški kolt. Kad se okrenuo, a slabi trak svjetla što je doprimala iz unutrašnjosti vagona pao na njega na njegovoj je košulji zasvijetlucala srebrna zvijezda u krugu, znak saveznog šerifa. Vance Gard se pobjedonosno nasmiješi.

Ne reče međutim ni riječi. Načini korak naprijed, odbaci se od nasipa i uskoči na platformu.

Metalne ploče zaškripe ispod čizama, a ruka s revolverom ispruži se naprijed.

Šerif se okrene i spusti desnicu. No, uto već ugleda cijev teškog revolvra, te se ukoči. Nijedan se mišić ne pomakne na njegovom mršavom licu. Usta s tankim usnicama bijahu mu samo napola otvorena. Teško je disao.

Savezni šerif Jake Chandler pogledom pažljivo odmjeri razbojnika ispred sebe. Pomirio se sa sudbinom videći da je otonac Gardovog revolvra napet. Nije nalazio ni najmanju priliku za uspješan otpor.

Činilo se da je Vance Gard naslutio što šerif misli.

— Bit će bolje da se ne mičete, šerife — reče nacerivši se zlobno. — Ne bi imalo mnogo smisla.

Još mu se jedan razbojnik približavao s leđa. Ispod njegovih čizama škripio je šljunak. Jake Chandler lagano se trgne kad neznanac izvuče iz korica revolver.

— Što želite? — upita šerif suho. Opustivši se zatakne palčeve za opasač.

— Još pitate? — naceri se Vance Gard i okrene glavu.

— Miguel! Will!

Dvojica razbojnika stanu pored njega.

— Jeli još netko unutra? — zapita Gard pokazavši glavom unutrašnjost vagona

— Kondukter — odvrati Chandler. — Samo još kondukter.

Vance Gard zagriže donju usnicu.

— Kako se zove?

— Lovell — odgovori šerif.

Voda razbojnika povisi glas:

— Lovelle! Čujete li?

U unutrašnjosti vagona začuje se lupanje, a onda odjekne gotovo izbežnjen glas:

— Da, čujem vas, razbojniče. Prokletu dobro vas čujem. Je li sve u redu, šerife?

— U redu je, Dane — odvrati šerif Chandler i odjednom osjeti neobičnu tromost.

Hoće li se Dan Lovell, nepoznati kondukter, možda oduprijeti, hladnokrvnim i bezobzirnim razbojnicima?

Oni će pucati. Učinit će to bez milosti i bez oklijevanja, jer je 12.000 dolara mnogo novaca — premalo za čovječji život, a ipak dosta za razbojnike. Oni će stoga pucati, i ubiti.

Serifa odjednom nešto stegnu u grlu. Nije rekao ništa, samo je ubrzano disao.

Meksikanac i Teksašanin s revolverima u rukama podoše prema poluotvorenim vratima vagona iza kojih je vladao mrak, jer je kondukter bio ugasio svjetlo.

— Dolazimo unutra — poviče Will Lattingham i snažnim udarcem noge posve otvori vrata vagona. Potom se munjevitom odmakne u stranu i sačeka.

Iz unutrašnjosti iznenada poleti plamen iz revolverске cijevi.

Metak probije zid od dasaka, izbije poput ruke velik iver i neugodno zavijajući odleti u noć.

— To više nećeš učiniti — zareži Teksašanin i blijesno odvrati vatrom.

Opalio je tri puta. Dva se metka, trgajući iverje, zabiju u drvene sanduke, a treći doslovce baci uvis mršavu sitnu priliku.

Ranjeni kondukter zajeca od straha i bola. Širom razrogačenih očiju pogleda u blijesak četvrtog hica koji je nezadrživo jurnuo prema njemu.

Dok se zagušljivi oblak baruta širio unutrašnjosti vagona, činilo se da je neka divovska šaka zgrabila mršavog mladića. Udarac metka nemoćnog je konduktera okrenuo i odbacio prema stražnjem zidu vagona. Mladić zatetura, promrsi nekoliko nerazumljivih riječi a onda staklenih očiju klizne na raspucano drvo.

Dan Lovell nije mogao vidjeti kako mu se na prsima pojavila i brzo širila crvena mrlja...

Očima ispunjenim mržnom Jake Chandler pogleda Vancea Garda.

— Nedužni mladić. Upravo je navršio dvadeset godina...

— Pucao je proketo dobro — reče Vance Gard razvučeno. — Nije smio pucati. Uistinu to nije smio učiniti. Dovoljno je odrastao.

— Upravo je navršio dvadeset godina — ponovi Jake Shandler. Obuzme ga osjećaj slijepe mržnje i on na tre-

nutak zaboravi opasnost. Naglo skoči i napadne Vancea Garda.

Gurne Gardov revolver u stranu, no razbojnik vješto izmakne napadu i udari ga koltom.

Serif Jake Chandler stenjući padne na koljena i očajnički pokuša svladati neopisivu bol i nesvjesticu što su mu strujile poput olova teškom glavom. Kad ga revolverska cijev po drugi put pogodi u čelo, sruši se s licem prema dolje na pod vagona i ostane nepomično ležati.

Will Lattingham skoči naprijed.

Pipajući po kondukterovu uskom pisačem stolu pronađe petrolejku te je zapali. Pri slabom svjetlu razbojnici ugledaju čelični ormar.

S izlazine ploče stola Vance Gard rukom odmakne poštu, koju je kondukter bio rasvrstavao, pogledom preleti prazan stol, pa kimne Meksikanacu:

— Ključ je vjerojatno u njega, Miguel.

Tamnoputi razbojnik pride nepomičnom šerifu i spretno pretraži njegove džepove. Pronađe mali ključ i dobaci ga Gardu.

Ključ je otvarao čelični ormar.

Vrata ormara se rastvore i razbojnici ugledaju smeđu kožnatu vrećicu na kojoj je crnim tiskanim slovima pisalo »US Mail«.

Vance Gard se zadovoljno naceri. Na trenutak otvori vrećicu, pogleda sadržaj i žurno krene prema izlazu.

Napolju odjeknuše pucnjevi.

Vođa razbojnika stupi na platformu vagona. Uz spremište za vodu opazi čovjeka i u njemu prepozna visoku, snažnu priliku Rica Gandera. Razbojnik je u rukama držao vinčesterku i psujući neprestano povlačio ručicu zatvarača.

Vatrene strelice letjele su iz cijevi u noć i tu i tamo bi se s praskom razletjelo staklo s prozora na odjeljcima vagona. Od vremena do vremena bi iz nekoliko zamračenih vagona izletjeli revolverski meci zarivajući se o kamentito tlo ili se zabijajući u stupove ili spremišta za vodu.

Ric Gander lagano zatetura. Ugleda Vancea Garda na platformi teretnog vagona i hitro se povuče za grmlje.

Gard, Lattingham i Chavez pognuti pojure sa željezničkog nasipa u zaklon, u kojem su čekali uznemireni konji. — Imate li novac? — zapita Gander prigušeno.

— Što je do vraga? — prosikće Vance Gard i razbojnika privuče k sebi.

— Metak mi je okrznuo lijevo rame — naceri se Gander kiselo. — Samo ogrebotina.

— Ako je samo to, onda je u redu. Gdje je Isa?

— Ispušta paru iz lokomotive — odvratit Gander i pokaže rukom.

Nešto podalje razbojnici ugledaju Crnca koji je trčao kroz kišu metaka iz vagona. Zatim povuče cijev prvog spremišta za vodu, te je gurne kroz prozor lokomotive. Pusti potom vodu koja šumeći debelim mlazom šikne u lokomotivu.

Crnac bijaše već mokar do kože. Paklenski se nasmijao kad se tik pokraj njega metak zabije u rezervoar. Ubrzo potom stigne do lokomotive i skoči unutra. S tla podigne obje zavezane prilike te ih izbaci iz golemog stroja.

— Utopiti se baš ne morate! — poviče za njima, a onda podigne poklopac kotla.

Okrene cijev i mlaz vode upravi u žar. Siktalo je, hučalo, ključalo i praskalo a zatim se podigne smrdljivi crni oblak pare te ispuni lokomotivu.

Isa Dorman nije više otezao. Skočit s lokomotive, šmugne prema grmlju i baci se na osedlana konja. Njegovi prijatelji već su bili uzjahali. Nagnuvši se naprijed na konjske vratove, udare životinje mamuzama u slabine.

Pred njima je ležala pustinja Gila. A negdje u sredini pustinje: granica prema Meksiku. Negdje u sredini pijeska...

III

Kad je Sam Lindon stigao do prednjeg dijela vlaka, utvrdi da su razbojnici razorili prugu. Uto se spotakne o neko tamno klupko u travi. Bijaše to strojovođa Bill Worman. Lindon se sagne te ga odveže.

Spremište za vođu sasvim se ispraznilo. S lokomotive je kapala voda i na željezničkom nasipu stvarala mnogo-brojne barice.

Jeff Turnton je posrtao prema lokomotivi izobličena lica. Na čelu mu se bio zgrušao debeli sloj krvi. Bijesno pogleda u kotao iz kojeg se pušilo a zatim se iscrpljen nasloni na željezne držače.

— Bit će potrebno najmanje pet sati da lokomotiva bude opet spremna za vožnju.

— Pet sati... — obriše strojovođa znoj sa čela. — Same, moraš telegrafirati.

— Telegraf je otišao do vraga, Bille! Osim toga, razbojnici su razorili prugu. Morate se vratiti.

Sam Lindon spusti široka ramena. Kad je stigao do tereznog vagona, Jake Chandler ustane, te se sav iscrpljen nasloni na vanjski zid kola.

— Jesu... jesu li otišli?

Sam Lindon kimne glavom.

— Unutra leži kondukter — reče Chandler. — On... — Šerif zamukne i na trenutak sklopi oči. Sam Lindon uđe u vagon, pride ranjeniku i sagne se nad njega. Raskopča mladićevu krvavu košulju i ogorčeno skupi usnice.

— Pomozite mi, šerife! — poviče stari željezničar.

— Kamo ga je pogodilo? — zapita predstavnik zakona.

— Metak mu je probio prsa, no još je živ.

Sam Lindon oprezno podigne gornji dio mladićeva tijela a Jake Shandler ga uhvati za noge. Zajedno ga iznesu napolje. Dok su ga nosili prema zgradi postaje, mnogi putnici promole glave. Nekoliko desetaka pari očiju nije-mo je gledalo za njima.

Neopisiv bijes obuzme Chandlera kad je u brvnari pri slabom svjetlu petrolejke ugledao izmučeno mladićevo blijedo lice.

— Za ovo će mi platiti — prošapće za sebe. — Još će se kajati zbog ovoga. Hoće li umrijeti? — upita zabrinuto željezničara.

No, Sam Lindon ne odgovori, nego obriše mladiću znoj sa čela. Onda Dan Lovell iznenada otvori oči.

— Šerife... šerife...

Glas mu bijaše slab, jedva čujan, gotovo poput daška.

Jake Chandler ga je međutim ipak čuo. Jednim skokom nađe se pokraj kondukterova ležaja i čvrsto mu stisne ruku.

— Tu sam, Dane.

— Šerife... — Dan Lovell tiho zakašlja, a onda mu se lice zgrči od' bola. Zakašlja jače i niz njegove usne klizne nekoliko kapi krvi.

— Što je sa mnom? Što je...

— Metak ti je probio pluća, Dane — reče Chandler. — Moraš mirno ležati. Možda se izvučeš. Poznam ljude koji su s metkom u plućima doživjeli duboku starost. Samo moraš mirovati.

Govorio je brzo, pokušavajući ne gledati u mladića. No Dan Lovell umorno odmahne glavom.

— Nemam više nikakvih izgleda šerife. Samo mi čudo može pomoći da opet stanem na noge.

— Ozdravit ćeš, Dane, vjeruj mi. Tako vrijedan momak kao što si ti, jednostavno ne smije...

Chandler umukne. Na to ga odjednom ranjenikov pogled prisili.

— Vi... vi ih morate uhvatiti, šerife. Morate...

Mladićeva glava klone u stranu. Opet je izgubio svijest.

Jake Chandler polako ustane.

— Progonit ću ih — prošapće. — Prokletstvo, progonit ću ih. Do na kraj svijeta i još dalje. Makar to bilo posljednje što ću učiniti. Zatim se obrati željezničaru: — Ima li mladić kakvih izgleda da se izvuče, Lindone?

— Bliže je paklu nego što sam ja u svom životu ikad bio — odvratí starac slegnuvši širokim ramenima. — U svakom slučaju potreban mu je liječnik, a do Gila Benda ima 25 kilometara. Da je barem ta prokleta lokomotiva spremna za vožnju!

Sam Lindon obriše ranjeniku vlažno lice.

— Gdje bih mogao nabaviti konja? — zapita Jake Chandler koji je stajao uz prozor i gledao napolje u noć.

Pored vlaka stajalo je nekoliko putnika. Vikali su, kleli, grčili pesnice, raspravljali, prepirali se s kondukterom koji je poslije svake druge riječi bijesno pljuvao na tlo.

Šerif se rukama naslonio na grubu prozorsku dasku. Nije se okrenuo kad mu je Sam Lindon odgovorio na pitanje: — Najbliža farma udaljena je osam kilometara. Ja nemam konja. Nije mi ni potreban, jer svaka dva dana prolazi vlak.

— Poći ću tamo — reče Jake Chandler i ne sačekavši željezničarov odgovor otvori vrata i nestane u mraku. Sam Lindon pogleda za njim mašući glavom.

Jake Chandler odlučno prođe pokraj vlaka. U svim su vagonima bile upaljene svjetiljke. Negdje je plakalo djetete, a neka žena zapomagala i s nekim se svađala. Naprijed na lokomotivi stajao je ložać i znojéći se i psujući prazio kotao stroja.

Šerif Jake Chandler naprimjetno pođe u noć ostavivši postaju za sobom.

Tek kad je uska, svijetla traka na obzorju najavila novi dan, Jak Chandler ugleda pred sobom obrise male farme o kojoj mu je govorio Sam Lindon.

Iza strmih rubova Gila Mountainsa pojavilo se sunce, a rascjepkani vrhovi planina zablistali poput čistog zlata. Nebo, do prije nekoliko minuta zastrto gustim slojevima magle, sve više je poprimalo boju zrele naranče, a zrak počeo treperiti.

Vance Gard uzjaši svoga konja i pogleda preko beskrajne pustinje što se prostirala pred njim i njegovim ljudima. Konji su tiho dahtali.

Pustinja bijaše ravna poput stakla a vruća poput pakla. Sitni se pijesak preko dana žario kao ploča peći. U daljini su u grupama stajali sagvar-kaktusi i svojim se silnim stupovima, načičkanim poput ruku dugačkim bodljama, pružali prema užarenom nebu.

— Negdje u pustinji Gila — promrmlija Vance Gard tiho — negdje u njezinoj sredini nalazi se granica Meksika. Do nje, međutim, čekaju nas pijesak, vrućina, Indijanci... — I Gard umukne.

— Da, Indijanci također — doda Ric Gander tiho. — To nikada ne smijemo zaboraviti.

Snažni razbojnik nije izgledao sjajno. Lijevi rukav košulje bio mu je poderan do ramena a otrgnuti komad

tkanline omotavao ogrebotinu. Bradato lice bilo mu je upalo.

— Imamo dovoljno vode — reče promuklo Crnac. — Svaki ima dvije pune limene čuturice, a Miguel još i kožnatu vreću, također punu.

Cinilo se da je Vance Gard utonuo u razmišljanje. Samo lagano potjera konja. Upravo su bili napustili posljednji škrtu obrastao predio i ujahali u pustinju pokraj malih okruglih grmova kaktusa što su ležali na tlu poput nemarno odbačenih lopti nekon diva.

— Pogledajte se dobro kako izgledate — reče Meksikanac. — Vaša tijela sadrže mnogo vode.

Razbojnici mu ne odgovore. Jahali su jedan za drugim i nijemo pratili tragove svog vode.

Visoko na nebu lebdjeli su pustinjski lešinari. Ponekad bi do jahača doprlo njihovo jezivo graktanje. No, oni ga nisu slušali niti se osvrćali na nj. — još ne. Jer, još su imali vode, još nisu bili umorni ni iscrpljeni...

Mršavi razbojnik dublje natakne na čelo šesir širokog oboda. Vance Gard napusti vrh pješćane dine koja je već bacala dugačku sjenu, i vrati se svojim drugovima.

— Onaj nas progoni — reče vođa razbojnika promuklim glasom. Uхвати potom svoju čuturicu, te ispije gutljaj. Voda je bila topla i neugodna okusa. Čuturicu ljutito ponovno objesi na jabučicu sedla. Razbojnici su ga gledali iznenađeno.

— Ludi momak — dobaci Gard i s brade obriše nekoliko kapljica vode. — On uistinu vjeruje da će nas uhvatiti ovdje u pustinji.

Krvonogi Meksikanac popne se na dinu i položi dlan iznad očiju.

— Prokletstvo, drugovi, on nas slijedi. Do vraga, taj je čovjek stvarno lud.

— Kako je daleko od nas? — zapita Will Lattingham, smota cigaretu i oklijevajući je gurne među osušene i beskrvne usnice.

— Možda petnaest kilometara a možda i više — glasno se naceri Meksikanac. — Točkica velika poput vrška prsta. Bez brige momci. Neće biti opasan.

Tamnoputi se razbojnik spusti s dine i odmahujući glavom čučne u pijesak.

— Tako daleko? — Lattingham sumnjičavo pogleda Garda.

Vođa razbojnika kimne.

— Pustinja je ravna. Tako dugo dok jaši preko vrhova dina i ne spušta se u pješćane doline, možemo ga dobro vidjeti. No, on je predaleko. Ne može biti opasan.

— Uistinu neki ludak — reče Lattingham i pljune u pijesak. Povlačeći dim iz cigarete skupljenim je očima gledao preko pješćanog mora. U daljini je vidio nekoliko kaktusa i osamljene, manje gomile stijena.

— Kad ćemo krenuti dalje?

— On te uzrujava! Zar ne?

Vance Gard se naceri. Teksašanino vo lice bijaše mrzovoljno i mučaljivo.

— On je predaleko, Will — ponovi vođa razbojnika. — Krenut ćemo čim prođe najveća vrućina. Naši će konji biti uvečer odmoreni a njegovo kljuse na izmaku snaga. Pustinjom se ne jaši po podnevnoj vrućini. To će još naučiti, no, tada će biti prekasno.

Gard bijesno kimne i čučne u pijesak.

— Još otprilike jedan sat pa ćemo krenuti.

— Jesi li već prebrojio novac? — zapita Ric Gander, pohlepno pogledavši ispod oka vođu razbojnika.

Gard se cereći udari po kožnoj vrećici što je ležala pored njega.

— Dvanaest tisuća i tristo dolara, Ric. Više nego što smo očekivali. Koliko je to pezosa, Miguel?

Tamnoputi Meksikanac slegne ramenima.

— Zašto mene pitaš?

Gard zahihoće a Meksikanac ga ošine bijesnim pogledom.

— Što mogu kad nisam išao u školu. Ric također ne zna ni čitati ni pisati.

— Znam čitati vrlo dobro. Prokletstvo, znam vrlo dobro. Povuci to što si rekao!

Ric Gander se ljutito okrene na tlu i tiho zastenja. Učini mu se da mu je lijevu ruku probola užarena žica.

Prokune kroza zube i pogleda zavoj.

— Rana je vruća kao da meso gorl.

Vance Gard se prije toga otvoreno cerio. Sada iznenada postane ozbiljan. Ustane i čučne pokraj Gandera. Oprezno odmota zavoj, a zatim skamenjena lica okrene glavu.

— Izgleda proketo loše. Kao da se rana upalila, Ric.

— Upalila... — promrsi Ric Gander stenjući, te se napola uspravi. — Ne, ne! To nije istina! Vance, reci da to nije istina!

— Istina je — odvratila Gard i ponovno namjesti zavoj. — Zacijelo je metak bio podmazan.

— Što to znači, Vance? Prokletstvo, otvori usta! Što to znači? — Bradato Ganderovo lice se izobličilo. Svojom desnicom obuhvati Gardovu podlakticu.

U njegovim širom otvorenim očima bljesnu strah, nepovjerenje i tiho preklinjanje.

— Ako je metak bio podmazan, u ranu je dospjela užarena mast. To, koliko zna, može dovesti do otrovanja krvi, što se osobito lako može dogoditi ovdje u pustinji. No, možda ipak imaš sreću. Metak te je samo okrznuo. Ipak, ne izgleda dobro. Rana je odviše crvena.

Očiju podbuhlih od krvi Gander se zagleda u Vancea Gardu.

— Ne, Vance, ja... ja ne želim umrijetli...

— Tko to uopće želi — odvratila vođa razbojnika a da mu se na mršavom licu nije pomaknuo ni jedan mišić. Zatim ustane i osmotri položaj sunca. — Tko to uopće želi? — ponovi polako. Glas mu je zvučao odsutno. — No, što je, tu je. Tvoja je rana upaljena.

Potom priđe svom konju i pritegne kolane. Vrećicu s novcem zaveže na jahučicu sedla i još jednom se popne na pješcanu dinu. Dugo je stajao gore, tako da su mu čizme do gležnja propale u pijesak. Svjetlucave kapljice znoja tekle su mu niz koščato lice i zaustavljale se na gustoj bradi.

Počeo je puhati lagani vjetar i tjerao pred sobom tanku zavjesu prašine. Usta razbojnika bila su puna pijeska.

Premda je Vance Gard suzio oči u uske proreze, nije mogao otkriti prognitelja. Pomisli, vjerojatno se zaklonio

iza jednog od nebrojenih valova beskrajnog pustinskog mora. Oklijevajući se okrene i spusti niz dinu.

— Krenimo! — reče kratko, te se vine u sedlo. Nije se obazirao na pogleda Rica Gandera koji ga je promatrao s očima punim straha. Gard podigne uzde.

— Ali Vance... Vance, što da ja učinim? — Ganderov glas odjednom zadrhti, a lice mu postane tako blijedo da je njegova koža na sjajnom sunčevom svjetlu djelovala poput zgužvanog papira.

Gard šutke pogleda druga, a potom se osloni na jahučicu sedla.

— Čekati, Ric. Možeš čekati. Ili možeš dohvatiti svoj revolver.

— Svoj revolver...? Sam sebe da? — Gander izbeči oči što su plamtjele od bijesa.

— Sada uzjaši i dođi. Moramo dalje.

— Vance Gard mamuzne svoga konja u slabine i ovaj počne polako kasati.

— Ipak se ne mogu sam ubiti... Ipak to ne mogu...

Jednostavno su ga ostavili. Stajao je mlitavo opuštenih ramena i pognute glave.

Onda osjeti divlje lupanje srca i kucanje krvi u rani, zapravo u samo kao prst širokoj ogrebotini. No, možda je ipak bila smrtonosna.

Ric Gander opazi da su se ostali već bili udaljili dio puta, bijesno krikne te se baci u sedlo svoga konja.

— Čekajte! — proštenje promuklo. — Čekajte me!

Nisu se ogledavali. Konačno, on ih sustigne.

— Zašto me niste pričekali? — preleti uzrujanim pogledom po licima svojih drugova. — Prokletstvo, zašto?...

— Mogao si krenuti s nama — odvratila mu Vance Gard hladno. — Nalazimo se u pustinji, a na tragu nam je savezni šerif. Imamo dvanaest tisuća dolara i želimo stići u Meksiko. Ni prema kome ne možemo imati obzira. Svatko je sam sebi najbliži. Tko ne može s nama, taj ostaje. Nije li bilo tako dogovoreno?

— Da, jest — kimne Ric Gander ogorčeno. — Želite me se riješiti.

— Ne, ne želimo. To zavisi o tebi.

Ric Gander se zagleda u hladna, odbojna lica prijatelja s kojima je zajedno jahao nekoliko godina. Znao je dobro da mu ni jedan neće pomoći; baš ni jedan. Svi oni žele jedino preživjeti. I, žele novac. Ostane li jedan u pijesku, ostali će dobiti veći dio. Tako je to. Kad je Gander sve to shvatio, obuzme ga silan, očajnički, a ipak bespomoćan bijes i lice mu prekriju crvene grozničave mrlje.

— Ne trebate imati obzira! Prema meni, ne! — poviče Gander bijesno. — Prema meni, ne! Ne trebate uopće imati obzira. Izvući ću se nekako i sam. I proći ću pustinju. Neću umrijeti, makar svi vi pocrkali. Izdržat ću do Meksika i spiskati svoj dio prije nego što umrem. Ne, nećete podijeliti moj dio. Vi, svinje! Izdržat ću...

Meksikanac polako okrene glavu i samilosno pogleda Rica Gandera.

— Dobro, amigo. Onda je sve u redu.

Ric Gander je drhtavim rukama držao uzde svoga konja. Polako ga je sve više obuzimao osjećaj nemoći. Nije li to već groznica?

Nije znao odgovor. Stisnuvši oči pokušava svladati slabost. Uspije mu. Teško je disao i duboko u pluća upijao suhi pustinjski zrak.

No, ostali su sitni ubodi što su iz rane strujali cijelim tijelom.

Jahali su jedan za drugim. Iza njih su ostajali samo tragovi kopita njihovih konja.

Spustila se večer i nebo se presvuklo blijedo-crvenim sjajem. Dine su bacale ljubicaste sjene a pustinja u daljini poprimila žarku boju. No, razbojnici su jahali dalje...

IV

Serif Jake Chandler zaustavi konja i nijemo se zagleda u tragove što su u ravnoj crti vodili pijeskom. Kad se pomaknuo u sedlu, između nabora njegove košulje zaškripe sitna zrnca pijeska što ga je laki vjetar nosio sa sobom. Na oporom Chandlerovom licu stvorila se siva kora prašine koja se raspukne i otkine kad šerif ispijune

pijesak, a svoga konja blago udari po vratu.

— Vraški je vruće, stari — reče šerif promuklim glasom. — Znam to, no moramo dalje za prokletim nitkovima.

Životinja tiho dahne, baš kao da je razumjela jahača.

— Jašu prilično oštro — promrmlja šerif i odmjeri položaj sunca. Uzme čuturicu, ispije jedan gutljaj, potom skine šešir i u njega ulije malo vode. Nagne se naprijed i šešir pruži pred gubicu životinje. Konj ispije nekoliko gutljaja i Jake Chandler ponovno stavi šešir na glavu. Iz kose mu klizne sitni pijesak.

Kad se okrenuo u sedlu, sunčeva zraka obasja njegovu značku i ona zablijesne.

U tihom gnjevu Jake Chandler opazi kako se sunce primiče obzoru.

Jake Chandler pojaše dalje. Što se sunce spuštalo niže, to je postajalo sve svježije. A kad više nije mogao slijediti sve nejasniji trag razbojnika, šerif sjaši pokraj jedne dine, rasedla konja i bijesno pogleda u noć.

Polako klizne u pijesak, a iza leđa gurne sedlo. Umota se u stari konjski pokrivač i legne. Šutke je promatrao konja koji je spustivši glavu stajao u pijesku. Njegovi su se obrisi oštro ocrtavali prema noćnom nebu.

Serif sklopi umorne oči i zaspi. No odmah bi poskočio na svaki šum koji ne bi pripadao prirodi oko njega, uvijek spreman da se bori za svoj život. U toj zemlji sve bijaše borba. Onaj tko se nije mogao boriti, brzo bi propao.

Zakon pustinje...

Oko ponoći Vance Gard zaustavi konja te se okrene. Tiho zaškripi kožnato sedlo. Razbojnikovo lice bijaše upalo i u noći je djelovalo poput svijetle mrlje. Oči su mu bile krvave i neispavane a kretnje umorne i tromе.

— Odmorit ćemo se do jutra — reče voda razbojnika razvučeno. — U samu zoru, kad još ne bude vruće, krenut ćemo dalje.

Razbojnici ravnodušno kimnuše glavom. Iscrpljeni od vrućine, umora i bolova visjeli su u sedlima. Zatim kao jedan kliznuše na tlo.

Konji legnu tako da su im jedva mogli skinuti sedla. Pušile su im se zapjenjene slabine.

Tada se odjednom začuje stenjanje. S teškim sedlom u desnici Ric Gander se nemoćno sruši. Oborio ga je u stvari teret tridesetak kilograma. Pađ je u pijesak na ozlijeđeno rame, u kojem je neprestano kucanje krvi postajalo sve jače i bolnije.

Gander je pomislio da ga je netko udario užarenim željezom. Urlao je i valjao se naokolo. Potom se malo umirio i tiho zacvilio. Ostali su protrnuli.

Nijemo su promatrali ranjenika. Vance Gard priđe Ganderu i sagne se nad njim.

Odveže zavoj i opazi da se rana otvorila.

Ranjenikova ruka bila je otečena, vruća i tvrda poput kamene ploče. Kad ju je Vance Gard oprezno pritisnuo, Gander divlje krikne. Ranjeni razbojnik zatvori oči a lijevom rukom zagradi u pijesak. Zubima je sve dublje grizao u donju usnicu, inače bi zacijelo neprestano vikao. Lice mu je bilo izobličeno od bola i obliveno znojem. Pramenovi kose visjeli su mu niz čelo.

Meso oko Ganderove rane ružičasto se svjetlucalo, a rubove rane okruživao zgrušani gnoj.

Gard se uspravi smrknuta lica.

— Ima upalu. I još kakvu!

— On će nam dakle, smetati — utvrdi Lattingham hladno i šutke pogleda Garda. Meksikanac im se polako približi.

Stajali su u krugu oko ranjenika koji je tiho jecao i zamišljeno ga promatrali. Nisu bili prožeti ni najmanjim osjećajem samilosti. Samo su se pitali neće li im ranjenik smetati u ostvarivanju zamišljenog plana.

— Moglo bi biti — reče Will Lattingham. — Da, uvjeren sam da će nam praviti poteškoća.

— I ja mislim isto — doda Vance Gard i palčeve zatakne za opasač s oružjem.

— Što ćemo s njim?

Will Lattingham se oštro zagleda u mršavog vođu. No, gornji dio Garde-

vog lica bio je zaklonjen obodom širokog šešira.

Na licu vođe razbojnika ne pomakne se ni jedan mišić. Nekoliko trenuta sve je bilo mirno. Čuo se samo tihi zvižduk vjetra što je blago pirkao iznad pustinje noseći sitna zrnca pijeska. Vjetra, koji je mnogima bio posljednja pjesma u tom pustinjskom paklu.

— Čekati — poslije kraće stanke prozbori Vance Gard. — Ne treba se prenatagiti. — Upitno pogleda Willa. Ovaj se rukama podbočio o bokove i grickao donju usnicu. Sada jedva primjetno kimne vođi.

— Možda imaš pravo.

— Moramo ga previti — nastavi Gard tiho. — Moramo s njim postupati jednostavno kao da je zdrav. A kad se sruši, ostat će ležati.

— On zacijelo neće ostati ležati — reče Will odlučno.

— Tražit će od nas da ga uzmemo sa sobom. A to će nam stvarati velike poteškoće.

— No, morat će shvatiti da ne možemo imati obzira, inače... — Gard umukne, a ostali umorno kimnuše glavom.

Isaiah Dorman se potom sagne i vršcima prstiju oprezno opipa rubove Ganderove rane. Ric Gander se slabo trgne i ponovno zacvilio. Dorman zatim izvuče svoj nož a oštrica zasvjetluca na mjesecini. Brzim pokretima odreže ranjeniku rukav košulje do ramena. Odbaci u stranu krvlju i gnojem uprljani komad tkanine i privuče svoje bisage. Izvuče maramu za vrat, previne je i čvrsto omota oko Ganderove nadlaktice.

— Drugo ne mogu učiniti — promrsi tiho.

Baci potom pokrivač za konja preko zgrčene prilike koja je ležala pred njim. Ostali se razbojnici okrenu i legnu. Nitko se više nije obazirao na ranjenog Rica Gandera koji se od bolova jedva usudio pomaknuti i koga su te noći spalili prvi napadaji groznice.

Iznad vrhova dalekog Gola Mountain sa zarumeni se zora.

Vance Gard ustané ukočenih udova. Na licu mu se isticali veliki podočnjaci.

Svanuo je novi dan i probudio i ostale koji zijevajući osedlaše konje.

Ric Gander se samo malo pokrenuo. Lice mu bijaše napadno crveno i činilo se da je otečeno. Oči su mu se suzile i čudno sjale. Odgurnuo je sa sebe pokrivač i teško dišući s poluotvorenim ustima ležao u pijesku.

Vance Gard polako pođe prema njemu. Pod njegovim čizmama škripao je pijesak. Dva koraka od ranjenika zastane raširenih nogu.

— Ric! — Glas mu je zvučao hladno.

— Ric! Mi jašimo dalje!

— Vance... — šapne Gander molećivo.
— Vance...

— Mi jašimo dalje, Ric — ponovi Gard hladno. — Ustani i pođi s nama.

— Ustati... ja...

Gander se pokušao podići. Uspije. No njegova je lijeva ruka mlhavo visjela, te se činilo da mu je ukočena. Nadlaktica mu je bila sva otečena a čelo se žarilo. Razdirali su ga napadaji groznice i gotovo ga ponovno prevalili u pijesak. No, silio se da korakne. Nije vidio upitne poglede ostalih koji nisu ni pomišljali da mu pomognu. Znoj mu se u potocima slijevao niz lice i gornji dio tijela. Podigne svoje sedlo i teturajući pođe prema konju. Životinja je mirno stajala ni ne pomaknuvši se. To mu je pomoglo da teško sedlo prebaci preko konjskih leđa. Potom se iscrpljen i stenjući bolno nasloni na trbuh konja. Borió se da dođe do zraka.

Tek poslije nekoliko minuta smogao je dovoljno snage da čvrsto priveže kolane. No, ostali su već sjedili u sedlima spremni da odjaše.

Ponovni napadaji groznice prisile Rica Gandra da se čvrsto uhvati za jabučicu sedla kako ne bi pao. S neizrecivim naporima uzjaši, te se odmah nagne na vrat životinje. Desnom rukom obuhvati konjski vrat, a lijevu, u kojoj je osjećao samo slabo trzanje a ponekad bijesno kucanje, mlhavo opusti.

Njegovi drugovi bili su već gotovo pedeset metara pred njim. Gander potjera konja.

Ubrzo ih je sustigao. Nisu se niti osvrnuli. Htio je vikati, izderati se na njih, doviknuti im što misli o njima. No, grlo mu je bilo suho. U glavi mu je brujalo od svakojakih misli isprepletenih strahom, nadanjima, brigama...

»Svršeno je, sve je prošlo... gotovo je...« pomisli.

Od napada slabosti gotovo se onesvijestio. Hvatao je zrak, polusvjesno čuo tihi šum konjskih kopita i nekoliko nerazumljivih riječi iz razgovora ostalih.

Razbojnici su jahali kroz pijesak u dugačkom redu pognutih glava i lica prekrivenih korom od znoja i pijeska. A na jabučici sedla mršavog Vancea Garda njihala se kožnata vrećica s novcem za koji bi svaki od njih prodao i svoju dušu. Tako je to bilo.

I zato Ric Gander nije za njih više vrijedio ništa. Iako je godinama jahao zajedno s njima. Nijedan od njih nije u tome razmišljao. Mislili su samo na novac, ni na što drugo.

Bilo je već poslijepodne kad je šerif Jake Chandler stigao do mjesta na kojem su razbojnici proveli noć.

Polako klizne s konja i životinju odvede u sjenu dine. Njegove sive oči potom pažljivo pretraže pijesak.

Napokon zamišljeno zakorači prema osušenom trnju i vršcima prstiju podigne krvavi rukav košulje i komad zavoja.

— Jedan je, dakle, ranjen — promrmlja za sebe. — To će im zadavati brige.

Pažljivije pogleda platnenu krpu i opazi gnoj.

»Vjerojatno mu se rana ponovno otvorila« pomisli šerif. »Napredovat će, dakle, sporije«.

Stisnutih očiju pogleda u treperavo nebo.

Do meksičke granice bilo je još otprilike 130 kilometara. A do najbližeg grada — još toliko.

Jake Chandler odlučno skupi usnice. Ne uspije li razbojnik dostići prije granice, svoju će zvijezdu strpati u džep i odjahati preko granice u Meksiko.

Skine čaturicu s jabučice sedla te je strese. Osieti slabo pljuskanje vode.

»Premalo« pomisli Chandler »prema-
lo«. Ne neću se tako lako predati. Ja
ne. Uхватit ću te proklete nitkove.
Moram ih uhvatiti.»

Blage udari konja po vratu. Koža
životinje bila je vruća a glava joj
umorno visjela. Jake Chandler pogle-
da tragove ispred sebe, ponovno se
popne u sedlo, pa navuče na čelo šešir
širokog oboda. Koža ispod pazuha mu
je gorjela. Tamo su se čvrsto uhvatila
oštra zrnca pijeska i neprestano trlja-
la kožu.

Dok je jahao dalje, Chandler pomi-
sli na Dana Lovella, mladog kondukte-
ra. Zacijslo je već mrtav. Pri toj pomi-
sli bijesno kimne glavom.

— Poslat ću nekoliko nitkova za to-
bom da ti čiste oipele, mladiću —
promrmlja ljutito.

V

— Jučer smo prošli otprilike petna-
est kilometara — spomene Vance Gard
zadovoljno. — Uspije li nam to i da-
nas, napredovat ćemo uistinu sjajno.
Tri tjedna i proći ćemo pustinju.

Ric Gander se stenjući povuče u sje-
nu stijene oštarih, strmih rubova što se
poput spomenika dizala u pustinjskom
pijesku. Stijena je bila vruća kao uža-
rena ploča na peći, ipak je ljudima i
životinjama pružala barem zaštitu od
nesnosne žege.

Ganderova je lijeva ruka otekla da
je izgledala dvostruko deblja od des-
ne. Poput balona. I groznica je rasla.
Od vremena do vremena on bi bun-
cao, proklinjao, bezrazložno se cerio, a
zatim se derao i vrištao. Odmah po-
tom, širom otvorivši oči, jecao bi od
bolova. Činilo se, međutim, da nikoga
ne vidi.

Kad je prošla najveća vrućina i raz-
bojnici krenuli dalje, izgledalo je da
se stanje Rica Gandra ponovno malo
poboljšalo. Ustao je i teškom mukom
se popeo u sedlo. Opet je počeo muca-
ti i napokon zajecao. Njegovo od pijes-
ka i znoja uprijano lice sve je više
propadalo. Ispod kože su se isticale
jagodične kosti.

Vance Gard ispod oka opäti kako se
Gander odjednom koštatom desnicom
grčevito uhvatio za grivu konja, bolno
zastenjao, a onda polako kliznuo iz
sedla.

Lijeve Ganderova noga ostane vija-
ti u stremenu, a tijelo gornjim dije-
lom grubo udari u vrući pijesak, podi-
gavši slabi oblačić prašine. Rio Gan-
der zaurla od bolova. Konj ga odvuče
nekoliko koraka, a onda stane. Razboj-
nik uspije izvući nogu iz stremena i
ispružen poput mrtvaca ostane ležati
u pijesku. Ispod marame omotane oko
rane tekla je krv. Ostali razbojnici
okrenuše se u sedlima, pažljivo proma-
trajući nepomičnu priliku u pijesku.
Oči su im hladno svjetlucale.

Hoće li uspjeti ponovno stati na
noge?

Nisu se niti pomakli da mu pomog-
nu. Samo su netremice piljili u njega
i njegovu bespomoćnost; nezainteresirani,
nepomični, ravnodušni.

— Hoće li opet ustati? — šapne Van-
ce Gard.

Isaiah zamišljeno zagriže donju usni-
cu i oprezno odmahne glavom.

— Možda hoće, a možda neće! Zilav
je poput izgladnjelog mačka i jak po-
put bika.

Razbojnici ponovno zapadnu u apatič-
nu šutnju. Samo su gledali čovjeka na
tlu, još više njegovog konja s bocom
vode.

Ric Gander se desnom rukom odu-
pre o tlo i pokuša ustati. Ruka mu
popusti i on opet padne, zaurlavši od
bijesa i bola. Pred očima mu zaplešu
kričave točke. U rani mu je udarala
krv. Prstima desne ruke hijemo za-
grabi u pijesak i više se ne pomakne.

Razbojnici su čekali pet minuta.
Nepomično su sjedili na svojim konji-
ma ne skidajući pogled s Gandra. Tamnopusi Meksikanac gurne svoj ši-
roki sombrero na potiljak i bijesno
pljune.

— Adio senjor... On je gotov.

— Nije još mrtav — doda Crnac tiho.

— Bit će uskoro — kimne Will Lat-
tingham ozbiljno. — Nije li to trenu-
tak da...

— Da, to je — reče Miguel suho. —
Mislim... kako je vrijeme da krenemo.

Vance Gard kimne odlučno.

— I ja mislim isto. Krenut ćemo. Miguel, dovedi njegovog konja, a bocu s vodom objesi o svoje sedlo.

Miguel Chavez ne progovori ni riječi. Lagano potjera konja, privuče uzde Ganderova konja i s jabučice sedla odveže bocu s vodom.

— Krenimo — reče Vance Gard hladno.

Razbojnici okrenu svoje životinje i pođu. Sutiljivi, ravnodušni. Iza njih je ostao Ric Gander čije je tijelo poput krvožedne zvijeri razdirala bol.

Gander lagano podigne glavu. Pred očima mu je treperilo, ipak spozna da ostali odlaze s njegovim konjem, njegovom vodom i njegovim dijelom plijena.

Htio je vikati, zvati, urlati. No grlo mu je bilo suho poput ušavljene govede kože, a svaki i najmanji pokret pridonjavao mu je neizrecive bolove.

Savijen, koljena uvučenih do trbuha ležao je u pijesku i plamtetim očima gledao jahače kako nestaju iza dina.

Niz raspucane i osušene usnice ote mu se prigušen jecaj.

— Vi psi — prostenje zdvojno i desnom rukom zagrabi vrući pijesak. Gотовo da nije osjećao kako mu sitna zrnca pijeska klize kroz prste. Činilo mu se da će mu glava puknuti. Obuzme ga neopisiv strah a oko srca ga nešto grčevito stegne.

— Vi psi — zajeca ponovno. — O, vi prokleti psi!

Oni se međutim nisu okretali, nisu gledali natrag.

Ric Gander pokuša ustati. No divlja ga bol probode još jednom i on se u nesvjestici sruši u pijesak.

Tako je ležao izgubljen i sam; prokleta sam i prokleta izgubljen...

U treperavom zraku prijedopneva savezni šerif Jake Chandler ugleda u pijesku ranjenog razbojnika.

Bio je od njega udaljen još otprilike stotinu metara. Šerif odmah zaustavi konja. Osjetila mu bijahu napeta. Podigne se u sedlo i oprezno pogleda naokolo.

— Klopka — promrmlja šerif. No, nije mogao otkriti ništa po čemu bi se uvjerio da se uistinu radi o klopci.

Polako pusti konja kašati i hitrom kretnjom izvuče iz navlake vinčesterku. Zrake sunčeve zrake zasvjetlucaju na crno poliranim metalnim dijelovima puške.

Šerif ponovno zaustavi konja i repetira pušku.

Krene dalje. Dvadesetak koraka od razbojnika klizne iz sedla i pognut stane pored konja, spreman da se i pri najmanjoj opasnosti odmah baci u zaklon.

No, nije se dogodilo ništa što bi ga prisililo da to doista učini. Tihi zvizduk vrućeg vjetra bilo je sve što je mršavi šerif čuo.

Chandler bijesno skupi usnice i spusti vinčesterku. Pride bliže i klekne uz Rica Gandra. Dugo je gledao u bljedo, upalo, naborano lice.

Potom se zagleda u otečenu razbojnikovu ruku i odmotavši zavoj nehotice se trgne. Kako taj čovjek još uopće živi?

Ranjenikovo čelo također je bilo otečeno. Na koži su mu se stvorili maleni mjehurići, jednako kao i na gornjem dijelu tijela, koje je jedva pokrivala izlizana košulja, slabo ga zaštićujući od sunca.

Ganderove usnice bijahu raspucane, koža napadno crvena. Šerif ga podigne i prodrma.

— Proklete svinje! — prokune šerif bijesno. Htjede uzeti svoju čuturicu, ali se predomisli. Čovjek je na samrti, a pustinja je okrutna. Nije se mogao lišiti ni jednoga gutljaja vode. Ranjenom razbojniku ne bi zapravo pomogao ni cijeli ocean vode.

Šerif ga još podigne i Gander otvori oči. Bili su to zapravo samo pijeskom slijepljeni uski prorezi. Činilo se, međutim, da je ranjenik prepoznao šerifa, jer se lagano trgnuo i počeo zamuckivati nerazumljive riječi.

— Zar su te ostavili? — zapita Chandler. Glas mu je zvučao hrapavo i suho.

Ric Gander jedva kimne glavom.

— Svinje — promuca. — Psi...

— Namjeravaju li ju Meksiko?

Umirući razbojnik ponovno kimne.

Jake Chandler se ugrize za donju usnicu.

— Koliko ih još ima?

— Četvorica.

— Je li još netko ranjen?

— Ne.

Ganderova glava klone u stranu. Disao je teško, samo krajičcima usana. Ponovno je izgubio svijest.

Jake Chandler oklijevajući spusti razbojnikovu glavu i ustane. Nemilosrdna duga vrućina kojoj je oslabljeno tijelo bilo izloženo više od 24 sata, pospješivala je Ganderovo umiranje.

Serif je bio uvjeren da ranjenik neće živjeti duže od još jednog sata.

Prisili se da se odmakne od umirućeg i polako vrati konju koji ga je čekao umorno spustivši glavu.

— Oni su ga ostavili, stari — promrmlja Jake Chandler životinji. Bodreći ga blago udari konja po vratu. Kratka životinjska dlaka bila je posuta sitnim pijeskom. Serif se popne u sedlo i vinčesterku ponovno gurne u navlaku. Nije više gledao prema ranjenom razbojniku koji je nepomično ležao u pijesku. Zurno je pojahao dalje.

U želucu mu je ostao neugodan osjećaj. Pokušao je ipak zaboraviti Rica Gandra koji je postao žrtvom svojih vlastitih prijatelja.

Iznad umirućeg razbojnika već su kružili lešinari.

Vance Gard i njegovi ljudi ubrzo se višu nisu znojili. Koža im se još jače naborala, a na trbuhu Lattinghamovoga konja otvorila se mala gnojna rana.

Zrak je treperio. Činilo se da gori nebo. Žarka sunčeva svjetlost plamteći je širila svoj sjaj nad pustinjom.

U prvi mah vođa razbojnika pomisli da se prevario. No kad je širom otvorio oči i šuteći se zagledao prema zapadu, bilo mu je jasno da se ne vara.

Apaši.

Vance Gard preplašeno zastenje. Ostali podignu glave i u isti mah im se učinilo da im se sledila krv u žilama.

— Crvenokošci — reče Will Lattingham zbunjeno. — Prokleti Crvenokošci!

— Još otprilike kilometar i pol — promrmlja Isaiah Dorman. — Prići će nam i bliže — doda i položi dlan iznad

očiju. — Približit će nam se toliko da ih možemo raspoznati. No, naše ih vinčesterke neće moći doseći. Jednako kao i u Teksasu.

— Dan i noć, uvijek će biti u blizini — nadoveže Miguel Chavez. — Indijanci iz Brasade rade isto. Odsada ćemo ih neprestano gledati. Jednom nešto dalje, drugi put, bliže. Pokazivat će nam da su jači. Jer, oni uvijek imaju dovoljno vode i mogu se s nama poigravati.

— Ja ću im pokazati! — reče Gard i bijesno udari po dršku svoje puške.

— Nismo još u Meksiku, mučaćo — dobaci mu Miguel Chavez. — Čekaj. Apaši će se pobrinuti da ne bude baš tako lako kao što smo zamišljali.

— Ušljivi Crvenokošci! — prostenje Vance Gard.

— Oni u svakom slučaju imaju prednost. — Crnac slegne snažnim ramenima. — Ne dopustimo li da nas izazovu postoji mogućnost da se izvučemo. Oni naime računaju s tim da ćemo izgubiti živce. Ne budemo li se na njih osvrtni, bit će prisiljeni da nas prije ili kasnije napadnu. U tom slučaju izgubit ćemo konje. Možda neki od nas bude i pogođen. No, Apaši moraju računati i sa činjenicom da naša situacija, premda nije sjajna, ipak nije ni sasvim nepovoljna.

— Što je najvažnije, imamo vode. — Vance Gard tako snažno zaškrguće zubima da su mu iskočile jabučne kosti. — Imamo dovoljno vode da prođemo pustinju.

— Nemamo dovoljno. Prikuju li nas Indijanci za jedno mjesto, bit će gado. Ne budu li vidjeli neki drugi izlaz, to će i učiniti. Hej, amigo Miguel, ti dobro poznaješ pustinju Gila?

— Svakako, amigo Isa. Zacijelo. No, samo djelomično, Apaše ne poznajem.

— Tko ih uopće poznaje? Vrlo su podmukli. — Will Lattingham prezirno skupi usnice i pljune.

— Prije bih rekao da su pametni — odvrati Crnac, podigne uzde i svoga konja dotjera do Gardovog. — Možda su pronašli Rica. Momak ih je uputio na naš trag.

— Oni bi ionako došli. Prije ili poslije bi nas otkrili. — Gard se zamišljeno ugriže za donju usnicu.

— No ne tako rano! — Isaiah odmahne glavom. — Računao sam s tim, ali tek negdje prije granice. Nikako ne već poslije tri dana.

— Oni su tu. Ništa se više ne može izmijeniti — reče Vance Gard i ravno-dušno slegne ramenima. — Moramo ih se riješiti.

— Prokleta lako to kažeš — dobaci mu Isa Dorman. — Pogledaj ih samo. Dobro ih pogledaj i reci mi kako ćeš ih se riješiti.

— Do vraga! Zar sam dvanaest tisuća dolara opljačkao samo zato da nam u toj proklesoj pustinji nekoliko ušljivih Crvenokožaca skaču ispred pušaka? — raspali se Vance Gard i šešir natakne dublje na čelu. — Kažem vam da ćemo proći!

Ostali su šutjeli. Čuo se samo šum kopita njihovih konja. Uto se pred njima u pustinjском pjesku pojavi dugačka uzvisina, a iza nje mala dolina. Rubovi doline bijahu obrasli bodljikavim kaktusima i osušenim biljem. A u dolini je ležalo nekoliko kamenih stijena što su izdaleka bile slične kutijama od ljeperke koje je oluja ovamo donijela i bez reda pobacala u pijesak.

— Isušeno riječno korito — prozbori Crnac i uspravi se u sedlu oslonivši se na stremene. — Tamo ćemo se odmoriti; dok ne padne noć. Imat ćemo dobar zaklon i hladovinu. Po noći ćemo brže napredovati i tako izmaći pogledu Apaša.

Vance Gard kimne.

— Slažem se.

Usmjeri svoga konja prema udolini a ostali krenu za njim.

Poslije otprilike četvrt sata stigli su u udolinu i odmah kliznuli iz sedla. Iz navlaka su izvukli vinčesterke, odveli konje u hlad kamenih stijena i požurili na rub isušenog riječnog korita.

Tamo su plegli u pijesak, ispružili puščane cijevi preko rubova stijena i skupljenih očiju piljili u grupu jahača koji su ih sada slijedili na određenom razmaku. Indijanci su zaustavili konje i činilo se da vijećaju. Potom jedan od njih okrene konja i odjaši prema istoku. Ostali potraže zaklone u sjeni pješćanih dina i sjašu s konja.

— Odmaraju se — reče Vance i blijesno pljune.

— Zacijelo — doda Will Lattingham i desnicom obuhvati držak puške. — Drugo se nije ni moglo očekivati. Odmaraju se jer se i mi odmaramo. Cim krenemo, krenut će oni.

— Jedan je odjahao. Do vraga, mislim da ćemo doživjeti još svašta. — Meksikanac navuče sombrero dublje na čelo i tiho zapjevuši.

— Momak je odjahao u selo po pojačanje — dobaci Crnac. — Prokleta ćemo skupo prodati svoje kože — reče Teksašanin.

Apaši poskidaju sa svojih opasača velike tikve s vodom, a vrući vjetar donese do razbojnika grleni smijeh očito raspoloženih ratnika.

— Još se i smiju, prokleti! — odmahne glavom ljutit Lattingham.

— Dvanaest tisuća dolara treba zaraditi — nasmije se Isaiah tiho. — Ništa se ne dobiva na poklon. Nigdje se ništa ne poklanja. Čak ni život. Za sve se mora boriti, čak i ovdje u pustinji. Besplatna nije čak ni smrt, jer je njena cijena zapravo život.

— Strašno si mudar! — dobaci mu Lattingham, izvrne se na leđa i zagleda u žarko nebo. Gledao je sve dok ga nisu zabolile oči, a potom sjedne. — Koliko je još do večeri?

— Dva do tri sata — odvrati Isaiah i svoju vinčesterku dobaci vodi. Vance Gard se popne na suprotnu obalu suhog riječnog korita.

— Dva do tri sata — ponovi Lattingham suho. — Dovraga, još i ta vrućina. Tko će to izdržati?!

— Mi, amigo Will — naceri se Isaiah široko. — Mi ćemo to izdržati. I još ćemo mnogo više izdržati. Vidjet ćemo koliko je otporan mladić iz Teksasa.

Crnac se nasmije. Bio je to međutim usiljen smijeh i svi su to znali. Jer svi su naslućivali kakvi su njihovi izgledi.

— Zaveži! — odbrusi Lattingham mrzovoljno. Lice mu bijaše blijedo i na njemu se, kao i na licima ostalih mogao vidjeti nemir. Sve ih je nagrizao smrtni strah, koliko god inače bili hladnokrvni i bezosjećajni. Jer, svi su htjeli živjeti.

VI

S novim jutrom izmaknuli su i Indijanci.

Kad je žarko sunce obasjalo pustinju, približili su se razbojnicima. Sjedili su na žilavim mustanzima kao srasli s konjskim leđima.

Prvi ih je ugledao Vance Gard. S mukom je prostenjao i bacio se iz sedla. Ostali su se ogledali i iz navlaka izvukli puške. Umornih, neispavanih lica potjerali su konje za obližnji ravni pješčani sprud i bacili se na tlo, kundake pušaka prislonili na ramena i hitro repetirali.

Puščana gvožđa napadača snažno zabljesnu na sjajnim sunčevim zrakama. Tišinu pustinje proparaju divlji krikovi Indijanaca.

— Pustite ih da priđu bliže! — poviče Gard. — Moramo gađati precizno.

Plamtećih očiju razbojnici su piljili u napadače koji su bili udaljeni otprilike još stopedeset metara. A jurili su sve brže. Još stotinu metara, dvadeset, osamdeset, sedamdeset, šezdeset...

— Sad!

Poput udarca bičem prasne prvi hitac iz Dormanove puške.

Blještavi se plamen stopi sa sunčanim svjetlom, a tamnoputi snažni ratnik ukoči na konjskim leđima i poleti uvis. Njegov je konj jurio dalje. Ratnik se prevrne, otkotrlja po pijesku i ostane nepomično ležati.

Ceta ratnika jurila je dalje.

No sada zagrme i puške ostalih razbojnika.

Jedan čupavi mustang kao da je naltio na zid: odjednom u punom trku stane kao ukopan, zanjšti prodorno i sruši se na koljena. Jahač se spretno otkotrlja pijeskom, hitro skoči na noge a drugi ga ratnik povuče na svoj konja. Okrenuvši konje napadači odjure natrag.

— Pobijedili smo! — Will Lattingham skoči na noge i užarenog i znojem uprljanog lica počne mahati vinčesterkom. — Pobijedili smo!

— Lezi! Doći će opet! — zakriješti Isaiah i munjevito gurne u vinčesterku nove metke. Zatim stane nišaniiti.

Indijanci navale ponovno.

U širokom redu jurili su prema razbojnicima i počeli pucati još dok su bili udaljeni otprilike stotinu metara.

Njihovi su se meci zarivali u pijesak tik ispred lica razbojnika. Uvis su se podizali oblaci oštih zrnaca prašine. Iza Gardove družine odjednom odjekne potmulu udarac. Pogođeni konj Willa Lattinghama sruši se na tlo, zahropče i počne oko sebe udarati stražnjim kopitama. Potom se smiri i slomljenim pogledom zagleda u žarko nebo.

Meksikančeva puška prasne. Ozlojeđeno gledajući prema napadačima Chavez ispali dva hica. Za pojasom jednog Indijanca rasprsnje se tikvica s vodom. Voda nestane u pijesku a crveni se ratnik u trenu okrene. Njegov konj bolno zarže i zatetura.

Ponovno se činilo da su se četvorica razbojnika našla iza zida što izbacuje vatru baruta i olova.

Trojica ratnika uspjela su se približiti razbojnicima. Njihova izobličena lica sjajila su se od znoja. Mašući tomahavcima uprave konje ravno za četvoricu razbojnika.

Članovi Gardove bande otkotrljaju se u stranu. Vance Gard je samo za nekoliko centimetara uspio izbjeći udarcima nogu indijanskog mustanga koji su prijetili da mu smrskaju glavu. Vođa razbojnika stisne oči i opali, no ne pogodi. Skoči na noge, ponovno opali, ali i ovaj put promaši.

Ratnici u divljem trku odjure dalje, a razbojnici opaze da Meksikančev konj leži mrtav u pijesku a pored nje ga je razderana kožnata vreća. Dragocjena tekućina već se bila razlila u pijesak a žarki dah pustinje u sekundi ispario i posljednju kapljicu vode.

Razbojnici su stajali ukočeno, ne usuđujući se pomaknuti. Više nisu imali vode, a ona ovdje u beskrajnoj užarenoj pustinji znači život.

Kad su prasnula dva iznenadna hica, razbojnici se preplašeno trgnu. Dormanov konj zanjšti, sruši se na koljena i kolutajući očima prevall u stranu. Na isti je način uginuo i konj mrtvog Rica Gandera.

Očajnički kriknuvši Isaiah se okreće i urlajući od bijesa ispali sve met-

ke iz vinčesterke. No strijelac koji je pogodio njihove konje bijaše već izvan dometa puške, te zajedno s ostalim Apašima odjuri dalje.

— Gotovo je — promrmlja Vance Gard. Glas mu je bio promukao i hrapav od pijeska.

Razbojnici su se šutke pogledavali.

Onda spustiše vinčesterke i umorno pođoše prema životinjama. Gardov konj, koji je jedini ostao živ, poplaši se uginulih životinja i otkasa nekoliko koraka u stranu.

Zdvojni razbojnici kleknu u pijesak, plamtjećim očima promatrajući pustinju što se silna i beskrajna pružala na sve strane. A usred nje nalazili su se oni: sitni i bijedni pred nadmoćnom prirodom, ne mnogo veći od zrnaca pustinjskog pijeska. Bili su nesretnici koji su u strahovitoj ubojitoj igri za život i smrt dobili lošije karte, no još uvijek bili spremni da do gorkog kraja izrabe svaku i najmanju priliku, ne bi li tu igru dobili.

— Samo još jedan konj — promrmlja Isaijah kroza zube.

— Još otprilike stotinu kilometara do granice — doda Vance Gard.

Lica razbojnika bila su blijeda i upala, obrazi zarasli bradom, oči duboko utonule u šupljine, a odijela se od silne vrućine pomalo raspadala. Koža njihovih čizama bijaše opora i gruba.

— Tvoj konj može nositi sve naše stvari — reče Isaijah Dorman promuklim glasom i pogleda vodu. — S uginulih životinja odrezat ćemo potrebno meso.

Izvuče nož i oštricu prisloni na najbližeg konja. Iako su mu živci podrhtavali od uzbuđenja, mirnom rukom načini rez, raspori kožu životinje, odreže nekoliko uskih dugih komada mesa te ih jednog do drugoga položi u pijesak.

Potom rasedla svog uginulog konja, isprazni bisage, te oružje i municiju odnese do Gardovog konja. Ostali su polako slijedili njegov primjer.

A onda visoki Isaijah čučne u pijesak i s već odrezanog komada mesa odreže manji komadić, gurne ga u usta i stane žvakati.

Meksikanac pođe na vrh pješčanog spruda i zagleda se prema Apašima

koji su na udaljenosti od otprilike osam stotina metara sjedili u pijesku i promatrali razbojnike.

— Do vraga, kako možeš tako mirno žderati dok se nalazimo u ovakvoj situaciji! — dobaci Vance Gard Isaiahu. Njegova razbarušena kosa visjela mu je niz znojno od uzbuđenja izobličeno lice.

Isa Dorman bez riječi podigne pogled, mirno odmjeri vođu razbojnika i nastavi žvakati.

— Sjediš tu i ždereš kao da se ništa nije dogodilo, a mi čučimo u pustinji Gila bez konja i s vrlo malo vode. Iza nas su Apaši a ti mirno jedeš i jedeš — bijesno nastavi Gard.

— Zašto da to ne činim? Koliko će se naš položaj promijeniti ne budem li ja ništa jeo? — Isaijah lagano odmahne glavom i obriše ruke o hlače. — Ti si nervozan. Ne smijemo, međutim, biti nervozni. Vidiš, ja jedem sirovo konjsko meso, jer nemamo ništa drugo. S punim želucem lakše se umire.

— Mi... — Gard ljutito dahne i umorno opusti ramena. — Ah, pustimo to. — Teško dišući okrene se ostalima. — Dakle, krenimo!

Razbojnici šutke kimnuše glavama i ustadoše. Vance Gard povede konja koji je bio pretovaren oružjem, čutiricama i municijom. Krenuše, tromo tapkajući po pijesku.

Sumrak se spuštao na pustinju. Lice mršavog jahača izgubilo je prijašnju boju.

Sjene pješćanih dina pružale su se daleko u doline preko valova prostranog pustinjskog mora. Kad je jahač zaustavio svoga konja i kliznuo iz sedla, lešinari su ljutito grakćući poletjeli uvis.

Pijesak oko mrtvih konja bijaše rasčepkan kandžama lešinara. Grabežljivce su ptice jednoj životinji rastrgale bok i sasvim izjele iznutricu. Ni ostale životinje nisu izgledale mnogo bolje.

Jedna je ptica bijesno grakćući skakutala po tlu. Činilo se da ne može poletjeti, jer se prežderala. Jake Chandler se zagleda u svijetle, hladne oči čelave ptice s vijencem perja na mršavom vratu. Lešinar ponovno bijesno zagrakta i udari krilima. Odvoji se

od tla, zaljulja u zraku, a onda se teškom mukom ipak digno uvis.

Chandler se sagne i pretraži tragove. Na njegovim uskim usnicama zai-gra pakostan osmijeh.

— Samo još jedan konj — promrmlja sam za sebe. — Prokleti nitkovi napokon moraju pješaćiti.

Uspravi se teško dišući. Desnica mu je već počivala na dršku revolvera. Promuklim glasom prošapće:

— Sad ih imam. Neka me đavo odnese ako lopovima ne oderem kožu.

A kad je uzjahao, pomisli na Apaše. Ipak, bio je spreman na sve, čak i davla povući za rep, samo da pohvata razbojнике. Nalazio se još u Arizoni, meksička granica bila je daleko pred njim, no, daleko i pred razbojnicima. Najprije mora misliti na svoju dužnost a tek onda na Indijance. Jake Chandler je bio čvrsto uvjeren da će uspjeti proći pustinju.

U tom uvjerenju nastavio je dalje iako su ga Apaši zacijelo već bili otkrili. Nije međutim znao da su ga dvojica zbijenih mišićavih ratnika, koji sada leže stotinjak metara daleko iza pješčanog spruda, cijelog dana slijedili i samo čekaju povoljnu priliku da ga zaskoče.

Pala je i noć, ali je šerif nastavio put.

Obrisi mršavog jahača jasno su se isticali prema noćnom nebu, pa ga je Apašima bilo lako slijediti. Išli su pješice. Bešumno su se kretali u svojim niskim mokasinkama, čvrsto stežući vinčesterke u rukama. U njihovim uskim očima plamtjela je mržnja, a na širokim plosnatim licima nije se pomi-cacao ni mišić. Za pojasevima su im visjele tikvice s vodom i njihale se u ritmu njihovih koraka.

Jednom će podići svoje puške, nanišaniti i opaliti. Jednom, kad prilika bude povoljna, prasnut će dva hica i Jakea Chandlera izbaciti iz sedla. No, još nije bilo vrijeme. Vidljivost je bila odviše slaba za gađanje. Tek kad Apaši budu posve sigurni, savezni će se šerif suočiti s opasnošću što na njega vreba iza leđa.

VII

Novi je napad uslijedio iznenada i brzo, nevjerovatno brzo. Razbojници su se jedva stigli baciti u zaklon i podići oružje, a već su prasnuli hici.

Lijevo i desno od njih zabijali su se meci. Konj je preplašeno zaništao: jedan se metak zabušio u pijesak između njegovih prednjih kopita. On se širom otvorenih očiju propne i zaplašen odjuri nekoliko stotina metara.

Razbojници zauraju od gnjeva i očajanja. Dok su ih meci protivnika prisiljavali da se još dublje povuku u zaklon, bježao im je jedini konj s opre-mom, novcem i vodom... — Ne smijemo izgubiti konja! Do vruga, konj! — zakriješti Isaiah Dorman a crno lice mu se izobličilo. Čvrsto stegnuvši vinčesterku obim rukama ispaljivao je metak za metkom, sve dok udarna igla nije udarila u prazno.

Vatra napadača još uvijek je bjesnila svom žestinom. Urlajući, derući se, pucajući crveni su ratnici, duboko po-legnuti na konjskim vratovima, jurili prema zaklonu bijelih razbojnika. Iznad njihovih glava lebdio je sivi oblak barutnog dima.

— Štitite me vatrom! Dovest ću konja! — zaurila Dorman i slijedećeg tren-a poskoči na noge.

Nije znao jesu li ga ostali čuli. Shvatio je samo da bi s konjem nestala i njihova posljednja mogućnost da se spase, a i — novac.

No, Vance Gard shvati njegovu namjeru.

— Natrag! — poviče i napola se uspravi. — Polako natrag i neprestano pucaj!

Znoj mu se slijevao niz lice ostavljajući tragove na tamnom sloju prašine i barutnog dima.

Isaiah je već spretno pognut i krivudajući amo-tamo, potrčao dalje. Svoju je vinčesterku čvrsto držao u lijevici. Dok su se desno i lijevo od njegovih nogu meci zarivali u pijesak, on je jurio naprijed. Zaboravio je na opasnost. Nije želio ništa drugo već samo živjeti, a da bi to mogao, morao je uhvatiti konja.

Teško je disao. Utvrdi da se životinja zaustavila na udaljenosti od nekih osam stotina metara, a onda odjednom opazi kako postrance juri na konju mišićavi crveni ratnik u namjeri da mu prosiječe put.

Straga su razbojnici pucali kao ludi, nastojeći zadržati ostale Indijance.

Griva mustanga lepršala je zrakom, a duga, modrocrna kosa Crvenokošca što mu je padala do ramena, plesala gore-dolje u ritmu udaraca kopita.

Vitka prilika ratnika kao da je bila srasla s krznanim pokrivačem na konjskim leđima. Indijanac je jahao ne držeći rukama uzde a u desnici stiskao teški tomahavk. Njegovo široko, plosnato lice bilo je bezizražajno i nepomično. Na mišićavom gornjem dijelu tijela sjajilo se znoj.

Visoki Crnac shvati da mu ne može izmaći.

Apaš se približavao u bijesnom trku. Mekano pjeskovito tlo podrhtavalo je pod ostrim udarcima kopita njegovog konja. Zatim crveni ratnik ispusti prodoran borbeni poklič a crne oči divlje mu zasvjetlucaju.

Isaiah Dorman se uspravi i zastane raširenih nogu, kao da je čvrsto ukorijenjen u pijesku. Nije mogao pobjeći, morao je stati, boriti se...

Od napornog je trčanja još uvijek disao teško i ubrzano, ali je u duši međutim bio posve miran. Podigne vinčesterku, repetira je, a kad je crveni ratnik bio od njega udaljen samo desetak metara, pritisne otklonac. No, začuje se samo »klik« — tupi udarac metala. Puška je bila prazna.

Isaiah Dorman kriskne od bijesa i zaprepašćenja. Ratnik je nezadrživo jurio na njega. Vidio je kako mu se sve više približavaju široka, mišićava konjska prsa. Opazio je i na udarac spreman, visoko podignuti tomahavk, pobjedonosno ratnikovo lice i oči što su divlje plamtjele. Očajničkim skokom baci se u stranu. Konj ga je u trku okrznuo prsima i odbacio u pijesak. Udarac tomahavka ga promaši a blistava ostrica zviždeći sijevne zrakom. Crveni ratnik gotovo je pao s konja. Uspio se ipak održati. Okrenuvši životinju napadne iznova.

Dorman je već stajao na nogama. Ovog puta nije oklijevao. Shvativši da nema drugog izbora, skoči prema jahaju, te, izbjegavši nalet konja, visoko zamahne vinčesterkom.

Željezom okovani kundak silovito pogodi Indijančevu ruku. Bolno kriknuvši ratnik ispusti tomahavk koji se zabode u pijesak. Zatim se pogode ni jahao zaljulja na konjskim leđima. Kad ga slijedeći udarac kundaka, tako snažno pogodi u desno rame, on se strovali na tlo. Spretno se otkotrlja dva-tri koraka, i premda su mu bolovi oduzeli dah, navali ponovno. Ljevičkom zgrabi držak noža što mu je prije teći stršio iz pojasa.

Isaiah Dorman ga je gledao kako dolazi i čekao. Ispustio je pušku i trgnuvši revolver napeo otklonac. No, prije nego što je stigao opaliti, prasne vinčesterka. Indijanac se trgne, zatetura, začuđeno širom razrogači oči, a potom se, ne ispustivši ni glasa, ispruži u pijesak.

Tu je ostao ležati. Iz rane na leđima poteče mu krv.

Podigavši glavu Isaiah ugleda Willa Lattinghama kako stoji na udaljenosti od stotinu metara. Do njega su čučali Vance Gard i Miguel Chavez i pucali na Indijance koji su još uvijek napadali.

Crnac nije oklijevao. U trenu se okrene i pojuri prema konju koji je i nadalje stajao na istom mjestu.

Tek što je načinio nekoliko koraka, sjeti se Apaševa konja. Okrene se i požuri prema zbunjenoj životinji. Pogradi ispletene uzde i htjede se baciti na mustanga. Životinja se međutim propne i pojuri.

Crnac je čvrsto držao uzde. Ipak nije mogao zadržati konja. Poludivlja životinja ga je vukla, on je padao i posrtao, očajnički se držao za uzde, a konj ga vukao sve dalje. Odjednom se životinja munjevito okrene i ritne.

Snažno pogođen nepotkovanim kopitima Isaiah se otkotrlja po pijesku, brzo skoči na noge, no životinja odjuri u pustinju.

Stenjući i psujući Dorman je othramao posljednje dvije stotine metara i bez muke uhvatio Gardova konja koji je, ni ne pomaknuvši se, umorno spu-

štene glave stajao u vrućem pijesku. Samo su mu još slabine podrhtavale od straha. Visoki Crnac pogladi životinju po nozdrama.

U međuvremenu su se približili i ostali razbojnici i okupili se oko njihovog sada jedinog konja. Videći da ne mogu ništa protiv žestoke vatre razbojnika, Indijanci su se ponovno povukli.

Razbojnici su bez riječi stajali uz konja i s olakšanjem pogledavali jedan drugoga. Vance Gard psujući ustavnovi da su im meci napadača razbili dvije čuturice.

— Položaj postaje sve gadniji — reče tiho Isaiah, a ostali šutke kimnuše glavom. — Vode nam neće biti dovoljno ni do granice, čak ako svaki popije dnevno samo dva-tri gutljaja. A konj također mora piti.

Ostali ponovno kimnuše. Tada Meksikanac promrmlja promuklim glasom:

— Mislim da bih mogao naći jednu jamu s vodom. No, do nje je dobar komad puta.

— Moramo pokušati. — Vance Gard stisne oči u uske proreze i pogledom pretraži obzorje. — Crvenokošci su nestali.

— Nisu nestali — odmahne glavom Isaiah Dorman. — Oni su uvijek tu. Čak i kad ih ne vidimo. Povukli su se kako bi zaliječili rane. Kad ponovno dođu, doživjet ćemo pakao.

— Krenimo — reče Gard i u magazin vinčesterke gurne nove metke. — Što nam drugo i preostaje? — doda odmah zatim.

Iscrpljeni razbojnici krenu dalje. Noge im bijahu teške kao da su ispunjene olovom. Njihove upaljene pete pekale su ih tako jako da im se činilo kako trče po užarenom ugljenu. Bolje li su ih zglobovi, koža im bila sva izribana ostrim zrcima pijeska, do rana spržena od sunca, jedva još zaštićena odjećom koja se također gotovo već raspala.

Koža njihovih čizama sve je više popuštala. Will Lattingham već je izgubio svoje visoke pete, a drugima su virili prsti. No, oni su, premda već gotovo sasvim iscrpljeni, neumorno kora-

čali dalje. A visoko na beskrajnom širokom nebu stajalo je žarko sunce...

* * *

Hitac prasne iznenada. Na sreću, samo okrzne jabučicu sedla i gadno zviždeći razdere kožu. Jake Chandler se odmah baci iz sedla, držeći u ruci vinčesterku. Jednim se skokom zakloni iza konja i požuri prema nizu pješćanih sprudova.

Ponovno prasne hitac. Iza gustog trnovitog grmlja podigne se oblacić barutnog dima.

Metak proleti tik pored šerifove glave. Chandler se munjevito baci na tlo i dva puta opali.

Meci zazvižde kroz žbunje i slome nekoliko suhih grana. Odjekne prigušeni krik. Još jednom prasne vinčesterka, a na mjestu gdje je još malo prije ležao Chandler, uvis poleti oblacić pijeska. No, šerif je već bio u zaklonu iza pješćanog spruda.

Odjednom začuje grlene glasove. Dvojica su se ratnika zacijelo prepirala. Činilo se da je jedan od njih ranjen.

Chandler se ugrize za donju usnicu i oprezno podigne glavu. Istog trena ponovno prasne hitac. U bljesku pušćanog plamena šerif ugleda tamno lice Indijanca. Nije oklijevao ni trena. Dok je još metak udarao tik pokraj njega, povuče otonac.

Zbijeni ratnik iza grmlja ukočeno se uspravi.

Chandler ponovno opali, a onda ga dva brza, jedan za drugim ispaljena hica prisile da se povuče u zaklon.

Kad je ponovno provirio i pogledao prema grmlju, pogođeni je Indijanac bio nestao.

Lagani vjetar što je puhao pustinjom, donese do Chandlera nekoliko nerazumljivih riječi razgovora dvojice Indijanaca. Šerif se iznenada uspravi i postrance šmugne u zaklon susjedne dine. Poslije otprilike osamdesetak metara preskoči vrh pješćanog spruda i potrči prema drugoj strani. Pognut požuri kroz gusti niz okruglih kaktusa iza kojih su se dizala dva golema sagvara, i ondje se baci u pijesak. Opresno otpuzi dalje i zaustavi dah.

Pustinjski pijesak pod njim bijaše vruć, no Jake Chandler nije to gotovo

ni osjećao. Sve se više, metar po metar, primicao trnovitom grmlju.

Bio je od njega udaljen jedva još desetak metara, kad se odjednom iza grmlja podigne poput bronce tamna prilika.

Ratnik je krvario iz lijevog ramena a u desnici držao vinčesterku. Ugledao je šerifa i odmah reagirao.

Preplašeni Jake Chandler pokušao skočiti na noge. No, Indijanac je već bio opalio.

Vrući metak okrzne Chandlera po ledima. On se odmah potom otkotrlja u stranu i opali.

Njegov metak pogodi vinčesterku, izbi je Indijancu iz ruke i ona padne u pijesak. Jake Chandler stane na noge i udarcem kundaka dočeka Indijanca koji je pojurio na njega.

Crveni ratnik vješto izbjegne udarac, izbi je šerifu pušku iz ruke i skoči na nj.

Njegove tamne oči su se žarile, a u njegovoj zbijenoj prilici krila neobična snaga.

Vješto poput mačke izbjegne i slijedeći šerifov udarac i svojim ga ručeti-
nama zgrabi za košulju.

Jake Chandler padne u pijesak zajedno s Indijancem.

Držeći jedan drugoga kotrljali su se i divlje udarali. Borili su se ogorčeno, ljutito dehtali a njihova su lica bila izobličena i zgrčena od naprezanja.

U jednom se trenutku šerif Chandler uspije osloboditi čeličnog zahvata snažnog ratnika i obim ga pesnicama udari posred lica. Iz Apaševa nosa poteče krv. No, on ne ispusti ni glasa, nego odmah snažno udari šerifa u trbuh.

Chandler stenjući posrne na koljena. Borio se da dođe do zraka. Apaš ponovno navali podižući nož. Šerif je trenutak užasnuto gledao prema protivniku, a onda se napokon očajnički odlijepi od tla.

Dok mu je utrobu razdirala neopisiva bol, u smrtnom se strahu baci naprijed i svom se snagom zabije glavom u Apašev trbuh.

Indijanac zatetura i tražeći oslonac počne rukama mlatarati zrakom. Snažan šerifov udarac odbaci ga unatrag.

Pokuša spriječiti pad, no ne našavši oslonac, odjednom užasno krikne.

Kad se Jake Chandler podigao a ispred očiju mu nestao mrak — izazvan bolom, opazi da je Indijanac pao na sagvaro kaktus. Od pedlja dulje bodlje duboko su mu se zabile u tijelo i on se nije usudio pomaknuti. Od neopisive boli njegovo se lice užasno iskrivi.

Jake Chandler ga izvuče iz bodlji. Napola bez svijesti ratnik klone na tlo. Hropčući se prevrtao po pijesku i šerif Chandler shvati da su Indijancu bodlje sagvaro kaktusa probile bubrege.

Nekoliko slomljenih bodlji izvuče iz Apaševog tijela a potom pođe prema grmlju. Tamo je ležao drugi Indijanac i borio se sa smrću.

Šerifov ga je metak pogodio ravno u grudi. No, iako se nije mogao gotovo ni pomaknuti, nije još bio mrtav. U njegovim je očima plamtjela nepomirljiva mržnja.

Kad je iznad sebe ugledao bijelca, smjesta potegne vinčesterku i opali.

Metak međutim promaši šerifa. Chandler spusti ruku na držak revolvra i opali kroz otvor korica. Ratnik htjede još jednom opaliti, no dok je napinjao otklonac puške, sruši se mrtav.

Jake Chandler se vrati drugom ratniku, no i taj je već bio mrtav. Šerif ogorčeno stisne usnice i mrtvacima skine s pojaseva tikvice napola ispu-
njene vodom. Leševe odnose u grmlju i tu ih prekrije suhim granjem. Potom uzjaši svoga konja i krene dalje.

Njegovi su izgledi da uspije bili veći nego ikada. Imao je više vode od razbojnika i s leđa mu nije prijetila nikakva opasnost, barem ne u ovom trenutku. Osim toga, imao je i konja...

Zadnjih je sati znatno napredovao. Koliko je mogao procijeniti po trgovima, razbojnici su imali prednost samo još od pet sati.

Oprezno se ogledavajući Chandler ponovo napuni vinčesterku te izmijeni metke u revolveru. Bio je dobro opskrbljen, a prilike su ga prisiljavale da bude grub, proketo grub...

VIII

— Poći ću sada do mjesta s vodom — reče Meksikanac, čvrsto natakne šešir na čelo i procijeni položaj sunca.

Zrak ispunjen pijeskom treperio je. Razbojnici kimnuše Miguelu i pošto se popili po gutljaj vode, Meksikanac uzme dvije prazne čuturice. Treća, čuturica, ispunjena do vrha, visjela je na Dormanovom opasaču. Bila je to sva njihova zaliha vode.

— Adios, amigos! Za jedan sam sat natrag. — Čovjek se kiselo nasmiješi, premda je dobro znao da nema ni najmanje razloga za smijeh.

Ostali nisu progovorili ni riječi, samo su gledali za Meksikancem koji je onako žilav i krivonog koračao pijeskom. Sjeli su i čekali.

— Hoće li uspjeti? — Vance Gard upaljenim očima zamišljeno pogleda za prilikom u daljini.

— Tko to zna? — odvrati Isaiah, legne na leđa i žmirne prema suncu. — Tko to zna u pustinji Gila? Možda je jama s vodom prazna? Ako su Apaši već bili tamo, zacijelo je prazna. Oni uvijek ispiju vodu do posljednje kapljice. Tek se za tri do četiri tjedna u jami nakupi nova voda.

— Možda ga uhvate Crvenokošci — promrmlja Will Lattingham.

— Tada mu nećemo moći pomoći — kimnu Isaiah bijesno. — Proklinjat će dan kad se rodio; tako će ga mučiti prije nego što umre. — Isa Dorman je teško disao. — Pričekajmo jedan sat, a onda ćemo ga potražiti.

— Zašto nismo odmah krenuli zajedno? — zakima Lattingham mrzovoljno glavom.

— Jer jedan čovjek manje upada u oči. — naceri se Isaiah Dorman Lattinghamu u lice, dok se Vance Gard podrugljivo nasmiješi.

— Ti nisi baš osobito pametan — reče voda razbojnika.

Teksašanin ga ošine sijeavajućim pogledom.

— Zaveži, Vance! Ne dopada mi se to!

— On hoće svađu? — nasmije se Vance Gard podrugljivo. — Ti si preglup

da misliš svojom glavom. Znaš samo jedno: pucati i ubijati. Zar ne, Will, sine iz Teksasa?

— Ostavite me na miru! — odvrati Teksašanin i ljutito zgrči pesnice.

— U redu, Will — nastavi Vance Gard: — No znaš, to mi ranije nije upadalo u oči. Međutim, u tom paklu može se točno ustanoviti: nikada nisam vidio gluplje lice od tvoga. I ne poludimo li od žeđi, svi ćemo poludjeti gledajući tebe. Ti si pravi idiot, Will. A najgore je što se to na tebi opaža.

Teksašanin ustane i polako pođe prema Vanceu Gardu.

— Ponovi to još jednom! — izusti i podigne svoje snažne pesnice. Na njegovom upalom, bradom obraslom i pijeskom i znojem zaprljanom licu jasno se odražavao neopisiv gnjev.

Na Gardovim se usnicama sledi smijehak. Vrebajući zagleda se u Teksašanina.

— Stani, Will! — Ledeni Isin glas trgne Lattinghama, on se okrene i ugleda cijev Dormanova revólvera. — Stani — ponovi Crnac tiho. — Vance nije baš tako mislio. Svi smo mi nervozni. I ti također. Moramo se smiriti. Nema smisla da jedan drugome razbijemo glave. Sjedi, Will!

Teksašanin htjede nešto reći. No videći hladne Crnčeve oči, shvati da će Isaiah Dorman pucati, jer članovi bande nisu dozvoljavali da netko izgubi živce.

Opusti ramena i umorno kimne glavom. Bez riječi sjedne a Vance Gard se naceri mimo volje.

U međuvremenu je Miguel Chavez koračao vrućim pijeskom. Noge mu bijahu teške. No, znao je zašto i kamo ide po toj užasnoj vrućini. Za pojasom su mu se njihale dvije čuturice a na boku visio teški kolt.

Poslije otprilike dvadeset minuta stignu u okruglu dolinu, koji je promjer iznosio oko tri kilometra. U dolini se dizao niz strmih stijena; Meksikančev put vodio je prema njima. Jer, među stijenama se nalazila jama s vodom.

Miguel Chavez dlanom lijeve ruke obriše čelo i u nekoliko navrata s lica

otare znoj. Teško uzdahne a onda ispljune. Boljelo ga je grlo. Usna mu je šupljina bila upaljena, a zubno meso u ranama. Pomisli na komadić konjskog mesa što ga je imao u torbi. Izvuče ga, odgrize dio i stane ga žvakati. No, boljeli su ga zubi. Meso je bilo žilavo i nije mu prijalo. Meksikanac ga proguta kiselo razvukavši lice.

Stigne do niza stijena. Iz strmih kamenih blokova izbijala je nesnošljiva vrućina. Na stijenju su blistali sitni, svjetlucavi kristali. Golemi pauk dugačkih dlakavih nogu šmugne u pukotinu. Činilo se da se vrući vjetar zaustavlja tu među stijenjem. Tu je ostavljao sitni pijesak što ga je neprestano nosio sa sobom i u podnožju naslagao pješčane nasipe.

Meksikanac se s nevjericom ogleda. No nije bilo nikoga. Priđe bliže stijenama tromo vukući umorne noge. Njegove hlače poderane od kaktusovih bodljika i trnja klatarile su mu se oko nogu. Chavez se pogladi po bradi. Modrocne dlake posute sitnim pijeskom tiho zaškripaše. Pažljivim pogledom ponovno pretraži stijene i tek tada im priđe blizu.

Sagne se i razgleda tlo. Nogama odgrne u stranu pijesak i dotakne ravnu ploču načinjenu od drveta sagvaro kaktusa.

Chavez podigne ploču i zagleda se u otprilike dva metra duboku i metar široku jamu, do pola ispunjenu mutnom tekućinom koja se jedva mogla nazvati vodom. No, ipak je bila voda, a ona je značila život.

Meksikanac širom otvori oči koje zasvjetlucaju od radosti. Baci čuturice na tlo, spusti se na koljena i legne na rub jame. Rukama zagrabi dragocjenu tekućinu, opere vruće, goruće lice i počne piti. Pio je kao da nikada neće prestati. Mutljaga mu se cijedila iz usta, tekla niz bradu i natapala odjeću. Miguel zatim vodom natrlja potiljak te ohladi sljepoočice. Potom skine sombrero napuni ga vodom koju onda izlije na glavu, na kraju počne puniti čuturice. Kad ih je začepio, sine mu ideja.

— Sto mu gromova! Temeljito ću udesiti Crvenokošce! — Položi čututice na tlo i počne pijeskom zatrpavati

jamu. — Nećete ovdje više naći ni kapljice vode, vi prokleti crveni nitkovi! — zareži tiho. — Crknite od žeđi i posušite se poput suhoga graha!

Radio je žurno, ne osvrćući se na okolinu. A kad je odjednom iza sebe začuo potmule udarce kopita, bilo je prekasno, odviše prekasno za Miguela Chaveza.

• • •

Jahali su na žilavim pustinjским mu-stanzima bujne grive što je lepršala poput zastavica. Sjedili su na krznenim ili vunanim pokrivačima a oko pojaseva su im se njihali skalpovi. U rukama su držali vinčesterke. Na njihovim tamnim licima nije se pomicao ni mišić.

Meksikanac podigne pogled. Činilo mu se da ga je neka željezna ruka zgrabila za srce. Odjednom mu je ponestalo zraka i počelo mu se vrtjeti. Ispusti poklopac jame i posegne za revolverom. U ruci osjeti držak ali se ne usudi izvući oružje. Pričini mu se da je iznenada postao uzet. Spopadne ga neopisiv strah i odjednom osjeti potrebu da više, jednostavno da glasno viče. No, iz njegovog suhog grla ne izide ni glas.

Sada su mu bili posve blizu. Opkolili su ga bez riječi. Njihove hladne pogleda ispunjavala je mržnja.

Poglavica spretno skoči s konja i načinivši tri brza koraka stane pored jame s vodom. Glasno zaškruguće zubima te se okrene. Duga modrocna kosa uokvirila je koščato poglavičino lice. Za usku pamučnu maramu, omotanu oko njegova čela, bila su zataknuti dva pera.

Desnicu je bio položio na držak teškog lovačkog noža i duboko disao. Bez riječi je promatrao Meksikanca. Miguelu Chavezu se učini da mu se stiže koža na leđima. Nije se usudio ni pomaknuti.

Indijanac ga prezirno ošine pogledom i izgovori nekoliko riječi na svom grlenom jeziku.

Sad i ostali rantići kliznuše s konja i polako priđoše bliže.

Na trenutak su se zagledali u jamu u kojoj se sada nalazio samo mulj. Na licima im se moglo vidjeti kako bi naj-

radije pograbil i puške i zapucali u Maksikanca.

Poglavica pristupi Chavezu, te mu iz opasača izvuče revolver i nož. Oružje baci na tlo a potom mu oduzme i čuturice s vodom.

Trenutak poslije Miguela Chaveza pogodi posred lica snažan udarac pesnice.

Meksikanac zatetura nekoliko koraka unatrag, ali se održi na nogama i blijed u licu obriše krv što mu je bila skinula iz nosa.

Drhtao je ne progovorivši ni riječi, a lagani mu vjetar mrsio crnu kosu.

Tada Indijanski poglavica resko zaviče. Miguel Chavez nije razumio što je rekao. Vidio je samo da su dvojica ratnika odbacila puške i skočila na njega. Vikao je osjetivši njihove grube pesnice koje su ga povukle unatrag. Bacili su ga na tlo i pretražili džepove, a potom mu s tijela strgnuli dio odjeće.

Poglavica je, prekrizivši ruke na grudima, sve to mirno promatrao. I ostali su ratnici opkolili Chaveza. Cijevi njihovih vinčesterki bile su uperene u njega.

On je vikao i molio milost. No, činilo se da ga ne razumiju. Zapravo, nisu ga htjeli razumjeti.

Jedan mu je od ratnika otkopčao opasač s mecima, a drugi cereći se, svukao izlizani prsluk ukrašen srebrnim resama. Zatim su mu strgli košulju, a potom i hlače. Tako je samo u gaćama ležao na užarenom pijesku. Stisnuo je svoje upaljene oči jer su sunčeve zrake nemilosrdno sjale. Kad su ga ratnici ponovno podigli na noge, zateturao je i bolno zajecao.

Poglavica ponovno izda zapovijed. Nekoliko ratnika odmah potrči prema nizu sagvaro-kaktusa i počne otkidati vrhove bodljika. Oštre poput mačeva prosuli su ih u pijesak i prema njima povukli Meksikanca.

Desetak su ga puta valjali amo-tamo. Hladna, bezizražajna lica ratnika mirno su promatrala Chavezove muke.

Miguel Chavez je od silnih bolova otegnuto urlao, a njegove oči kao da

su izvirale iz pakla. Ubrzo je zatim umro u strašnim mukama.

Našli su ga sat poslije.

Vance Gard, Isaiah Dorman i Will Lattingham čekali su da se Chavez vrati u dogovoreno vrijeme a onda krenuli. Došavši do jame s vodom, Vance Gard, zelen u licu, okrene glavu,

Visoki Crnac ogorčeno kimne, a Will Lattingham čučne u pijesak i tiho zajeca.

— Pogledajte ga! — reče Isaiah Dorman. — Pogledajte ga dobro! Tako ćemo ubrzo izgledati svi mi, ne bude-mo li žilavi i grubi jednako kao i Apa-ši!

— Ja... ja to neću izdržati — protestuje Will Lattingham i zadrhti cijelim tijelom. — Ja to ne mogu. To čovjeka dotuče.

Ostala dvojica razbojnika su šutjela i užarenim očima gledala u pijeskom zatrpanu jamu s vodom. Zatim opaze lešinare što su kružili visoko na nebu.

— Zacijelo je htio zatrpati jamu s vodom, pa su ga pri tom zatekli. — Vance Gard se ukočeno zagledao u tlo pored mrtvog Meksikanca.

— Proći će nekoliko tjedana prije nego se u jami ponovo skupi voda — dobaci Crnac bijesno i zagleda se u mrtvačeve prazne očne šupljine. — On je svoje prepatio. Do vraga, treba li da mu na tome zavidimo ili da ga žalimo? Prokletstvo, ja to uistinu ne znam.

— Zavidjeti mu? — Will Lattingham ne shvaćajući pogleda Isaiaha. — Zavidjeti mu? Na čemu? — ponovi slomljenim glasom. Iz njegovih upaljenih očiju klizne nekoliko suza i on drhtavim rukama grčevito zgrabi vrući pijesak.

— Da, zavidjeti mu. — Isaiah se okrene i bijesno pljune. — Vučemo se tu po pijesku, samo da spasimo svoje bijedne živote, a sve je to samo kockanje sa srećom. Poker za živu glavu. Možda nas Crvenokošci uhvate i ude-se jednako kao i Miguela ili još strašnije. O, ti znaju mnogo načina ubijanja. A umiranje može biti proketo teško i proketo dugo. U tom slučaju uza-

lud smo se kilometrima vukli pijeskom. Uzalud smo se tukli s Apašima, uzalud opljačkali novac.

— Zaveži! Do vraga, zaveži već jednom! — prostenje Lattingham očajnički i obim rukama podboči glavu.

Vance Gard polako pride, te raširivši noge stane pred njega.

— Ti si kukavica, Lattinghame. Bijedna kukavica. Jak si bio samo dok si bio u prednosti. Sada naričeš poput stare babe. Ne znam samo kako smo te mogli povesti sa sobom. Uistinu to ne znam.

Will Lattingham podigne glavu i vlažnim očima pogleda vođu. Lice mu bijaše propalo i izobličeno. Ne reče međutim ni riječi.

— Krenimo dalje. — Isaiaš pođe prema Gardovom konju i uhvati uzde. — Imamo još jednu čuturicu s vodom, nešto sirovog konjskog mesa, nešto suhog mesa i hrpu municije. Možda će nam to biti dovoljno da stignemo do granice.

— Što ćemo sa šerifom? — dahne Vance Gard i zabrinuto pogleda mješure na svojoj oprženoj koži.

— Zaboravi ga — odvrati Isaiaš i krene. — Zaboravi ga, Vance. On leži negdje u pijesku. Lešinari zacijelo nisu mnogo ostavili od njega.

Vance Gard kimne. Krene za visokim Crncem, a kad je prolazio pored Willa Lattinghama, reče samo:

— Dođi!

Lattingham podigne glavu i nijemo se zagleda za dvojicom drugova koji su umornim i tromim koracima dalje tražili svoj put. Teturali su poput izgubljenika koje su napustile odvažnost i volja i koji ravnodušno koračaju dalje, sve dok se negdje ne sruše.

U pijesku su ostajali njihovi tragovi, otisak nogu koje će zamesti vječni vjetar pustinje, žarki dah Gile, jer se na putu u pakao brišu svi tragovi.

Trojica razbojnika nestanu iza pješanog spruda.

...

Ostaci Miguela Chaveza na koje je naišao savezni šerif Jake Chandler, ne mogu se opisati. Posljednji su lešinari kriješteći odletjeli kad ih je šerif rastjerao s dva hica vinčesterke.

Jake Chandler je kliznuo iz sedla. Zaustavio je dah kad se približio mrtvom razbojniku. Zatim je ogorčeno zaškrgutao zubima pred zatrpanom jamom za vođu i šutke pogledao svoga konja, čije je tijelo bilo gotovo posve pokriveno gnojnim ranama. Jake Chandler je znao da će uskoro morati ubiti životinju kako se ne bi dalje mučila. No, još mu je bila potrebna. Zelio je uhvatiti razbojnika, a za to mu je bio neophodan konj. Potom...

Oprezno se ogleda, a onda pođe prema stijenama.

— Nisi ga čak ni pokrili — promrmlja promuklo skupljajući kamenje veličine šake kako bi pokrio mrtvacu.

Od tamnog kamenja načini malu piramidu a zatim sjedne na pijesak da se odmori. Teško je disao. Iako neznan, ovaj ga je posao na žarkoj vrućini posve iscrpio, sve su vdljivije postajale posljedice napora što ga je izdržao proteklih dana. Jake Chandler se zagleda u položaj sunca i tek tada opazi da se spušta večer.

Na nebu je poput užarene lopte visjelo večernje sunce i šerif osjeti da vrućina popušta. Polako, sasvim polako ustane. Njegova se neobično izobličena sjena ispruži, preko pijeska dok se prostranim nebom prevuče večernje rumenilo. Šerif pride konju i nježno ga pogladi po vratu.

— Znam stari da si bolestan. No moramo izdržati. To je tvoje posljednje putovanje i proći ćeš ga do kraja. Ne smiješ me ostaviti na cjedilu.

Konj prednjim kopitom zagrebe po pijesku, a onda njuškom blago gurne šerifa u rame.

— Znam da ćeš uspjeti — promrmlja Jake Chandler. Osjeti kako mu gori grlo i htjede dohvatiti čuturicu. No zastane. Čuturica i tikvića Indijanaca bila su jedva ispunjene do polovice. A voda će mu trebati i za povratak. Polako spusti ruku.

— Spušta se noć i svježije je — reče sam sebi. Konj strigne ušima i šerifu se učini da mu se nacerio iskesivši zube. Pogladi konja po nozdrvama i pusti da mu topli dah životinje miluje dlan. — Sada se može i bez vode. — Zabrinuto opipa rane na konjskim le-

dima a onda pregleda kopita. Potkove su čvrsto stajale i Chandler odahne s olakšanjem.

Dah vjetra postajao je svježiji i sušio znoj sa šerifovog čela.

— Samo još četiri sata prednosti — prošapće Jake Chandler pošto je još jednom pogledao tragove. Možda će već ujutro sustići nitkova.

Zamišljeno se ugrize za donju usnicu i čučne u pijesak. Njegov mu konj polako pride i blago ga udari. No, šerif se nije osvrtao na njega. Šutke se zagledao u pijesak.

Vrijeme je prolazilo, a mjesec polako putovao nebeskim prostranstvom. Poslije otprilike jednog sata Jake Chandler ponovno ustane. Ispruži umorne udove i ukočenih nogu pođe prema konju. Popne se u sedlo, podigne uzde i potjera životinju. Korakom pojaši dalje.

Značka na njegovoj košulji svjetlucala se obasjana mjesečina, te se jasno razaznavala urezana oznaka: Savezni šerif — Arizone, USA.

Odjednom mu je ta značka postala teška. Njen teret činio mu se gotovo preteškim. Ona je sada vrijedila cijeli njegov život. Bez nje zacijelo ne bi jahao u pakao beskrajne pustinje Gila.

Jake Chandler duboko je udisao suhi zrak i u prsima osjećao lagane ubode.

U sedlu je sjedio pognut, puštao konja da po volji kaska, povremeno sklapao oči, njhio se amo-tamo u ritmu konjskog hoda i napokon se stopio s noćnom tamom.

IX

Voda je bila bljutava i mirisala po ustajalosti. Trojica razbojnika popiju svaki po gutljaj. Tekućina je tekla njihovim osušenim grlima poput vatre.

Isaiah Dorman uzme čuturicu, brižljivo je začepi i šutke ponovno objesi za svoj opasač.

Razbojnici su ležali u pijesku čekajući da prođe najjača podnevna žega. Bili su gotovo posve iscrpljeni. Stigli

su do granice svojih tjelesnih sposobnosti.

Ostatak snage vrlo se sporo vraćao u njihova tijela.

Ustadoše tek kasno poslijepodne i tumarajući nastave put.

Išli su tek jedan sat, kad Lattingham ponovno zatraži vode. Vance Gard i Isaiah Dorman se okrenu i šutke pogleda svoga druga. Potom visoki Crnac reče:

— Nema više vode do sutra ujutro. Moramo se svladati i ustrajati. Strpi se! Izdrži!

— Ne želim se svladati! — Prostenje Lattingham ljutito. — Neću, razumijete li? Neću! Hoću vode! Žedan sam! Crknut ću od žeđi, čujete li!

— Izgubio je živce, on bunca — prošapće Isaiah, a Vance Gard lagano kimne glavom.

Izobličenog lica Will Lattingham im pride bliže. Njegove mutne i krvave oči upale su duboko u šupljinu.

— Hoću vode... Molim vas, dajte mi vode. Tako... tako sam žedan da više ne mogu...

Ispruži ruke želeći dohvatiti čuturicu što je visjela za Crnčevim pojasom.

Dorman se odmakne a Will Lattingham zatetura. Zamalo je pao, no, održi se na nogama i očima punim mržnje pogleda visokog Crnca.

— Vode ima još vrlo malo, Will — reče Dorman. Njegov hladni glas zvučao je mirno kao i uvijek. — Nema smisla trošiti vodu. Moramo štedjeti. Moraš pričekati do sutra ujutro! I mi ćemo učiniti isto.

Činilo se međutim da Will Lattingham ne čuje. Ponovno posegne za čuturicom. Dorman se odmakne u stranu, a Vance Gard uhvati izbezumljenog Lattinghama za ramena i povuče ga natrag.

— Budi pametan, Will! Čuješ li, budi pametan!

Will Lattingham se oklizne i padne u pijesak ispred vode razbojnika. Ljutito se šakama osloni o tlo i sijevajući očima, sav crven u licu, pogleda Gardu.

— Nemoj to više činiti, Vance. Bolje da to više ne činiš.

Vance Gard je šutio a Teksašanin ponovno stane na noge.

— Imam još nešto duhana — reče Isa Dorman mirno. — Možeš ga dobiti i žvakati. Žvakanjem duhana proizvodi se pljuvačka i čovjeku je lakše.

— Ti sve znaš najbolje, Crnče, zar ne? Sve znaš bolje nego mi. Neću duhana! Hoću vode! Vode! Ne želim da mi neki prokleti Crnac određuje kad smijem piti, a kad ne!

Poput ebanovine crno Dormanovo lice ostane nepomično. Samo mu oči zasvjetlucaju na trenutak. Nije ni trepnuo kad je strogo odvratio Teksašaninu:

— Ovo ti je prvi i posljednji put da tako govoriš na mnom, Will, jesi li čuo! — Glas mu je bio tih, ali prijeteći.

Will Lattingham se glasno naceri.

— Što drugo da ti kažem, Crnče? Reci, što da ti kažem? Daj mi vode, Crnče, daj mi je, ili ću te ustrijeliti poput psa!

— Zaveži, Will! Zatvori tu svoju prokletu gubicu! — promrši Isaiah Dorman teško dišući. Njegov se široki grudni koš snažno nadme. Zaškrguta zubima, a lice mu se gnjevno zgrči.

— Zar ćeš mi ti zapovijedati, Crnče! Ovamo vodu! Brzo, inače ću ti pokazati tko ovdje zapovijeda!

Lattingham pride Dormanu. Oko osušenih i raspucanih usana titralo je paklensko cerekanje.

Isaiah ne reče više ništa. Samo je nijemo gledao Lattinghama, dok su mu ruke polako klizile prema kuki na opasaču o kojoj je visjela čuturica. Konačno otkopča sponu, a čuturicu podigne uvis.

Will Lattingham se pobjedonosno naceri i ispruži ljevicu prema boci. Polako učini još dva koraka i potom posegne za čuturicom...

No, nje više nije bilo: Isaiah Dorman se munjevito okrenuo i čuturicu dobacio Vanceu Gardu, koji je spretno uhvati. Lattingham zaurla. Vlažne mu se oči zacakle i on potegne revolver.

Međutim, prije nego što je posve podigao oružje, u desni ručni zglobov pogodi ga strahovito snažan udarac noge.

Rukom su prostrujili bol i prsti ispušte kolt koji padne u pijesak.

Will Lattingham divlje zakriješti i odmah navali.

Njegove pesnice polete poput krila vjetrenjače i Dormanu pogode u grudi. Isaiah također podigne šake, spretno odbijajući udarce.

Lattingham je bjesnio. Onda podigne desnu nogu i naglo je ispruži. Udarac, čizme pogodi Dormanu u stegno i on na trenutak izgubi ravnotežu. Odmah zatim Lattinghamov ga udarac pogodi u glavu i on padne na tlo. Teksašanin pobjedonosno zaurla i navali još žešće.

Dorman se prevrne i munjevito otokotrlja nekoliko metara po pijesku kako bi izbjegao napad, a onda opet ustane.

Will Lattingham naleti na snažan Dormanov udarac i na trenutak mu se učini da ga je pogodilo konjsko kopito. Udarac ga odbaci dva koraka natrag. Pred očima mu se zavrte iskričavi koluti i on osjeti kako mu niz bradu teče tanki mlaz krvi.

Isa Dorman stenjući pođe prema njemu. Stisne snažne šake a oči mu hladno zasvjetlucaju.

Will Lattingham se odjednom silno prestraši golemog protivnika i počne uzmicati. Pogled mu zatitra nemirom. Podigne šake na obranu.

— Ne... — prošapta stenjući... — Ne...

— Rekao si: Crnče! — prosikće Isa Dorman. — Ti bijedni štakore!

Svojom ljevicom bez muke odmahne u stranu Lattinghamove drhtave ruke, dok ga desnicom pogodi u glavu.

Teksašanin trgne glavom unatrag, podigne ramena a onda ga udarac pogodi u čelo i njemu se na trenutak učini da mu je otkinuo glavu.

Padajući, mlatarao je rukama, tražeći oslonac. Pred očima mu se vrtjelo, a glavu su mu razdirali strahoviti bolovi. Činilo mu se da pada u ponor bez dna. Opazi kako mu se Isaiah ponovno približava, zatvori oči i prevrne se na bok.

Dvije goleme šake zgrabile su ga za izlizanu košulju, podigle i tresle kao vreću.

— Povuci to što si rekao, Will! Povuci to, kažem ti! — dahne Dorman.

Ne protivući se Teksašanin je visio u njegovim snažnim šakama poput suknene lutke, a glava mu nemoćno klonula.

— Povuci to! — prosikće Dorman ponovno. Potom zamahne i njegova desnica tresne Teksašanina posred lica tako da mu glava poletje unatrag. Lattingham divlje zažmirka očima i promuća nešto nerazumljivo.

— Povuci svoje riječi! — ponovi Isaiah hladno. — Povuci to što si rekao...

Zamahne desnicom da još jednom udari.

— Ja... ja... povlačim sve što sam rekao — promuća Will Lattingham i glavu bojažljivo uvuče među ramena. — Sve povlačim!

— Ispričaj se! — zauria gorostas. — Hajde, počni! Ispričaj se!

— Is... ispričavam se! — istisne Will Lattingham.

Djelić sekunde dvojica su se razbojnika gledala u oči. Potom Dorman pusti Teksašanina i on se nemoćno sruši.

Lattingham se nemoćno prevrne u pijesak, a onda se teškom mukom ponovno odupre rukama o tlo.

Opustivši ramena Crnac se okrene, iz ruku Vancea Garda uzme čuturicu i ponovno je objesi za opasač.

— Nisi ga smio tako udesiti — reče Gard tiho.

Isaiah digne glavu.

— Ne — promrsi. — Ne, Vance. Morao sam... Čak sam prokleta morao. Taj brbljavi i drski Teksašanin mora znati što govori i gdje se nalazi. Ne dopuštam više da me se vrijeđa, Vance. Nikada više. Prošla su ta vremena. I samo ako onoga koji nas vrijeđa udarim po prstima, proći će ga volja da to čini.

— Njemu je potrebna snaga, Isa — nastavi Gard. — Moramo hodati još daleko. On neće izdržati, ako...

— Da znam to — hladno odvratí Crnac i pogleda vođu. — Sruši li se u pijesak, ostat će zauvijek ležati. Ovo mogu izdržati samo najjači, ako je Lattingham preslab, umrijet će u puštinji.

Vance Gard kimne.

— Ipak ga nisi trebao tako premlatiti. Time si smanjio njegove izgleda da izdrži do kraja.

— On je sam smanjio svoje izgleda — odvratí Dorman, podigne opasač s revolverom i namjesti korice. — Nije me smio vrijeđati.

Vođa razbojnika ponovno kimne.

— Ne, to uistinu nije trebao učiniti.

Will Lattingham se ponovno podigne na noge. Teturao je poput pijanca i posrćući pošao prema njima. S brade obriše krv i podbulim se očima zagleda u Dormana i Garda.

— Kako ide to s duhanom?

Glas mu je zvučao slomljeno i promuklo.

Dormanovo lice bijaše bezizražajno.

— Zvakanjem duhana stvara se pljuvačka, pa nije potrebno toliko mnogo piti — odvratí bezbojnim glasom.

— Onda... onda daj mi duhan, molim...

Teksašanim pogleda Isaiaha zažarenim očima. Lice mu je bilo otečeno od udaraca, a koža gorjela poput vatre.

Crnac oklijevajući gurne ruku u džep, izvuče duhankesu te je dobaci Lattinghamu.

— Drži! — dahne kratko.

Lattingham uhvati kesu, odriješi je i ostatak duhana strese u šaku. Duhan je bilo malo, jedva mu je pokrio sredinu dlana.

Čvrsto stisne mirisne listiće »virdžinije« duhana i gurne ih u usta.

Dok je žvakao lice mu se grčilo. U ustima mu se pomalo stvarala pljuvačka. Duhan je nadražljivao žlijezde i usna šupljina ubrzo postane vlažna. Pomalo je popuštalo nesnošljivo žarenje.

— Krenimo — reče Vance Gard i pogleda nebo. — Za dva sata spustit će se mrak.

Isaiah Dorman kimne odobravajući. Razbojnici polako krenu.

U tom trenutku prasne hitac.

Bijaše to hitac karabinke, glasan poput udarca biča, zvonak i oštar.

Razbojnici se trgnuše, okrenuše i vidješe kako se Gardov konj izvrnuo, zviždeći kroz nozdrve otpuhnulo zrak i uginuo.

Metak je konja pogodio u glavu.

Trenutak su razbojnici šutjeli. Smrt konja ih je teško pogodila. Onda očajnički kriknuše, te iz navlaka izvukoše vinčesterke. Kad se i drugi hitac zabu-

šio u trupio životinje, već su ležali ispruženi na tlu. Iz Gardovih su očiju tekle u pijesak, suze, suze očaja.

— Kljuse, do vraga, kljuse... — stegnuo je neprestano, stišući vinčesterku. — Kljuse...

— Zaboravi sada kljuse! — poviče Dorman. Zatim hitro skine s mrtvog konja bisage, izvadi kutiju metaka i otvori je. Blijedo svjetlucavi meci otkotrljaju se po tlu. Isaiah žurno napuni pušku. Oko razbojnika su u divljem ritmu udarali meci oruči tlo.

A onda u smiraj dana ratnici nava-
le.

Visjeli su postrance svojih konja tako da ih trojica razbojnika nisu mogla vidjeti. Pucali su ispod vratova životinja te su bljeskovi iz pušanih cijevi sijevali u predvečerje poput užarenih strijela.

Kopita pustinskih mustanga što su bubnjala po tlu, uzvitala su pijesak i oko napadača stvorila tanku zavjesu. Odjeknuli su divlji povici jahača, njihova su lica bila izobličena, a u očima im se jasno odražavala hladna odlučnost.

Kad su im se napadači približili na otprilike pedeset metara, razbojnici zapucaše.

Učinilo se da su dva konja naletjela na neku nevidljivu zapreku. Zastali su u punom trku, a onda se strovalili na tlo.

Zbačeni se jahači otkotrljaju pijeskom. Jedan je omamljen ostao ležati, drugi glavinjajući ustane i mašući tomahavkom požuri dalje.

Treći se ratnik ukočeno propne, baci na konjski vrat i okrene mustanga. Uspio je umaći izvan domašaja metaka prije nego što je pao s konja.

Ostali su nastavljali juriš. Usprkos snažnoj vatri nisu se predali i u punom trku nadirali ravnim pješćanim sprudom.

Razbojnici su se gotovo zavukli u pijesak. Prestali su pucati, uvukli glave i stisnuli oči.

Ratnici u divljem trku projure preko njih. Kopito jednog mustanga okrzne Vanceu Gardu lijevo rame. On se stenjući naglo okrene i iznad sebe ugleda uskovitlana kopita životinje.

Krikne. Sekundu, dvije poslije životinje nestane. Ratnici se rasprše.

— Pucajte — poviče Crnac izbezumljena lica. — Pucajte odmah! Vraćaju se!

Razbojnici se okrenuše i ponovno podigoše puške.

Prema ratnicima koji su jurili poput izgladnjeli vukova, prasnuše deseci smrtonosnih hitaca.

No oni su bržali naprijed kao da ih ništa ne može zaustaviti, približili se razbojnicima i ponovno projurili preko njih.

Will Lattingham krikne, izmakne se u posljednjem trenu, a kad su Apaši odmakli i gusti se oblak prašine razišao, iz kundaka Teksašaninove vinčesterke stršio je zaboden blještavi lovački nož. Drhteći od straha Teksašanin je pušku grčevito stegnuo preko prsiju i nije se osudio ni pomaknuti.

— Ne... — prošapće samo. — Ne...

— Oprez, Isai! — poviče Vance Gard.

Crnac se baci na tlo i okrene u padu. Ugleda kako prema njemu leti gipka sjena, raširi ruke i ispruži noge.

One pogode protivnika koji bolno krikne. Mišićavo tijelo padne u pijesak, no ratnik odmah ponovno ustane.

Crnac izmakne udarcu oštrog tomahavka koji prozuji pored njega prijeteci da ga smrsk. Od siline udarca ratnik posrne naprijed a Dorman iskoristi priliku i zamahne svojom golemom šakom.

Udarac pogodi Apaša u potiljak i baci ga na tlo. Isaiah munjevito zgrabi revolver i opali kroz dno korica. Njegov metak pogodi Indijanca u skoku, kad je već gotovo ponovno stajao na nogama.

Tane razmrsk. Tjeme poput mačke gipkog ratnika i usmrći ga na mjestu.

— Dolaze ponovno! — zakriješti Vance Gard. Isaiah strelovito dohvati vinčesterku i počne pucati.

— Sad će znati! — reče. — Do vraga, pokaži im!

Grunuše bijesni hici razbojnika. Činilo se, međutim, da ne pogađaju Apaše koji su nezadrživo jurili na njih.

Isaiah Dorman obriše znoj sa zama-
zanog, upalog lica, napne otponac puške i nanizani u snažno građenog ratni-

ka na čelu napadača. Za Apaševim pojasom njihale su se dugačke pletenice skalpova. Preko njegova čela je poput prsta široka žuta crta — znak poglavice.

Uhvativši ratnika točno na nišan, Dorman potegne otonac.

Indijanac bolno krikne i zamahne puškom kao da je odjednom zamro; činilo se da ga je neka nevidljiva ruka povukla s konja.

Razbojnici su pucali dalje. No, široko razvučena fronta napadača u trenu se zaustavi. Ratnici su malo oklijevali a onda svi pojure prema oborenom Apašu. Jedan se duboko nagne s kobra, podigne pogođenog poglavicu i odjuri u brzom trku. Ostali pođu za njim, ne vodeći više računa o razbojnicima.

Otvorenih ustiju razbojnici su gledali za gomilom ratnika što se udaljavala. Isaiah se uspravi i ispusti pušku.

— Mislim da ih više nećemo vidjeti — reče tiho.

Bez riječi su promatrali večer što se polako spuštala, dok su je tajanstvene, dugačke sjene u pustinjskom pijesku činile čarobnom. Jer, oni su još uvijek bili živi. Promuklo odjekne krik osamljenog lešinara.

X

Kotači trošnih niskih rančerskih kola škripali su ostavljajući duboke tragove u mekanom pijesku. Oba konja u hamovima bijahu mršava i čupava. Djelovali su staro i isluženo. No, bili su žilavi, snažni i brzi iako se to na njima nije primjećivalo. Kolima je nedostajao platneni krov. Tako se odmah moglo vidjeti da su na njima dugoljasti, tamno obojeni drveni sanduci.

Činilo se da su dvojica muškaraca na sjedalu rođaci: bili su veoma slični jedan drugome.

Bili su to Meksikanci tamne puti i koščata lica. Nosili su široka sombre-
ra ispod kojih su im padali dugi pramenovi crne kose i sezali preko ramena. Lica su im ukrašavali široki brko-

vi, a male oči u dubokim šupljinama, činilo se, nikad nisu mirovale.

Imali su odijela od meko ušavljene kože divljači a svakom su od njih na bokovima visjela po dva teška revol-
vera, prikopčana visoko, s kundacima okrenutim naprijed.

Drvo nevremenom nagriženih kola ponovno zaškripi. Sanduci opet kliznuše malo u stranu.

— Pazi na tovar, Lopez! — reče kočijaš i bijesnim pogledom ošine svog susjeda. — Do vraga, bio mi sto puta brat, razbit ću ti glavu ako propadne samo jedan sanduk!

Podigne uzde i izdere se na konje, podstičući ih da voze brže.

Njegov brat tiho se nasmije. U rukama je držao dvocijevku sačmaricu i prigušeno se smijao.

— Ne pretjeruj uvijek s tim tvojim strahom, Rico!

Ovaj ljutito zamumlja a široki krajevi njegovih brkova, što su mu visjeli niz bradu, lagano zadrhte.

Lopez i Rico Diego bijahu trgovci i stalno su se klatili graničnim područjem između Meksika i Arizone. Opskrbljivali su Indijance rakijom i oružjem, a oni su im to dobro plaćali zlatom.

Lopez Diego skine s opasača čuturicu te je otčepi. Prislonivši je na usta popije nekoliko gutljaja a potom s brade obriše kapljice vode.

Rico potjera konje, oko prostranog niza strmih stjenovitih litica što su izdaleka izgledale kao ogromna ruka. Kola su se škripeći i ljuljajući kotrljala uz pješčani sprud, a onda krenu prema polju sagvaro kaktusa.

Rico ubrzo zaustavi zapregu i stane u sjenu dva spruda što su se pružala jedan do drugog. Zatim skoči sa sjedala i popne se na vrh spruda. Ruku postavi iznad očiju i pogledom pretraži kraj.

— Do vraga, gdje li su samo tako dugo!

Pogleda u nebo i ocijeni položaj sunca.

— Ubrzo će stići — reče Lopez i sombrero dublje navuče na čelo.

— Nadajmo se — odvratí Rico krat-

...Sutjeli su i čekali. Konji su spustili glave jedva podnoseći nesnosnu vrućinu. Samo bi tu i tamo podigli uši. Meksikanci lijeno potegnu nekoliko gutljaja iz svoje čuturice.

Rico prođe oko kola pregledavajući teret, a onda se opet popne na vrh pješčanog spruda.

— Dolaze! — uzvikne poslije nekoliko minuta i vrati se kolima. Iz sanduka što se nalazio ispod sjedala, izvuče vinčesterku te je repetira. Zvuk metala naruši tišinu.

— Ti kao i svaki put ostani u kolima i ne ispuštaj Apaše iz vida!

Lopez Diego kimne. Pljune u pijesak i čvršće stegne pušku. Dolazili su jašući pješčanim sprudovima. Držali su se uspravno kao da su srasli s konjima. Bili su to sve čvrsti muškarci duge modrocrne kose, hladnih i vrebajućih pogleda.

Zavjese prašine i pijeska što su se bile podigle ispod njihovih mršavih mustanga, slegnu se. Meksikanci se šutke pogledaše.

Rico Diego zakorači prema prvom jahaču i podigne desnu ruku.

— Kasnite! — reče kratko.

— Dolazimo na vrijeme! — odvrati Indijanac oštro na prilično lošem španjolskom jeziku. Lice mu je bilo namršteno i nepomično, kao isklesano iz kamena.

Meksikanac je oklijevao. Činilo se da se Apašima nešto dogodilo. Bili su ljuti i razdražljivi što inače ne pokazuju otvoreno.

Rico Diego je razmišljao. Nije se međutim mogao prisjetiti da je bilo čime razljutio Apaše. Brzo počne govoriti grlenim jezikom Indijanaca.

— Što se desilo? Jesmo li vam mi učinili nešto nažao? Gdje je Rozco Bravos, vaš poglavica?

Lica Indijanaca kao da se odjednom još jače smrкну. Djelovala su sve hladnije i odbojnije.

Vođa grupe ratnika sjaši. Niz pojas su mu visjeli skalpovi a kosa jednoga od njih gotovo se vukla po pijesku. Indijanac polako pristupi bliže kolima.

Bijaše to mišićav i snažno građen, visok muškarac širokih ramena.

— Bijelci su u pustinji Gila — prozbori Indijanac svojim materinjim jezikom.

— Što kaže? — poviče straga Lopez sumnjičavo.

— Kaže da su bijelci u pustinji — promrmlja Rico i zamišljeno zagriže donju usnicu. Osjećao je da su ljutnja i nemir Indijanaca usko povezani s tim strancima.

— To se nas ne tiče — reče Rico Diego jezikom Apaša. — Mi trgujemo s vama i ne brinemo ni za što drugo.

— Imali smo neprilike s bijelcima — doda Apaš.

— To se nas ne tiče — ponovi Rico.

— Što kaže? Što zapravo hoće? — ljutito se oglasi Lopez.

— Zaveži već jednom! Rekao sam mu da se to nas ne tiče — otrese se Rico na brata.

— Točno — nastavi Lopez Diego. — Reci mu da se sve to nas ni najmanje ne tiče.

— Rekao sam mu već, čuješ li!

— Onda je u redu.

— Vi želite puške. — Rico se polako okrene i pođe prema kolima. — Imamo dvadeset pet izvrsnih pušaka. Deset »vinčesterki 66« i petnaest »henrijevki«, dvije bačvice viskija i desetak dobrih noževa.

Apaš šutke kimne. Pođe za Meksikancem i pristupi kolima.

Rico Diego povuče duguljasti sanduk i baci ga na tlo. Apaš klekne i podigne poklopac.

U sanduku su ležale tri u masti spremljene puške sa svjetlucavim magazinima. Indijanac je ubrzano disao. Izvadi jednu pušku, gotovo nježno opipa hladni metal i pogleda Meksikanca.

— Bilo je borbe — reče Apaš.

— Imaš li zlato? — zapita Meksikanac ne osvrćući se na Indijančeve riječi.

— Došlo je do oštre borbe — ponovi Indijanac dok su mu oči hladno svjetlucale.

— Rekao sam već da se to nas ne tiče. Mi trgujemo s vama i ništa drugo nas ne zanima. Posve nam je svejedno što vi činite. Svejedno nam je i što činite s puškama koje od nas kupujete.

— Što hoće? — poče Lopez bijesno. — Reci mu neka plati!

— Kaže da je došlo do borbe.

— To me ne zanima. Želim vidjeti zlato.

— Moj brat želi vidjeti zlato — obrati se Rico Apašu. — I ja ga također želim vidjeti.

Indijanac se okrene i svojim drugovima dobaci neku zapovijed. Dvojica ratnika sjašu i priđu s dvije kožnate vrećice. Stave ih u pijesak i otvore.

Rico Diego se sagne i prebroji grumene zlata koji su na suncu sjali poput vatre i očaravajuće svjetlucali.

Indijanac je opipavao masnu cijev nove vinčesterke u svojim rukama. Ponovno dovikne zapovijed. Dvojica ratnika priđu kolima i počnu skidati sanduke.

— Ne varam te — reče Rico Diego oštro. — Nikad još nisam prevario ni jednog Indijanca. Vrijeda me što mi ne vjeruješ.

Voda ratnika odmjeri ga bez riječi. Dva Indijanca u međuvremenu skinuše teške sanduke i kad na jednom od njih podigoše poklopac, na sjajnim sunčanim zrakama zasvjetlucaju čahure metaka promjera 44. Ratnici potom s kola donesoše i dvije bačvice; voda Indijanaca zadovoljno kimne.

— Tri grumena zlata — reče hladno.

— Pet! — Meksikanac se tiho naceri. — Još najmanje pet grumena zlata, moj prijatelju. Inače sve pakujem i nećeš dobiti ništa.

Apaš zaškrgutavši zubima reče:

— Ja vas čak i ne moram pustiti da odete.

Meksikancu se učini da mu se sledila krv u žilama. Izvana se nije zapazio njegov unutrašnji nemir. Samo mu se oči suziše. Nikada još s Indijancima nije trgovao na takav način.

— Što kaže? — poviče njegov brat s kola. — Do vraga, što toliko priča. Neka plati i nestane!

— Ne želi platiti našu cijenu — odvratí Rico Diego tiho. — Nešto ipak nije u redu. Pazi, brate, prokleta dobro pazi!

Potom se opet okrene ratniku.

— Što se desilo? — zapita jezikom Apaša. — Zašto nam prijetiš? Mi do-

bavljamo robu, vi plaćate. Tako je bilo uvijek. Što se dogodilo?

— Rozco Bravos je mrtav — odgovori Indijanac.

Rico Diego se trgnuo. Odjednom mu glavom prostruje svakojače misli. Sada moraju biti oprezni, vlaški oprezni. Apaši su razdražljivi i ni prema kome neće imati obzira.

Dišući teško reče tiho:

— Zao nam je. Vjeruj da nam je zao, no to se nas ipak ne tiče. To je vaša stvar. Samo vaša stvar.

Apaš kimnu. Lagani vjetar, što je u taj mah puhao, razmrši mu nekoliko pramenova duge kose.

— Rozco Bravos je mrtav! — dobaci Rico svome bratu.

Lopez Diego slagnu ramenima.

— Prokleta stvar. No, to se nas ne tiče. Reci mu to!

— Rekao sam, pa ipak... — Meksikanac se ponovno okrene Indijancu. — Moraš platiti najmanje još pet grumena zlata.

Indijanac pruži ruku u malenu vrećicu o svom opasaču te izvadi zlato. Četiri grumena.

— Pet... — reče Rico

— Četiri su dovoljna! — upadne mu Indijanac u riječ.

Rico oštro pogleda Apaša. Ugledavši prijetnju u Indijancevim očima, uzme zlato. Zaveže vrećicu i dobaci je svome bratu, a on je vješto uhvati. Indijanac nešto zapovijedi svojim ratnicima i oni odmah počnu na konjeтоварити puške, municiju i bačvice viskija. Potom uzjaše.

— Ubit ćemo bijelce — reče voda Apaša prijeteci.

— To nas ne zanima — odvratí mu Rico Diego. — Stotinu puta smo to rekli. Ne zanima nas. Kad opet trebaš viski?

— Za tri tjedna. Viski i metke. Rozco Bravos je poginuo u borbi. Bio je već posve blizu bljedolikih kad su ga oborili s konja.

— Šteta za njega — izusti Rico, premda je mislio suprotno. — No, o tome ne želimo znati ništa više. Samo još jedno: Jesu li bijelci na putu kojim prolazimo?

— Još nisu — odgovori vođa Indijanaca i zategne uzde svoga konja. — Neće tamo nikada ni stići.

Rico se popne u kola do svoga brata.

Lopez Diego je i nadalje u desnici držao sačmaricu. Oči mu se suziše u nepovjerljive razreze.

Dvojica Meksikanaca kimnuše Indijancima na pozdrav. Vođa Apaša još jednom se okrene na konju i hladno pogleda dvojicu trgovaca.

— Neka vam slučajno ne padne na pamet da pomognete bijedolikima!

— Rekao sam već da nas se to ni najmanje ne tiče — odvrati mu Rico Diego.

— Bolje za vas da se ne miješate! — Vođa Indijanaca okrene konja i ratnicima dade znak rukom. Oni odjure u divljem galopu i ubrzo iščeznu na obzorju.

— Prokleti crveni pas! — reče Rico Diego pa drhtavim prstima smota cigaretu. Odjednom nestane njegove prividne hladnokrvnosti i on sa čela obriše debele kapi znoja. Zapalivši cigaretu pohlepno je uvlačio dim. — Bijelci su u pustinji. Borili su se s Apašima i ubili Rozco Bravosa.

— Prokleta stvar — dahnu Lopez.

— Apaši su neobično bijesni — nastavi Rico. — Da nisam popustio, ubili bi nas na mjestu.

— Bijelci će se loše provesti — reče Lopez.

— Da. — Rico ispljune napola popušenu cigaretu i podigne uzde. — Ne bih im želio biti u koži.

Konji napnu hamove i kola polako krenu. Lagano se zanjahaše kad ih Meksikanac skrene s pješčanog spruda i usmjeri prema golemim stjenovitim liticama. Sada su se kotrljala lakše, a tragovi što su ih ostavljala za sobom, nisu više bili tako duboki.

Kola savladaju uspon i prispiju na uski pustinjski put koji su, činilo se redovito koristila pojedina osamljena kola kao i Apaši.

Topot kopita životinja potmulo je odzvanjao na mekanom tlu. Rico Diego dublje navuče šešir. Lijevom rukom otvori kožnatu vrećicu, dok je

desnom nadalje držao uzde i upravljao kolima.

— Pogledaj, Lopez. Crveni nitkov ipak je dobro platio.

— Mogli smo dobiti i više. — Lopez Diego uzme grumen zlata veličine ora-ha i pažljivo ga razgleda. Oči mu zasvetlucahu.

— Ne danas — odvrati Rico suho.

— Slijedeći put ćemo za viski tražiti više.

— Kad bismo samo znali gdje ga Crvenokošci nalaze. Nijedan bijeli kopač ne može pronaći zlato u grumenima, a crveni nitkovi ga imaju koliko hoćeš.

— Tako ti je to na svijetu — odgovori Lopez slegnuvši ramenima.

Kola su se kotrljala velikom pustinjskom dolinom. Pješčana staza vodila je prema nizu stjenovitih litica, kamenih gromada i krševitih obronaka. Goleme stijene i strme hridine prijeteci su se dizale prema nebu.

XI

Trojica razbojnika ležala su ispružena na pijesku. Bili su posve iscrpljeni. Jedva su se još mogli pokretati a da po cijelom tijelu ne osjete užasne bolove. Odbacili su svoje pamučne košulje što su bile izlizane i poderane od bezbrojnog trnja i šiljatog kamenja.

Sada su imali na sebi samo još izlizane hlače a oko bokova opasane s oružjem što su se već raspadali, jednako kao i koža njihovih čizama.

Na njihovim golim prsima i leđima stvorili su se bezbrojni sitni mjehuri koji su se na vrućini raspukli i pretvorili se u gnojne čireve, velike poput novčića.

Neizdrživa vrućina što ih je pritiskala poput preteške zavjese, zatomljivala je sve misli u njima. Nisu više mislili na daljnje putovanje. Nisu mislili ni na smrt. Ni na što više nisu mislili. Jednostavno su htjeli ostati ležati. Ne više ustajati, već se odmoriti, spavati. Samo spavati....

Satima su tako ležali, još otkako su rano ujutro tumarajući i jedva vladajući sobom nabasali na uski pustinjski

put i upali u labirint stjenovitih litica i kamenih gromada. Ovdje je doduše bilo hladno, tamne, strme stijene tako su jako odbijale sunčevu toplinu da se činilo kao da zrak među kamenjem vrije.

Will Lattingham se prvi srušio. Stjenjući se skotrljao u jednu udubinu među stijenjem i ostao ležati zatvorenih očiju. Druga dvojica začuđeno su ga gledala, sačekala nekoliko sekundi, a onda također sjela. Ispružili su bolesne udove i otpočinuli. Nepodnošljiva bol njihovih upalih nogu pomalo je popuštala. Činilo im se, međutim, da im se koža po cijelom tijelu skuplja kao na skuhanom mesu. Ispod kože nazirale su se kosti. Razdirala ih je neizdrživa glad.

Kad je najveća podnevna vrućina prošla, Isaiah se lagano pokrene. Prevrne se na trbuh a onda i klekne.

Pred očima mu je sve titralo. Osjeti kako ga iznova hvata vrtoglavica. Bilo mu je zlo. Krv mu je šumjela u ušima i divlje udarala u sljepoočicama. Činilo mu se da će mu se glava raspuknuti.

Sačeka da vrtoglavica popusti, a onda ustane. Zatetura. Noge su ga jedva držale, koljena drhtala. No držao se uspravno. Upaljenih očiju nijemo pogleda dvojicu svojih prijatelja, a potom se odgega natrag prema pustinjском putu. Teško je dizao noge podupirući se o kamenje.

Pred njegovim očima treperio je zrak. Iz pogleda mu se ponovno gubila stijena. Disao je teško a u grudima ga probadalo. Boljela su ga pluća. Nasloni se na stijenu i ogleda prema svojim. Činilo se da se i u međuvremenu i Vance Gard probudio. Napola se bio uspravio i zatvorenih očiju leđima naslonio na poveći kamen. Jedva je disao.

Isaiah se htjede vratiti natrag, kad odjednom začuje šumove.

U prvi mah pomisli da se prevario, no, šumovi su se i nadalje čuli. Isaiah Dorman zadržti od uzbuđenja. Bijahu to šumovi kotača kola čije su osovine tiho škripale i pištale. Zveket lančenića. Potmuli udarci kopita.

Isaiah Dorman oprezno proviri iza ruba stijena i pogleda niz put.

Slijedećeg trenutka ih opazi. Dolazili su uskim putem. Dva Meksikanca. Mršavi i opaljeni suncem, dugačke kose što im je padala preko ramena, s golemim sombrerima na glavama i dugačkim brkovima. Teško naoružani sjedili su na niskim kolima bez platnenog krova i upravljali s dva kuštrava, mršava konja.

Isaiah se povuče iza stijene i dešnom rukom zbunjeno protrlja oči. Onda se okrene i otetura natrag do dvojice prijatelja.

Umor, iscrpljenost odjednom su popustili. Raširivši noge stao je ispred Vancea Garda i Willa Lattinghama i cereći se gledao u njih.

— Vance... Vance! Will! Dolaze neka kola! Čujete li kola!

Vance Gard oklijevajući podigne glavu. Will Lattingham se niti ne pomakne.

— Kola, Vance, s dva muškarca. Imaju konje, a zacijelo i vođu — dahtao je uzbuđeno.

Vance Gard je i nadalje šutio. Isaiah je postao nestrpljiv.

— Dođi, do vraga! Moramo ih zaustaviti! To je naš spas!

— Spas... — promrmlja Vance Gard suho, kao da ne zna što znači ta riječ. Potom se stenjući naceri. — Spas...

— Ustani i dođi! — Crnac se sagne i zgrabi Garda ispod pazuha.

Gard bolno zastenja. Upaljena koža ispod pazuha silno ga je pekla. S mukom ustane i polako podigne opasač s revolverom. Dorman ga je morao pridržavati da se ne sruši.

Vance Gard pritegne remen hlača čija se tkanina nabere. Jedva primjetno kimne Dormanu.

Isaiah u međuvremenu podigne na noge i Willa Lattinghama. Tehsašanin mu je dva puta pao na tlo prije nego što je napokon našao oslonac čvrsto se uhvativši za stijenu. Potrajalo je neko vrijeme dok nije savladao slabost i za Isaiahom zateturao prema pustinjском putu.

Dorman izvuče revolver i odvagne ga u ruci.

— Kad se približe, ja ću iskočiti na put i zaustaviti ih. Vance će doći sa strane dok će Will ostati iza stijene u

zaklonu. Morate prokleta paziti, čujete li!

Pogleda ih sumnjičavo. Vance Gard kimnu pozornost. Nadvladao je iscrpljenost i pažljivo promatrao put.

Isa Dorman čvršće obuhvati držak teškog revolvera. Niz upalo lice slijevao se znoj, a oči plamtjele od uzbuđenja. Skupio je usne u tanku crtu i čekao.

— Za dva dana bit ćemo ponovno doma. — Lopez Diego dohvati čuturicu s vodom i zadovoljno se nasloni u sjedalu. Ispije gutljaj, začepi bocu i stavi je ispod sjedišta. Rico Diego olabavi uzde u desnici i zapjeva neku meksikansku pjesmu. Potom zgrabi bič i kratko prasne iznad konjskih glava.

— Krećite brže, vi strvine! Isčupat ću vam jednom sva crijeva, ne budete li ta svoja prokleta kopita podizali brže.

Konji načuliše uši i zakasaše. No, tada se najednom poplaše, jer se na putu pred njima, kao da je niknuo iz zemlje, pojavio muškarac.

Bijaše to visoki Crnac snažnih, širokih ramena, koja su sada djelovala nešto previše koštunjavo. Osim hlača i jasnih čizama nije na sebi imao ništa. Samo još široki opasač za revolver. Kolt je čvrsto držao u ruci. A činilo se da prokleta dobro zna baratati njime.

Rico Diego se prestraši. Sumnjičavo je zurio u visokog Isaiaha. Glavom su mu se motale svakojake misli. Zbunjeno, nije pomišljao na obranu. Činilo mu se neobjašnjivim i nevjerovatnim da se pred kolima odjednom našao neki čovjek.

Kad im je Isaiah zapovjedio da stanu, Rico Diego ga nije shvatio. Kola su se kotrljala dalje, a konji polako kasali prema muškarcu na putu.

— Stoj! Zaustavite! Do vraga, zaustavite! — Glas Isaiaha Dormanu bio je hrapav i prijeteći. Na njegovom upalom licu titrala je divlja odlučnost.

Videći da se kola i dalje kotrljaju prema njemu, Isaiah Dorman opali.

Metak se zabode u naslon sjedala točno između dvojice Meksikanaca, te otkine kao dlan dugačku trijesku.

Konji se poplaše i u trenu zaustave. Iznad revolverске cijevi rasprši se oblačić barutnog dima.

Dvojica su Meksikanaca posve ukočeno sjedila na kolima ne usudujući se ni pomaknuti. Rico Diego zauzda konje. Pogled mu se smrkne i on lagano zadrhti. Njegov brat pogleda visokog Crнца na čijem se licu primjećivala hladna i bezobzirna odlučnost.

— Bolje da učinimo što momak kaže, braće — promrsi tiho Lopez.

Rico bez riječi kimne.

Isaiah Dorman odahnu. Uto iz hlada stijene istupi omršavjela prilika Vancea Garda. U rukama je držao otkočenu vinčesterku a oči su mu svjetlučale hladno i opasno.

Lopez Diego se ozbiljno zabrinu. Dva muškarca — to je već opasnije. Uopće, sve to izgleda paklenski loše. Lopez nehotice polako podigne ruke a isto učini i njegov brat.

— Vi imate vode, zar ne? — proste nje Isaiah tiho.

Lopez bez riječi kimnu i hladno odmjeri Crнца.

— Čini se da su konji dobri — reče Vance Gard.

— Brini o ovoj dvojici, ne o konjima — prosi kćer Isaiah ljutito. — To je naša posljednja prilika.

Okrene glavu i pogleda dvojicu Meksikanaca.

— Silazite! — oštro zapovjedi mašući revolverom. — Brzo silazite! Vi ćete umjesto nas trčati pijeskom!

— Tko ste uopće vas dvojica? — prostenje Gard. — Što radite ovdje?

— Mi smo... trgovci — odgovori Lopez oklijevajući. Uto se sjeti priče o bijelcima o kojima je govorio vođa Indijanaca. Pomisli odmah na mrtvog poglavicu.

— Trgovci! — zakriješti Dorman prezirno. — Trgovci? S kim trgujete? Ovdje možete trgovati samo s Apašima. Trgujete li uistinu s Indijancima?

Rico Diego teško proguta pljuvačku i potom kimnu.

— Oho! To je veličanstveno! — Crnac polako zatetura bliže kolima. Cijev svog revolvera, međutim, ne spušta ni za milimetar. — To je upravo veličanstveno. Hej, Vance! Ti nitkovi crvenim gadovima dobavljaju puške

Kojima nas oni onda ubijaju! Puške i municiju! Vi svinje! — Zlobno se cereći Isaiah iskesi zube. — No, čekajte samo! U tom slučaju uhvatili smo prave. Dolje s kola, lopovi!

Dvojica se Meksikanaca oklijevajuć pogledaše, a potom polako ustadoše. Odjednom ih spopade neopisiv strah.

— Vi... vi ste imali neprilika s Apašima? — promuca Lopez Diego jedva čujnim glasom.

— Neprilike! — pakosno se naceri Dorman. — Neprilike! Vance, on pita jesmo li imali neprilike!

— Mi smo se puticali pijeskom — reče Vance Gard. — Crveni psi su nam pobili konje. Propješačili smo najmanje pedeset kilometara! Znate li vi uopće što to znači? Pedeset kilometara pješice kroz pustinju Gila! Hej, shvaćate li to?

Meksikanci ne odgovoriše.

— Vi ste ubili Rozce Bravosa — promrmlja poslije nekog vremena Lopez Diego — poglavicu Apaša?

Dorman i Gard kratko se pogledaše.

— Vi ste, dakle, razgovarali s nitkovima? — zapita Isaiah.

— Prije dva sata — odgovori Meksikanac.

— Čuješ li to! — kimnu Dorman bijesno. — Čuješ li ti samo to, Vance! Ova dvojica su još prije dva sata prokletim Crvenokošcima dopremila oružje i municiju. Time nas oni ubrzo mogu poslati u pakao, zar ne?

— To... to se nas ne tiče. Sve se to nas ništa ne tiče. Mi prodajemo puške, a za drugo nas nije briga. Mi se držimo po strani. Uvijek se držimo po strani!

Lopez Diego izgovori te riječi gotovo bez daha. No, ugledavši hladna lica dvojice razbojnika, naglo umukne.

— Gospodo, budite pametni. Povest ćemo vas našim kolima — odvaži se Rico Diego pokušavši udobrovoljiti razbojnike. — Za dva dana izići ćete iz pustinje. Apaši vas neće uhvatiti.

— Kakav veličanstven prijedlog! — Isaiah Dorman ponovno mahne revolverom. — Mislio sam da se vi držite po strani? Dolje s kola! Dosta je!

— Do vraga! — zakriješti Rico. — Ako nas Apaši nađu, ubit će nas. Njima je posve svejedno, mi ili vi!

— Barem ćete vidjeti kako to izgleda — odvrati Dorman hladno.

Lopez Diego kimnu.

— Učinimo što momak želi, Rico.

Rico bez riječi poslušao, te se okrene. U istom trenutku Lopez Diego zgrabi svoju sačmaricu.

Okrene se tako brzo da razbojnici nisu dospjeli ništa učiniti.

Djelici sekunde poslije Lopez Diego je u rukama držao tešku dvocijevku sa zategnutim otoncem. Uto iza stije-
ne prasne hitac.

Will Lattingham posrćući pođe naprijed držeći u ruci vinčesterku iz koje se dimilo.

Lopez Diego razrogači oči. Iz njih je zračilo čuđenje, bezgranično zaprepaštenje. Polako, sasvim polako sačmarica mu klizne iz ruku i lupi na sjedalo. Potom i Meksikanac klone na raspućano drvo. Bolno pogleda svoga brata, rukama se grčevito uhvati za dasku i umre.

— Lopez... Lopez... — promuca Rico Diego uplašeno. Sagne se k bratu i drhtavim mu rukama opipa lice. No crte lica njegova brata postadoše glatke. Oči mu bijahu širom otvorene ali prazne.

— Vi... vi ste ga ustrijelili — prošapće Rico tiho. — Oh dovraga, zašto ste ga ustrijelili!

— Otkopčaj opasač! — zapovijedi mu Dorman. — Ne otkopčaj li za pet sekundi opasač, ležat ćeš pored svoga brata!

— Zašto ste ga ustrijelili! — zakriješti Meksikanac drhteći od bijesa i očajja. Lice mu je bilo blijedo a u očima titrala divlja vatra.

Vance Gard jurne naprijed i skoči na kola. Vozilo se zaljulja. Vođa razbojnika grubo udari Meksikanca vinčesterkom u rebra.

Rico Diego se zgrči od bola i uhvati za ogradu sjedala da ne padne. Pogled mu je bio ispunjen neopisivom mržnjom. Vance Gard mu iz korica munjevito potegne revolver i baci ga na tlo.

— Silazi! — prosiće hladno.

Meksikanac se posrćući uspravi. Lice mu je bilo iznakaženo patnjom. Udarac puškom baci ga na njegovog

mrtvog brata. Odjednom mu se oči navlažiše suzama i on skoči s kola.

Nijemo je stajao pokraj upregnutih konja podigavši ruke, Vance Gard skoči za njim i ponovo ga gurne.

Rico Diego zatetura oko zaprege i tu ga dočeka gruba Isaiahova šaka. Udarac ga pogodi u donju vilicu i gotovo ga odbaci na tlo. Niz bradu mu poteče tanki mlaz krvi iz raspuknute donje usnice.

Meksikanac ne ispusti ni glasa. Teškom se mukom ponovno ispravi.

— To je bilo za naše konje! Da Crvenokošcima niste dobavljali puške, naši bi konji još živjeli!

Will Lattingham pride kolima i povuče mrtvaca. Meksikančev leš grubo tresne u pijesak.

Teksašanin dohvati čuturicu. Otvori je, prinese ustima i počne piti. Cnilo se da će poludjeti. Odmakne čuturicu, duboko udahne i glasno se naceri. Kapljice vode klizile su mu niz crnu bradu. Čuturicu ponovo prinese ustima i nastavi piti.

Vance Gard mu istrgne bocu iz ruku i popije nekoliko gutljaja. Potom se napije i Isaiah Dorman.

— Hoćemo li prokletog psa ustrijeliti ili ćemo ga samo ostaviti ovdje? — Gard udari Meksikanca i on zajeca.

— Ako dobro promislimo, sve su krivi on i njegov prokleti brat. — Isaiah prijeteći pride bliže. — Oni su Indijancima dobavljali puške. A dokle god oni trebaju puške, dotle te svinje zarađuju!

Isa Dorman naglo zamahne i još jednom udari. Meksikanac pokuša uzmaknuti, ali mu to ne uspije. Udarac je došao prebrzo. Pogodio ga je u lijevu sljepoočnicu i bacio na tlo.

Rico Diego se stenjući otkotrlja po pijesku. Uto iznad sebe opazi izobličena lica vode razbojnika i Isaiaha. Osjeća kako ga spopada strah, neopisiv strah. Polako ponovo stane na noge. Udarac nogom u potkoljenicu odbaci ga naprijed. Posrćući podigne ruke braneći se od slijedećeg udarca. Vance Gard okrene pušku i kundakom ga raspali po leđima. Meksikanac zauria od bola. Dorman mu prilijepi zaušnicu koja ga baci prema stijeni.

Zauria. Koža na licu mu je gorjela. Otečena od udaraca napinjala se preko jagodičnih kostiju. Slijedeći udarac rasiječe mu desnu obrvu.

— Pustite me! — zakriješti promuklo. — Pustite me konačno! Već ste ubili moga brata! Nije li vam to dosta? Zar vam uistinu to nije dosta? Ostavite me! Uzmite kola i idite! Odlazite sada, idite...

— On nas pokušava otjerati! — Vance Gard se cinično nasmije. — Želi nas otjerati! On je Indijancima dobavljao oružje i municiju. Stotine ljudi je zbog toga poginulo. On je kriv što smo mi moralo proći kroz pakao. Sad će sam doživjeti pakao.

Vance Gard zamahne vinčesterkom i cijev puške zabuši u nezaštićeni Meksikančev trbuh. Diego se hropćući sagne. Derao se, zavijao i napokon klonuo.

Tijelo mu se grčilo. Nešto kasnije se podbočio o oštru stijenu. Sav je bio mokar od znoja. Nije se, međutim, znojio samo od vrućine. Oči su mu bile pune suza. Naglo se odbije od stijene i zatetura nekoliko koraka.

— Pustite me! — jedva istisne. — Ostavite me!

Isaiah Dorman ga sustigne. Njegova golema šaka pogodi Meksikanca u rame. Zatim ga silovito okrene i smijući se zatrese.

— Hej! Pogledajte ga!

Snažnim zamahom odbaci ga prema ostaloj dvojici. Will Lattingham podmetne nogu, Meksikanac se spotakne, ispruži se u pijesku i zastenje.

Trenutak zatim dohvati ga u potiljak ispružena Gardova čizma. Diego nije više mogao podići glavu. Samo je osjećao grubi pritisak čizme, što mu je lice sve jače gurala u vrući pijesak. Jedva je još dolazio do zraka.

Udarac u bok prevrne ga na leđa. Tijelo su mu rastrgavali užasni bolovi. Davio se, žmirkao prema suncu, ne usuđujući se pomaknuti.

— Leži tu kao muha — reče Lattingham prezirno. — Trebalo bi ga ubiti! Prodaje puške Indijancima!

— Ustani! — izdere se Isaiah Dorman. — Ustaj, brate! — doda i udari ga vrhom čizme.

Meksikanac se svali na bok, povuče noge i teškom mukom se podupre. Klečao je u pijesku. Dugi uvojni kose visjeli su mu niz čelo. Odjednom je osjetio kako ga je neka pesnica zgrabila za duge uvojke i glavu mu povukla unatrag.

Dahtao je. Oči su mu gotovo iskočile iz šupljine. Krajčikom oka opazi Isaiaha Dormana kako stoji raširenih nogu i njiše se na petama. Sprijeda mu pristupi Vance Gard.

U ruci je držao revolver. Dugačka cijev blijedo je svjetlucala na suncu. Razbojnikovo lice bijaše hladno, bezizražajno.

Hitac što je iznenada prasnuo, naruši tišinu pustinje. Prasak se strostruko pojačan odbije od strmih stijena.

Rico Diego se sruši na tlo ispruživši udove.

XII

Nekoliko trenutaka vladala je tišina. Potom Isaiah Dorman teško proguta pljuvačku i promuklim glasom prostenje: — Spremimo se i krenimo!

Vance Gard kimne. Spusti teški revolver natrag u korice i brzo se okreće.

Will Lattingham je oklijevao.

— Mislim da sam čuo topot kopita — reče razvučeno.

— Besmislica! — odvrati Dorman i umorno vukući noge pođe prema kolima. Prekorači leš Lopeza Diega i uhvativši se za vanjsku ogradu htjede se popeti u kola.

— Čuo sam topot kopita! — ponovi Lattingham.

— Ti si lud! — dobaci mu Vance Gard i krene za Isaiahom.

— Buncaš kao i uvijek!

— Nemoj to reći još jednom, do vra- ga!

Gard odmahne rukom ni ne osvrćući se na Teksašanina.

Ali tada iznenada prasne hitac i tutanj se razliježe među stijenama. Metak s treskom udara u vanjsku stranu kola. Razbojnici zastanu kao ukopani.

Isaiah Dorman munjevito ispusti ogradu kola, i pognuto potrči stijenama.

I ostala dvojica razbojnika potraže zaklon.

Ubrzo prasnuše još dva hica. Jedan odbaci uvis oblačić pijeska samo nekoliko centimetara daleko od Dormanovih nogu. Uto Crnac skoči u zaklon te izvuče kolt.

Drugi hitac pogodi Willa Lattinghama. On se stenjući okrene a desna mu ruka padne niz tijelo.

— Ja... ja sam ipak čuo topot kopita — promuća, a onda izgubi svijest.

— Prokleti gadovi! — izdere se Vance Gard!

— Apaši! — zareži Isaiah i posve se stisne uz stijene, napeto osluškujući.

— Govori vam savezni šerif Jake Chandler! Izidite i predajte se! — zabruji zvonki šerifov glas u ušima dvojice razbojnika.

Ne vjerujući svojim ušima Gard i Dorman se zagledaše jedan u drugoga.

— Šerif — promrmlja Vance Gard sav izvan sebe. — Do vraga, šerif...

— Taj prokleti pas! — Isaiah oprezno proviri iza ruba stijena. Ponovo prasne hitac i razbojnik odmah povuče glavu.

— Nemoguće je da još uvijek živi... odmahne Vance Gard glavom.

— On je čak proketo živ — prosiće Isaiah, podigne vinčesterku a kolt gurne u korice. — Razdvojit ćemo se, pa ćemo ga s dvije strane lako zgrabiti. Zacijelo je između one dvije visoke stijene.

— A Will...

Isaiah Dorman prezirno odmahne glavom.

— On nam ni dosad nije pomogao. Sad je ranjen. Ostavit ćemo ga ležati.

Vance Gard kimnu i dvojica razbojnika šmugnuše među stijene.

Šerif Jake Chandler ležao je u hladu izbočene stijene između dviju velikih strmih litica.

Kad se jašući bio približio usjeku među stijenama, začuo je pucnjeve. Ostavio je konja i dalje nastavio pješice. Prvo što je opazio bijaše hladnokrvno ubojstvo Meksikanca. Premda je bilo prekasno da pomogne nesretnom Ricu Diegu, Jake Chandler ipak zapuca na razbojnike...

Žurno gurne tri nova metka u vinčesterku i pogrbljeno šmugne iz skrovišta. Brzo klizne oko litica i s nekoliko

brzih skokova požuri prema nizu stijenja četvrtastog oblika. Uspne se i nađe zaklon iza gomile šljunka. Odatle je vidio Teksašanina koji je još uvijek ležao na tlu.

Will Lattingham ponovo dođe k sebi. Zakašlje i teškom mukom stane puzati po pijesku. Iz rane mu je neprestano tekla krv. Nije više bilo izgleda da preživi, ni najmanjeg izgleda. Iako već na umoru, Lattingham podigne revolver. Jake Chandler više nije znao za samilost. Podigne vinčesterku i opali.

Pogođen metkom Will Lattingham se trgne, krikne, okrene i sruši. Bio je mrtav prije nego što je glavom udario o stijenu.

Gotovo u istom trenutku s desna i s lijeva prasnuse hici. Meci okrnuse kamenje, odbiju se i gadno zavijajući odlete u vrući zrak.

Serif Chandler se sagne, repetira vinčesterku i jedan za drugim ispali dva hica prema mjestima na kojima je bio ugledao bljeskove iz pušanih cijevi.

S jednog od mjesta gdje su se krili razbojnici odjekne kletva, a potom tri puta prasnua vinčesterka. Poslije toga zavlada tišina.

Chandler je ležao ispružen na vrućem kamenu i razmišljao. Vrijeme je odmicalo sporo.

Sa svoga je mjesta mogao dobro vidjeti kola trgovaca. Kad bi uspio stići do njih, bio bi to njegov spas. Kola su, međutim, bila spas i za razbojnike.

Chandler je teško disao. Situacija u kojoj se našao, nije bila nimalo ugodna. Jedva je još mislio na zakon. Nije više mislio ni na osvetu, na koju se zakleo kad su razbojnici ubili mladog konduktera. Mislio je samo na svoj vlastiti, goli život. Ni na što drugo. Mislio je na kola, dva konja, vodu.

A razbojnici su zaigrali paklenski poker na sve ili ništa.

Jake Chandler uskoro odredi mjesta s kojih su dolazili hici. Oprezno klizne s kamenog bloka i vješto požuri labirintom stijena i hridina.

I njegovo je mršavo tijelo bilo iscrpljeno i oslabljeno. No, imao je dovoljno vode. Posjedovao je i konja, dok

su razbojnici morali ići pješice. Njegovi izgledi, dakle, nisu bili tako loši.

Stigao je gotovo do puta. Leševi dvojice Meksikanaca i mrtvog Lattinghama ležali su u pijesku samo petnaest metara udaljeni od njega. Dva konja, još uvijek upregnuta u niska kola, nisu se micala. Umorne životinje spustile su glave i čekale. Činilo se, međutim, da im vrućima ne smeta.

»Moram prijeći na drugu stranu puta« pomisli Chandler. »Moram prijeći!«

Procijeni udaljenost: iznosila je gotovo deset metara. Deset metara koje mora prevaliti bez zaklona. Deset metara što znače život ili smrt. Deset metara...

Oprezno pretraži pogledom stijene, no ne opazi nikoga.

Žarke sunčane zrake udarale su mu ravno u oči.

»Moram se odvažiti« pomisli. »Do vruga, moram se odvažiti. To je moja najbolja prilika!«

Zaigrao je sve na jednu, posljednju kartu.

Jednim skokom izleti, na suncem obasjani put i vijugajući amo-tamo pojuri na drugu stranu.

Njegovo se prignuto tijelo pokretalo vješto poput zmije.

Kad je već gotovo prošao kola, prasnuse hici. Desno i lijevo od njega udarci metaka zarovaše u tlo.

No, Jake Chandler je trčao dalje. Ništa ne čuti, ne vidjeti, samo trčati, trčati...

Bio je samo još dva metra udaljen od sigurnog zaklona kad ga metak odbaci na tlo. Prevrne se, prisebno otkotrlja u zaklon, te dahćući i boreći se da dođe do zraka ostane ležati iza stijene. Odmah ispred njega u pijesku je ležao leš Willa Lattinghama.

Jake Chandler osjeti divlju bol u desnoj nozi. Pogledavši bolje, opazi da mu je metak okrnuo potpeticu čizme i samo lakše okrnuo nogu.

Prokune ljutito, uspravi se teško dižući a na raspucalim usnama osjeti slane kapljice znoja. Sjedne na tlo i drškom revolvera odbije i potpeticu na lijevoj čizmi a onda se ponovno podigne. Poslije nekoliko koraka privi-

kne se na trčanje bez potpetica i nestane u labirintu kamenih stijena.

Isaiah Dorman bijesno prokune. Dobro je vidio kako je šerif pao i nestao u zaklonu. Sagne se. Napokon, je li taj luđak pogođen ili nije? Isaiah se zamišljeno ugrize za donju usnicu.

Sunce je paklenski peklo. Stijene oko njega odbijale su vrućinu i on se osjećao kao u krušnoj peći. Iznad njegove glave sakupio se roj mušica.

Drhtavim rukama Dorman gurne nove metke u magazin vinčesterke, a onda se podigne.

»Moram dalje« pomisli. »Moram bilo kuda odavde.«

Nečujno krene naprijed. Povremeno bi ispod sebe ugledao put i kola s upregnutim konjima. Onda nestane u širokoj usjeklini među stijenama.

— Gdje li se samo krije prokleti šerif — zapita se. — Do vruga, gdje bi samo mogao biti?

No, stijene mu nisu mogle odgovoriti. A Isaiah Dorman se plašio, proklete se plašio.

Kupajući se u znoju, nasloni se na stijenu. Vinčesterku je držao ispod lakta s prstom na otkopcu, spreman da svakog trenutka opali.

»Moram dalje« pomisli nervozno. »Moram dalje. Ne smijem ostati na mjestu.«

Uspeo se na gotovo trideset metara visoku liticu i tu se zaustavio. Nalazio se otprilike petnaest metara iznad puta. Ispod njega se strmo spuštala stijena i završavala na svijetloj kamenoj ploči što je poput krova stršila iz nekog zida. Isaiah Dorman se okrene, požuri nekoliko koraka natrag i prođe pored obronka posutog šljunkom. Ispod njegovih nogu odroni se nekoliko kamenčića te se šumno otkotrljaju niz stijenu. Prestrašeno se okrene. U istom trenu prasne hitac.

Crnac se ukoči.

Gotovo deset metara niže od njega, iza ruba goleme kamene hridi, stajao je šerif. U rukama je držao vinčesterku i pucao ne nišaneći.

Dorman razrogači oči, puška mu ispadne iz ruku, on zatetura, grčevito se uhvati za stijenu iza sebe i u korlacima napipa kolt.

Pred očima mu se crvenilo. Kroz tu gustu zavjesu nazirao je šerifa. Osjetivši u ruci držak revolvera pokuša izvući oružje. No, odjednom mu se revolver učini težak, neobično težak. A onda ispred sebe opazi bljesak.

Metak mu sprži grudi. Promucavši nekoliko nerazumljivih riječi pokuša se grčevito uhvatiti za stijenu. Treći hitac iz vinčesterke ubije ga na mjestu.

Mrtavo i nemoćno sruši se preko ruba stijene. Nekoliko sekundi poslije njegovo teško tijelo s treskom udari tik pored šerifovih nogu. Tu je ostao nepomično ležati.

Jake Chandler se brzo okrene i požuri dalje.

— Još jedan — pomisli. — Još samo jedan. I njega ću uhvatiti također, posve sigurno. — Dišući teško sa čela obrise znoj.

Na licu mu se uhvatila naslaga barutnog dima i kamene prašine. No, nije to osjećao. Znao je samo da želi živjeti.

XIII

Poslije jednog sata savezni šerif Jake Chandler čučne u udubinu među stijenama, a pokraj sebe položi pušku. Mučila ga je žed, gorjelo mu je grlo. Nije, međutim, imao uza se vođu. Pretraži džepove i nađe nešto duhana. Gurne ga u usta i ljutito stane žvakati. Nijemo je sjedio i čekao.

Prošlo je još pola sata, a onda Jake Chandler ustane. Konji s kolima stajali su na istom mjestu; mogao ih je dobro vidjeti. Tek kad je začao dublje među stijenama, više nije vidio put.

Nije mogao pretpostaviti gdje bi se mogao nalaziti razbojnik. Ni razbojnik nije znao gdje se nalazi on. Izgledi dvojice smrtnih neprijatelja bili su sada izjednačeni. Chandler se pogladi po gustoj brdi; njegovo lice oštih crta bilo je nepomično. Nekoliko je sekundi promatrao srebrnu značku na svojoj košulji, koja, obasjana sunčanim zrakama, sjajno zasvijetluca.

— Zakon? — reče sam sebi i slabo se naceri.

»Pravo jačega« pomisli. »Ovdje nema zakona. Nosim značku, a ipak ne mogu učiniti išta drugo osim ubiti. Jednostavno ubiti kako bih izvukao živu glavu. Ne mogu uhapsiti razbojnika. Zakon.«

U beskrajnoj, samotnoj pustinji Gila, u vrućem pijesku tog užarenog pakla, vjetar je zameo tisuće sudbina. Mnogi su propali nepoznati, bezimni. Goli život ovdje nije vrijedio ništa, dobar revolver mnogo. A zakon? U pustinji Gila nije bilo zakona. Ovdje su vrijedila druga pravila. Tu je vladalo pravo jačega. Ljudski osjećaji bili su potisnuti u drugi plan.

Savezni šerif nije želio da u pustinji Gila završi poput mnogih prije njega. Nije želio da ga prekrije vječni pijesak.

Cvrčće stegnuvši svoju vinčesterku krene dalje. Odjednom prestrašeno zastane kad ispred njega šmugne pauk.

Poslije deset minuta ponovno stigne na put. Leševi su ležali kao i prije, no, jedna sitnica mogla je šerifa stajati glave. Upravo kad je htio poći dalje, dosjeti se.

Oprezno se ogleda i pažljivo osmotri praznu Lattinghamovu ruku. Nije li mrtvi razbojnik prije imao u ruci revolver? Jake Chandler zagriže donju usnicu. Bio je uvjeren da je bilo upravo tako. Treći je razbojnik, dakle, bio negdje u blizini.

Chandler se počne znojiti. Povuče se iza niza stijena i zbunjeno pričekava.

Što da učini?

Tiho prokune. Neugodni osjećaj ispunjuje mu želudac.

...

Vance Gard bijaše od šerifa udaljen samo nekoliko metara. No nije to znao. Nije ga ni čuo ni vidio. Vođa razbojnika ležao je ispružen na tlu i očajno se borio da ne izgubi svijest. Bio je stao na kamen ostrih rubova koji mu je odmah otrgnuo poderani don njegove lijeve čizme i razrezao petu. Vance Gard je krvario i oko noge ovio maramu. No, bolovi su ga gotovo srvali. Jedva se uspio dovući do zaklona. Sada je bio samo nekoliko metara udaljen od puta i kola koja su

značila spas. Nije međutim mogao dalje.

Oštra zrnce pijeska gorjela su mu u otvorenim ranama poput vatre.

Teško je disao. Sklopio je oči i nastojao savladati bolove. Zubi su mu se duboko zastijećali u donju usnicu.

Svaki je udisaj u plućima izazivao strahovitu bol koja se širila cijelim tijelom.

Kad je otvorio oči, stijene oko sebe vidio je samo kroz maglu, crvenu zavjesu. Bilo mu je zlo, mučila ga je žed. Htio je ležati i odmoriti se, no, to bi predstavljalo smrtnu opasnost. Na njega je vrebao nevidljivi neprijatelj, a Vance Gard nije želio umrijeti.

Ponovno je pogledao dolje prema kolima; sada ih je vidio nešto jasnije.

»Možda bih trebao skočiti i potrčati dolje« pomisli. No, znao je da ne bi mogao trčati tako brzo. Nijedan čovjek ne može biti tako brz da pobjegne metku. Što da radi...

Teškom mukom se pridigne. Kad je napokon kleknuo, zapuhao se iscrpljen kao da je pretrčao nekoliko kilometara.

Vance Gard zgrabi svoj kolt, a Lattinghamov revolver zatakne u korice. Uzeo ga je jer je u svom koltu imao još svega nekoliko metaka. S teškim revolverom u ruci Gard se uspravi. Pošto je savladao slabost, polako krene, odlučan da ide do kraja.

Posrćući iziđe iz svog zaklona. Vrućina je bila nesnosna, zrak treperio. Odluči poći do kola, popeti se u njih, prihvatiti uzde i odjuriti.

Sepao je, noga ga je užasno boljela. Poslije nekoliko učinjenih koraka zastane, osloni se na zdravu nogu, a onda pođe dalje...

Jedva podnoseći nesnosnu vrućinu Jake Chandler sklopi oči i leđima se umorno nasloni na stijenu. Kad je iznenada začuo škripanje pijeska ispod čizama, uspravi se i podigne vinčesterku.

Jedva pet metara od njega posrtao je posljednji razbojnik. Bijaše to visok, mršav muškarac koji je nekad zacijelo bio vrlo spretan. Njegov koščati goli gornji dio tijela bio je prekriven bezbrojnim sitnim ranama. Razbarušeni pramenovi kose lepršali su oko

glave a njegovo upalo lice djelovalo mrtvački.

Razbojnik nije zapazio šerifa. Posrtao je prema kolima.

Chandler se polako uspravi i tiho zaškrguta zubima.

»Sad ga imam« pomisli. »To je posljednji. Dobio sam igru na život i smrt.«

Zakorači naprijed i prisloni vinčesterku na rame. U trenutku kad je razbojnik stigao do kola i namjeravao se popeti na sjedalo, viknu:

— Putovanje je završeno, razbojniče! Sve sam vas dobio! Do posljednjeg! Predaj se!

Vance Gard je želio kriknuti od očajja i gnjeva. No, nije se želio predati, jednostavno nije htio. Povuče otonac svog revolvera.

Dvojica smrtnih neprijatelja opališe istodobno. Gardov metak izbije šerifu vinčesterku, metak iz šerifove puške odbaci nemoćnog razbojnika prema prednjem kotaču kola.

Chandler ljutito prokune. Dok mu je pogođena lijeva ruka trnula, on desnom izvuče kolt.

Korak po korak primicao se umirućem razbojniku koji je u ruci i nadalje držao teško oružje. Posve polako šerif podigne svoj revolver, a sunčano svjetlo padne na tamno polirani metal dugačke cijevi. Predstavnik zakona ispruži oružje.

Prasak dvaju hitaca razliježe se tišinom.

Zakon pustinje...

Jake Chandler pljune u pijesak, gurne revolver u korice, te se iscrpljen sruši na tlo.

Kad se ponovno podigao, spuštala se večer bacajući pustinjom dugačke sjene. Chandler se popne na kola, prebroji opljačkani novac a onda vreću gurne ispod sjedala. Plijen razbojnika pronašao je među stijenama kamo ga je odveo krvavi trag Vance Gard.

Šerif okrene kola i polako potjera konje. Pred njim se nalazio paklenski dug, paklenski vruć i paklenski opasan put.

No, Chandler ga je uspio proći. Ni sam poslije nije više znao kako, no, uspio je. Još jednom je prošao kroz pakao...

Pred malenom željezničkom postajom zaustaviše se rasklimana niska kola bez platnenog krova, prekrivena debelim slojem pijeska pustinje Gila.

Upregnuti konji bijahu kuštravi, mršavi i žilavi poput stare bivolje kože.

Prosjedi plećati željezničar koji se pojavi na vratima brvnare, zabezekne se, a onda mu licem preleti smiješak.

— Šerife...

Jake Chandler se uspravi. Mršavo lice prekrila mu je gusta brada. Široko se nasmije i stegne pruženu ruku Sama Lindona.

— Proglasili su vas mrtvim. Naša je tvrtka obećala nagradu onome tko uhvati razbojnike koji su opljačkali vlak i ubili saveznog šerifa. Mogu vam reći da je nastala velika uzbuna kad sam ljudima ispričao kako ste pošli u potjeru za razbojnicima. Nagradu su raspisali već prvog dana. Šerif države Arizone napravio je pravu predstavu, jer ste potjeru poduzeli bez njegove suglasnosti.

Chandler se slabo naceri. Poput čelika čvrsti predstavnik zakona postao je još mršaviji ali i čvršći.

— Mogu li se obrijati? — zapita Lindona.

— Dakako da možete — odvrati Sam Lindon te požuri na brvnaru ispred šerifa. — Odmah ću spremiti jelo. Otkad niste pili kavu?

— Otkako sam poslije prepada na vlak pošao za razbojnicima — odgovori Chandler, te se kimajući glavom pogleda u ogledalo — Bilo je to gotovo prije četiri tjedna.

— Pobrinut ću se za konje — reče Sam Lindon i požuri napolje a Chandler se počne brijati.

Poslije nekog vremena Sam Lindon se vrati u brvnaru.

— Odmah ću telegrafirati u Gila Bend i javiti da ste se vratili. Mladić će se radovati. On...

— Koji mladić? — Jake Chandler ispusti britvu i polako se okrene.

Lindonovo čelo se nabere.

— Dan Lovell, kondukter. No, vi ne znate...

— On je živ? — prekine Chandler starog željezničara.

— Dakako da je živ, i još kako. Svakog bi jutro najradije pojeo cijelog pečenog vola. Doduše još je prikovan za krevet, no, stanje mu se vidno popravlja. Jeste li pronašli novac, šerife? A što je s razbojnicima?

Chandler je jedva čuo starog željezničara. Samo je odsutno kimnuo glavom i promrmljao: — Dan je živ... On živi...

Sutradan je savezni šerif Jake Chandler stigao u Gila Bend, predao novac, a onda požurio do bolesničkog kreveta mladog konduktera.

Mladićevo lice bijaše upalo i blijedo. No oči su mu radosno zasjale kad je ugledao šerifa.

— Kako je mladiću? — zapita žilavi šerif vedrim glasom.

— Dobro, šerife, sjajno! — odvrati mladi kondukter. — Jeste li uspjeli?

Šerif umorno kimnu, pa mladića pogladi po čelu.

— Novac je opet tu. A razbojnici...

Poslije kraće stanke nastavi razvučeno:

— Oni su mrtvi, Dane. Svi. Do posljednjeg...

Pogledavši kroz prozor mladićeve bolesničke sobe, u daljini ugleda pustinju Gila. Protezala se beskrajno daleko i vruća, paklenski vruća. Gotovo nije vjerovao da je tim paklom prošao dva puta.

K R A J

**Moda, kozmetika,
domaćinstvo**

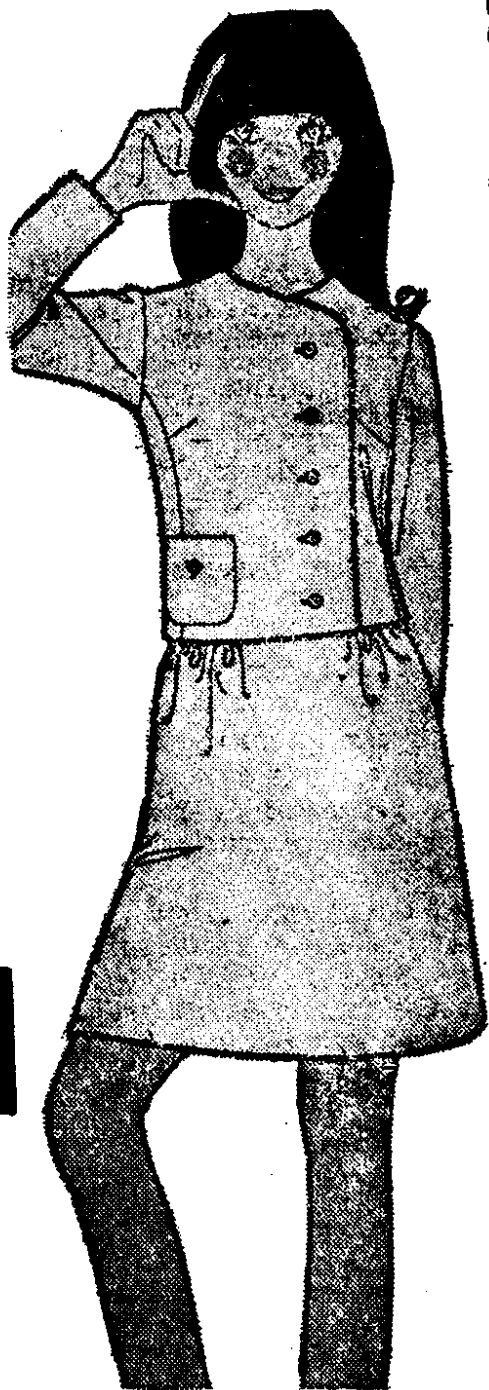
**Savjeti
liječnika i
psihologa**

**Novela, roman,
zanimljivo štivo**

**ukratko: SVE
ŠTO ZANIMA
SUVREMENU
ZENU**

Svijet

**jugoslaven-
ska ženska
revija**

Al Mills: BUNTOVNICA S JUGA

Vidlo je kako se grči, kako mu kolt klizi iz ruke, a zatim kako dašće od bola.

Pogodio ga u grudi i na prsluku se širila krvava mrlja.

— Gade! — krkljao je Rem dok mu se u očima odražavala bol i mržnja.

Ali, Rem je bio jak čovjek! Nije molio, nije kukao. U nemoćnu bijesu što ga je protivnik nadmudrio, počne čupati travu.

— Što ti je to trebalo, čovječe? Zašto si me, do đavola, napao? — upita ga Steve ali ne dobije odgovor. U želji da mu pregleda ranu, Steve se sagne, a Rem se trgne pljune prema njemu i urlikne:

— Goni se, sjevernjačka svinjo!

Te riječi, prepune mržnje, vjeknuo je iz svega glasa. Nakon toga, na usta mu navre krv, zakrklja tražeći zrak, a zatim prevrne oči, trzne nogama a potom se smiri. Bio je mrtav.

Steve Willford ubio je već nekoliko ljudi. Bilo je to u samoobrani, ali uvijek mu je to bilo mučno. I sada osjeti da će povraćati pa okrene glavu.

Konj je mirno pasao.

Na nebu je sjalo sunce.

Nekoliko lešinara, osjetivši nečiju smrt, počne kružiti nad šumskom.

Steve svlada gađenje, podigne Rema, i posadivši ga preko sedla, vrati se u Richmond.

Ta šaka jada, koju je kapetan Nobel tresnuo kao praznu vreću, zanijemila je od straha.

— Zašto si me pratio, bijedna propalico?! — drmusao je čovječuljka pozelenjela od straha.

— Ja, ja... Posve slučajno. Ovaj...

Nalazio se u sobičku pokraj kuhinje iz koje se čulo zveckanje posuđa.

— Govori! — drekne ponovo Nobel.

A čovječuljak, sabravši se malo, zavapi:

— Milost! Ja... ja sam samo običan lopov. Nisam ničiji špijun. Želio sam vas samo opljačkati. Čovjek na recepciji vašeg hotela rekao mi je da ste tvorničar, da imate para. Ja...

Je li istina što priča? Pretresao mu je džepove ali, osim nekih osobnih sitnica i dva dolara, u njima nije bilo ništa drugo. Možda ipak govori istinu.

Iz iskustva je znao da špijun ne može biti svatko. A ta šaka jada? Ne! Isključeno! Što da uradi s tim tipom? Trenutak je razmišljao, a zatim ga dohvati za ovratnik, povede prema vratima i udarcem noge u stražnjicu izbaci na ulicu.

— Hvataj maglu, gade! I ne spominji nikome što se dogodilo.

Čovječuljak, koji se zvao Billy Baxter, odjuri kao iz topa. Malo zaglavinja, a kad je povratio ravnotežu, pojuri poput zeca i ubrzo se izgubi iza prvog ugla.

Kapetan Nobel, oprostivši se od domaćina, nastavi šetati.

15

Pred vilom Rosie Greenhow, te su se večeri zaustavile mnoge otmjene kočije. Najpoznatiji ljudi Washingtona, među kojima se nalazio i guverner Nacionalne banke, udoše u prostrano predvorje i pozdraviše lijepu domaćicu.

Allen Pinkerton stigao je pješice!

Znatiželjno je promatrao šareno mnoštvo i usput primijetio da domaćica, koja mu bijaše okrenuta leđima, mnogo pažnje posvećuje kući. Sve je bilo na svome mjestu, sve ukusno. Pitao se, također, kako se ta žena, za koju pričaju da je božanstvena, mogla udati za onakvog mlakonju, čudnog tipa koji je nadaleko mirisao na različite kemikalije.

Njenog pokojnog muža vidio je samo na slici, a nje se sjećao kao kroz san. I sada, dok je čekao da joj bude predstavljen, premještao se s noge na nogu.

— Allen Pinkerton, gospodo! — najavi ga Stephen.

Rosie Greenhow, čuvši te riječi, zadržti, ali brzo likujući svlada uzbuđenje.

— Ipak je došao! Ipak je došao!

Polako se okrene i ugleda visokog muškarca srednjih godina. Crno večernje odijelo stajalo mu je kao saliveno, u ruci je držao štap, a na bezizražajnu licu nije mu se zategao nijedan mišić.

Osmjehnuvši se, pođe mu u susret i pruži ruku.

— Kakva čast, gospodine Pinkertone! Sretna sam što vas mogu pozdraviti.

— Drago mi je — mirno odgovori Pinkerton i poljubi joj ruku.

Tada je pogleda ravno u oči. Da! Bila je prekrasna. Takve žene odavna nije vidio; s pravom su je zvali najljepšom udovicom glavnoga grada.

— Dopustite da vas predstavim — ponovo zacvrkuta Rosie i uhvati ga ispod ruke.

Osjetio je taj dodir kao udar električne struje. Allen Pinkerton stisne zube, nakloni se i počne odzdravljati.

— To je slavni Pinkerton, gospodo — nastavljala je Rosie.

Neka dama, kojoj je na vratu blistala prekrasna ogrlica, progura se i udivljeno usklikne:

— Oh! Zar je to čovjek o kojem pišu sve novine? Hoćete li nam, gospodine Pinkertone, ispričati neku svoju pustolovinu?

Slavni se detektiv suzdržano osmjehne i odgovori:

— Ne bih vas želio umarati, gospodo!

Richard Bell, čije je okruglo lice blistalo poput uštapa, ljubomorno pogleda domaćicu i šapne:

— Nemojte radi tog dugonje zapostavljati ostale prijatelje, gospodo Rosie!

Ona taj prijekor primi olako.

— Oh, neću ni vas zaboraviti, gospodine Bell!

Pinkerton je u međuvremenu odgovarao na dosadna pitanja i jedva čekao da bolje upozna lijepu domaćicu. Nije ga na to nagnala strast; bio je hladan poput leda.

Zello ju je upoznat, vidjeti kako se ponaša žena za koju je pretpostavljao da se bavi špijunažom u korist Federacije. Istina, to su bile samo sumnje. Ali, uvijek je dobro upoznat protivničku stranu. I sada mu se pružila prilika da je prouči.

Za večerom je imao počasno mjesto: bio joj je s desne strane. S lijeve je sjedio Richard Bell.

— Bojala sam se da ćete odbiti moj poziv, gospodine Pinkertone.

Pinkerton se nevoljko osmjehne.

— Ali, kako bih to mogao učiniti? O vama sam mnogo čuo, gospodo Rosie! Vi ste, zar ne, s Juga?

— Da — odgovori ona i začuđeno ga pogleda.

— Imali ste, zar ne, golemo imanje?! Ah, taj prokleti rat! — tobože nehalno reče Pinkerton i zagriže komadić torte.

— Ah, to je prošlost! — uzdahne Rosie.

Odjednom pomisli na Bette Duval. Svakog se trenutka morala vratiti iz opere. Uprkos njenu protivljenju i želji da je upozna s gostima, Bette je odlučno zahtijevala da vidi »Travijatu«.

— Oduvijek sam to željela, gospodo Rosie! Oprostite, ali snaći ćete se i bez mene — govorila je Bette.

Pinkerton zamijeti da je Rosie zamišljena, ali ipak nastavi:

— Počasćen sam što se nalazim u vašoj blizini, gospodo Greenhow, no, čudi me što vas zanima moja malenkost.

— Oh, pa vi ste poznata osoba, gospodine Pinkertone! O vama priča cijela Amerika — usklikne Rosie.

Richard Bell nezadovoljno je mrmljao. U jednom trenutku nogom dotakne Rosieno bedro i zadržati od tog dodira.

— Oh, oprostite! — reče i obriše uznojeno čelo.

Rosie, kao da se ništa nije dogodilo, nastavi razgovarati s Pinkertonom. A tada, svjesna da je Bell

guta očima, pomakne nogu i značajno je prisloni uz nogu Richarda Bella. Činilo se da je to slučajno, ali kad je to u toku razgovora učinila nekoliko puta, Bellu postane jasno da to nešto znači.

— Kako poslovi, gospodine Pinkertone? — upita Rosie slavnog detektiva.

— Oh, ne bih se mogao potužiti — odgovori Pinkerton.

— Mislim, rat je i... — nastavi Rosie.

— Pa, lopova ima uvijek, zar ne?! — osmjehne se slavni detektiv.

Promatrali su se, nadmudrivali, i obojica zaključile isto. »To je iznimno inteligentna žena« — mislio je Allen Pinkerton. »Ona i te kako može biti opasna. Naravno, ako su moje sumnje opravdane«.

A Rosie Greenhow govorila je u sebi: »Nema što! Izuzetan tip. Treba ga se boriti«.

Poslije večere, gosti prijedu u salon i tamo se poslužuje pićem. Ubrzo se kuća Rosie Greenhow ispunila veselim žagorom.

* * *

Bette Duval, poštujući obećanje da će posjetiti operu i označenu ložu, brzo je napustila vilu i kočijom se odvezla do opere.

Bila je već noć, puhao je lagan povjetarac, a na nebu su treperile zvijezde, hladne i daleke.

Mislila je na Stevea, na ono što će se dogoditi. Sa zebnjom pomisli što bi se dogodilo da Rosie Greenhow sazna da radi za obje strane?! Trebalo je mnogo vještine da izađe iz kuće, tim više što je Rosie pripremala večeru za ugledne goste.

Kad je ušla u označenu ložu, već su se čuli početni akordi »Travijate«. U polumraku razabere kapetana Nobela, sjedne i šapne:

— Nisam mogla prije, kapetane!

— Dobra vam večer, gospodice Duval! — umjesto da je prekori, pozdravi je Nobel.

— Jedva sam dočekala da se nademo. Steve je, nadam se, dobro.

— Oh, kažu da već izlazi u grad — odgovori Nobel.

Osjećao je u njenu glasu tugu. I znao je: tako je zaljubljen pa jedva čeka dok završi posao da se vrati u Richmond. No, osjećaj dužnosti bio je jači. Ostala je, iako je bila kao na iglama. To ga se duboko dojmilo.

— Ima li novosti?

— Oh, da — brzo odgovori Bette. — Dakle, slušajte! Dobila sam zadatak da prenesem slijedeću poruku generala Bonhama vezi u Washingtonu...

— Koju? — prekine je nestrpljivo Nobel.

— Treba da ispitaju kad iz Washingtona kreće pošiljka zlata za Richmond i San Francisco. Sigurno će napasti transport — doda u jednom dahu Bette.

Na pozornici se odvijao prvi čin »Travijate«. I kapetan Nobel, kao da se ništa nije dogodilo, reče:

— Divna je ta glazba, gospodice Duval!

— Oh, da — prošapće djevojka.

— Pretpostavljate li da će doznati dan i vrijeme transporta?

— Oh, sigurna sam! — usklikne Bette. — Oni imaju dobre veze.

— Ah, tako...

Kapetan Nobel je razmišljao. Zatim je uhvati za ruku, osmjehne se i reče:

— Gledajmo ono što se događa na pozornici! Sutra ćemo se naći na željezničkoj stanici. Odgovara li vam u dva slijedeć dana?

— Pokušat ću. Ovaj, moja rođakinja...

— Ah, vaša bolesna »tetka«?!...

— Da, doći ću, gospodine Nobel! Željela bih sa se to što prije završi pa da se vratim u Richmond. I tamo bih mogla biti korisna.

— Oh, naravno, gospodice Duval!

— odgovori kapetan Nobel i svu pozornost posveti operi.

Allen Pinkerton je među prvima napustio kuću Rosie Greenhow. I, dok se vraćao u stan, razmišljao je o toj neobičnoj ženi. Nije ni trenutak sumnjao u njenu snagu. Kad je analizirao razgovor, osvjedočio se da su oni koji su govorili o njenu šarmu imali pravo.

Lijepa ga je domaćica ispratila do izlaza.

— Bilo je pravo zadovoljstvo, gospodine Pinkertone! Oduševili ste me, moram priznati. Moja su vam vrata uvijek otvorena. Naravno, ako budete usamljeni. Usamljenost je i moja nesreća.

Još jednom ga je dirnula u najosjetljivije mjesto. I on, tako slavan, patio je od iste bolesti.

Poljubivši joj ruku, odgovori:

— Možda ćemo se još vidjeti.

Odgovor je bio neodređen. No, Rosie Greenhow ga je shvatila i, stojeći pokraj vrata, reče:

— U to ludo doba teško je biti usamljen.

Nije odgovorio. Naklonio se i izašao.

Rosie je trenutak stajala i razmišljala, a zatim se vrati gostima. Richard Bell dolazio joj je u susret.

— Zapostavljate prijatelje, gospodine Rosie! — reče prijekorno.

— Oh, zar vam tako nedostajem?!

Uzeo je njenu ruku, poljubio je i uzdrhtala glasa odgovorio:

— Vrlo sam sretan što ste me pozvali. Ja, ja...

Osjećala je da gori, da je želi. Svjesna svoje snage, uhvati ga pod ruku i prijekorno reče:

— Zaboga! Moram posvetiti pažnju i ostalim gostima. Zar ne?!

Klimnuo je glavom. Osjećao je njenu ruku na svom tijelu i drhtao od strasti.

Richard Bell bio je zaljubljen u Rosie Greenhow.

To je ona i željela. Svjesna što to znači, u jednom trenutku mu šapne:

— Molim vas ostanite još malo. Poslije, kad ostali napuste kuću, željela bih da razgovaramo! Potrebam mi je vaš savjet.

Presretan, porumeni poput dječarca i odgovori:

— Sa zadovoljstvom, gospodo Rosie!

Guesti su odavna napustili kuću kad se Bette Duval, blistajući od zadovoljstva, vratila iz opere. Kad je zamijetila da njena prijateljica razgovara s Richardom Bellom, pokuša ih zaobići i otići u svoju sobu, ali je Rosie zaustavi.

— Kako je bilo, draga? Dođi, upoznat ću te s gospodinom Richardom Bellom, guvernerom Nacionalne banke.

Bette porumeni; nije joj se sviđao taj čovjek, pogled mu je bio podmukao. Ipak, pristojnosti radi prihvati njegovu ruku.

— Kako je bilo u operi? — upita je Rosie.

— Divno! Baš vam hvala što ste mi omogućili taj užitak — odgovori djevojka.

Bila je zbunjena, što Rosie osjeti pa se obrati Bellu:

— Pustit ćemo mladu damu da se odmori, a mi ćemo nastaviti razgovor u sobi. Jeste li suglasni?

Bell, koji to nije očekivao, promuća:

— Oh, kako da ne, gospodo Rosie!

Bette se umorno osmijehne i pođe prema stepenicama.

— Znači, Rosie je u akciji! — šaputala je. Zadovoljno je pomislila kako će se odmoriti! Jer dan joj bilaše suviše naporan. Dok se razodijevala i punim plućima udisala svjež noćni zrak, mislila je na Stevca Willforda.

U postelji, kad je ugasila svjetlo, sanjarila je o čovjeku koji je tako naglo zarobio njeno srce.

U onu istu sobu u kojoj je Ralph Smithson uživao njeno prekrasno tijelo, Rosie dovede Bella.

Svjetlo petrolejke bilo je prigušeno, a teške su zavjese na prozorima slabo propuštale zrak. Soba je mirisala na ženu, na pomade i na parfeme.

Cijela ta atmosfera još više razdraži Bella i on prigušeno prošapće:

— Oduvijek sam vas obožavao, gospodo Rosie!

— Oh, zaista! — upita ona nestašno i pride vitrini s različitim vrstama pica.

— Možda bi vam prijaio francuski konjak?

— Što god mi ponudite.

Natočila je dvije čaše, i, dok je bila okrenuta leđima, Rosie uspne u njegovu čašu prašak. Sačeka trenutak da se piće izbistri, a zatim ga posluži.

— Uz piće se bolje priča, zar ne?

— Oh, da! — prihvati Bell i ispije konjak.

Spuštenih trepavica, kao mačka kad vreba žrtvu, Rosie ga je promatrala. Vidjela je pomašan stomak, otromboljene usne, sitne oči i čupave obrve. Prezirno iskrivila usta.

— Mogu li vam učiniti neku uslugu, Rosie?

— Zato sam vas i pozvala — odgovori ona i sjedne na ležaljku.

— O čemu je riječ?

— Želim vaš savjet, Rick! — počne mu ona tepati i, kao slučajno, dodirne ga nogom. Bell probljedi. Osjećao je neku čudnu slabost i bezvoljnost. Je li tome kriv konjak?

— Ovdje je zaista sparno — reče Rosie. — Neće vas smetati ako se malo raskomotim? Oh, taj steznik! Naprosto da se čovjek uguši.

— Da, da — mucao je Bell.

Okrene se, pogleda ga preko ramena i osmijehne se.

— Oh, za to mi je potrebna pomoć. A Bette je, jadnica, otišla u postelju. Hoćete li mi vi pomoći?

Nije odgovorio, a nije mogao ni svladati drhtanje ruku. Nespretno je pokušavao odriješiti steznik.

Tijelo joj je bilo oblo i vrelo. Pred njegovim očima ukaže se prozirna podsuknja ispod koje su se nazirale gaćice obrubljene čipkom.

— Oh, oh! — stenjao je Bell.

To mu je tijelo bilo nadohvat ruke, a nije se usudio da ga dohvati. Oh, zašto sve to radi? Zašto ga muči?

— Oh, kakvo olakšanje! — uzdahne nakon što joj steznik spadne s tijela.

— To je kao oklop. Jadne smo mi žene; što sve ne radimo radi ljepote — nastavi Rosie a zatim se okrene.

Njena divna bista zasja u punom sjaju. Bell ju je gutao očima a zatim pride do boce i natoči još jednu čašicu konjaka. Prospe ga jednom kretnjom u grlo i Rosie shvati da je vrijeme za razgovor.

Prišla je ležaljci, legla i naslonila se na lakat.

— Dakle, da porazgovorimo. Jeste li suglasni?

— Izvolite — promuća Bell.

Taj trenutak pomisli da bi joj skinuo zvijezde s neba. Samo da uživa to divno tijelo.

— Imam vrednosne papire, Rick, i željela bih ih dobro plasirati. Rat je, a vi ste bili prijatelj mog pokojnog muža, pa vjerujem da ćete mi savjetovati kako da ih najbolje unovčim.

— Oh, svakako! — prihvati Bell.

Dok je promatrao njene grudi, Rosie kao slučajno podigne obje ruke da popravi slap zlaćane kose, a dvije dojke, koje nisu bile sanete prslukom, skliznuše iz topla gnijezda. Spazivši tamne bradavice, Bell se gotovo izbezumi.

Ona mu se nudila! Ali, zašto?

— Sutra ću pogledati kako stoje stvari — reče i ovlaži suhe usne. — Sve ću učiniti za vas, Rosie!

Osjetila je da se Bell predaje i tada je, odjednom, svlada znatiželja. Kako se u tim stvarima vlada čovjek poput Bella? Zamalo naglas zahihota zamislivši njegov stomak, tu golemu mješinu, na svojem nježnom tijelu.

Imala je cilj, morala je sve poduzeti da dozna ono što je zanima.

General Bonham nije mogao čekati!

— Dakle, sutra — ponovi ona.

— Oh, da — prihvati Bell.

Osjećao je pospanost. Zar je taj konjak tako opojan? Istina, bolje bi mu prijaio viski, ali...

— Kako stoje stvari kod vas, gospodine Bell? — iznenada upita ona.

Pitanje je bilo neodređeno, i on je nije razumio.

Rosie nastavi:

— Priča se da su zlatne rezerve naše vlade dosta slabe.

— Pa, tako, tako...

— Htjela bih unovčiti papire. Naravno, u zlatu. To je, zar ne, najsigurnije?!

— Svakako! Svakako, Rosie!

Jedva je sjedio. Trudio se svim silama da se svlada, ali umor mu je sklapao oči. I to baš sada kad je mogao gledati to divno biće.

Rosie zijevne.

— Oh, prilično je kasno, zar ne? — dodade i mazno se podigne s ležaja.

— Da, ovaj...

Pomisli da ga se želi osloboditi pa smogne još toliko snage da ustane iz naslonjača. Tada zaglavijanja, i sigurno bi pao da ga Rosie nije pridržala. Kao kroz san, čuo je pitanje:

— Čujem da ćete dio zlata uputiti u San Francisco i Washington?! Bit će to, sigurna sam, velika pošiljka.

— Da, da... — mucao je Bell.

Bio je u polusnu, u stanju sličnom transu. Trudio se svim silama da ostane budan. I samo zahvalju-

jući jakoj volji, jer se pred njim nalazila žena, ostao je ipak priseban i spremno odgovarao na njena pitanja.

Odjednom Rosie usklikne:

— Oh, pa vi ste strašno umorni! Ne, nikako vas ne mogu u takvu stanju pustiti kući. Razodjenite se, dragi!

— Da, da Rosie — mucao je Bell.

Drhtavim rukama počne skidati odijelo.

Rosie je prezirno promatrala njegovo tijelo. Ipak, bila je svjesna da je Bell čudesno jak čovjek. Uprkos opojnom sredstvu, još je odolijevao snu.

I požali toga jadnika što je nag stajao pred njom. Jer bio je vrlo smiješan.

— Kad ćete poslati to zlato u San Francisco, Rick? Nemojte da ostanem bez svog dijela — doda smiješeći se.

— Bit će to potkraj kolovoza. Točnije, u subotu, 29. ovog mjeseca — odgovori Bell.

Hodao je kao mjesecar, pružio prema njoj ruke. I ona, mada joj se gadio, nije uzimala. Za ono što je doznala pružit će mu slatku nagradu.

Stajala je, a zatim u njoj ponovo prevlada znatiželja.

— Mrtav je od umora. Hoće li, hoće li?... — mislila je osjetivši odjednom na svojem tijelu njegove ruke.

Dopusti mu da joj skine podsuknju. I ona padne, odleprša nekamo ispod stola. Ostala je gotovo naga, samo u gaćicama. Odjednom ga ugleda kako kleči, kako puže poput psa, kako mu podrhtavaju usne.

Susretne njegov pogled, zamućen, gotovo grozan. I to u njoj, od rođenja perverznoj, izazva pohotu.

Dopusti mu sve. Kad su joj spale gaćice, kad je opazio njenu najljepšu tajnu, uhvati ga za glavu i privuče k sebi.

— Da, tako... da, tako... — mucala je.

Uvijala se poput zmije, jecala, a onda krikne i padne.

— Oh, oh! — stenjao je Bell.

— Da, da... — odgovorila je ona svakim djelićem svoga tijela.

Kad se podigao, a kosa mu pala na čelo i znoj orosio lice, samo je dahtao.

— Oh, sve! Dajte sve, Rosie!

Bio je to krik, očajan krik čovjeka na rubu pameti.

Privuče ga na otoman, raširi svoje krilo i zaigra bedrima. To ga izbezumi; dahtao je poput psa, trudio se da pronađe njeno gnijezdo i ona mu, osjetivši da se u njemu probudio muškarac, pomogne. A kad ga je osjetila, kad je bio duboko u njoj, slatko zajeca i prepusti se užitku.

U sobi, u kojoj je gorjela petrolejka i širio se miris znoja dvaju nagih tijela, čulo se samo prigušeno dahtanje i jecanje.

Rosie Greenhow završi igru. Visoko uzdigne bedra, a zatim — klone.

— Ah, jao! — plakao je Bell.

I tada je ponovo uzme. Ponovo doživi radost, a kad bijaše sve gotovo, Rosie privuče njegovu glavu i šapne:

— Ja sam bestidnica, Rick!

— Oh, ne! Oh, ne!

Jutro je virilo kroz baršunaste zavjese.

* * *

To je jutro Rosie bila sva slomljena. Jedva je uspjela sići na doručak.

— Oh, Bette! — uzvikne. — Ta je noć bila strašna.

Djevojka je slutila po čemu je bila »strašna«. Osmjehne se i odgovori:

— Dosadna su ta društva, Rosie!

— Imaš pravo, draga! Što sve čovjek ne mora pretrpjeti da bi doznao poneku tajnu — uzdahne Rosie.

Dok su doručkovale, Rosie je bila zamišljena. Katkad bi pogledala

djevojku, a onda odjednom odgurne tanjur.

— Gladna sam ali ne mogu jesti — reče gadljivo.

Bette Duval kimne glavom.

— I ja kad sam vrlo umorna, nemam teka.

Očekivala je da joj Rosie nešto kaže. Zeljala se što prije vratiti u Richmond, što prije vidjeti Stevea. I nije se prevarila. U jednom trenutku Rosie je pogleda u oči i upita:

— Nadam se da si se odmorila.

— Oh, da — odgovori djevojka.

— E, pa kad je tako, mogu ti reći da će Bonhman biti zadovoljan.

— Uistinu?

Rosie kimne glavom:

— Da, draga, sve sam doznala. Ovaj put nemam pismene poruke. Zlato, koje zanima Bonhama, napušta Washington 29. kolovoza. Reći ćeš to Remu.

— Oh, to je sjajno! — usklikne Bette.

Rosie se namršti i prijekorno je pogleda.

— Nije mi bilo lako, Bette! Posao koji radim vrlo je prljav.

— Razumijem vas — izusti tiho Bette.

Da, ona je shvatila, sve je shvatila. I još se više ražalila nad tom ženom. Promatrala je njeno lice, sad bez šminke, pa ipak lijepo kao u mađone!

— Nemoj to nikada raditi, Bette! Jednom ćeš sresti čovjeka svojih snova. Jer, ne živi se od prošlosti. Dok je moj Robert bio živ, bila sam... dobra žena. A ja imam krv, vrelu krv, meso. I u mojim žilama teče prokletstvo...

— Zašto tako govorite? — prekori je Bette.

Rosie je tužno pogleda i reče:

— Danas se vraćaš u Richmond! Govorimo o poslovima. Ti si još mlada i ne razumiješ mnoge stvari. I bolje je tako. Poruku si razumijela?!

— Da.

— Na žalost, ovim vlakom neće putovati onako privlačan poručnik kao što je Willford — nastavi Rosie i vragoljasto se osmjehne.

Bette Duval porumeni, zadrhti od tih riječi i pomisli je li to izrekla namjerno, zna li? A onda ravnodušno slegne ramenima:

— Oh, još bolje! Dosađivao mi je komplimentima.

— Tko bi to rekao — usklikne iznenađeno Rosie.

— Da — produži Bette. — Pa onaj napad, pa neprospavana noć, pa pismo koje sam nosila i...

Rosie je prekine.

— Shvaćam te; bila si kao na iglama, zar ne? E, zato više nećeš nositi pisma. Suvise je opasno! Obavijestili su me moji ljudi da je na vlakovima pojačana kontrola. Čini se, kad dobro razmislim, da oni nešto znaju, osjećaju...

Kad su završile doručak, bilo je već podne. Bette se poče spremati za put. Činila je to pod paskom Rosie, žene koja je imala mnogo ukusa.

— Vrlo si lijepa, Bette! — uskliknula je Rosie.

— Ah, ne! — obrani se Bette i porumeni.

Rosie Greenhow se zamisli i nakon kraće stanke reče:

— Zeljala bih da sve to prekineš, Bette! Tako si mi draga, i ja...

— I vi meni, Rosie! — doda Bette i nježno je pogleda.

Rosie tužno nastavi:

— Teško je sada to prekinuti. No, nastojat ću ih uvjeriti da te puste na miru.

— Ali, ja... ja neću... — pobuni se Bette.

— Morat ćeš, draga — reče odlučno Rosie. — Ja... ja sam kao pauk. Da, kao pauk. On uhvati muhu, iskoristi je, napuni želudac. Neko vrijeme miruje, a zatim vreba novu žrtvu. I uvijek iznova razapinje mrežu.

Bette je razumjela. Žalila je tu ženu, no, činilo se da ona sve svjesno radi. I to je bilo ono što joj se sviđalo, čemu se divila.

Rosie Greenhow, ta lijepa žena, ta božica na tronu, bila je nesretna!

Kao da je pogodila njene misli, Rosie nastavi:

— Moraš biti sretna, draga! Ja, ja... nisam. Imam sve, ali...

— Oh, nemojte, Rosie! — pokuša je utješiti Bette, ali bezuspješno.

— Idi sad, draga! Prenesi tu poruku. — I otprati je do vrata.

A Bette, prije nego što je napustila grad, potražila je na pošti kapetana Nobela.

17

Posao, radi kojeg je došla u Washington, Bette je obavila najbolje što je moguće. Doznala je ono bitno, ali ni izdaleka onoliko koliko je to od nje očekivao kapetan Nobel. On se trudio da pohvata konce špijunske mreže, a Bette mu u tome nije pomogla.

Katkada se pitao štiti li ona nekoga? Dok je bio u Washingtonu, pratio je što se s njom događa. A kad je doznao da je odsjela kod Rosie Greenhow, ponovo se zamisli. Djevojka mu je objasnila da su prijateljice, no, je li to bila istina?

Odlučio je da je, kad se vrati, još jednom ispita o svemu tome i da pronađe barem jednu nit koja bi ga dovela na pravi trag.

Sreli su se na pošti i Bette ga je obavijestila da pošiljka zlata kreće 29. kolovoza. To je i on doznao, i sad je razmišljao kako da nadmudri generala Bonhama. Imao je plan, a kad je Bette sjela u vlak, vrati se u grad, u Obavještajni centar, i odmah o svemu obavijesti Mac Dowella.

— Postavit ćemo mu klopku — rekao je general. — Da, klopku!

Allen Pinkerton nije prisustvovao tom razgovoru. On je radio na svoju ruku. Imao je svoje ljude, a suparništvo između njega i vojske sve je češće dolazilo do izražaja. Svoje sumnje o Rosie Greenhow nije povjerio nikome. Pojačao je kontrolu njene vile, pratio sve njene korake, poštu, sve.

Mogao je to jer je imao odriježene ruke. Predsjednik Lincoln osobno mu je to odobrio. I nitko mu nije smetao, iako su neki zbog toga bili nezadovoljni.

Pinkerton je polako stezao mrežu oko Rosie Greenhow!

Nakon dva dana, u Richmond je otputovao i kapetan Nobel. Njegov put u Washington — osim što je, zahvaljujući Bette, doznao vrlo važne stvari — nije bio naročito plodan. Uostalom, on o tome nije suviše razmišljao. Njegov je teren bio Richmond. Još dok je putovao, tvrdo je odlučio da poduzme hajku na agente.

Kad je stigao u grad, dočeka ga iznenađenje. Steve Willford, čim je doznao da se vratio, posjeti ga u uredu.

— Sretan sam što ste dobro — pozdravi ga kapetan. — Kako vaša djevojka?

Poručnik se naprosto ozari od zadovoljstva.

— Odlično, sir!

I bio je sretan. Bette se vratila i odmah ga potražila. Tu noć nikada neće zaboraviti.

Obavijestio je kapetana o posljednjoj dogodovštini. Ispričao je kako se to dogodilo i na kraju, videći da ga Nobel pomno sluša, dodao:

— Proveo sam malu istragu, sir! Nadam se da ćete mi to oprostiti.

— Kakvu istragu? — upita Nobel.

— Doznao sam da se napadač zove Rem. Često su ga vidali u Richmondu. Smatram da je bio konfederacijski špijun jer...

Kapetan Nobel ga prekine.

— Dobro ste učinili. Ali, imam za vas zadatak.

Ispricao mu je sve o pošiljci zlata i na kraju dodao:

— Naravno, s vama će biti odred vojnika. Naš će čovjek obavijestiti o tome generala Bonhama, ali s malom izmjenom. Naime, zlato će biti otpremljeno željeznicom, a ne karavanom kako je to bilo zamišljeno. Vaš je zadatak...

Dugo su pričali. Bio je to dio plana koji su sačinili u Washingtonu. Kapetan je vjerovao Willfordu i stoga mu je povjerio taj odgovorni zadatak.

Još taj dan sastao se s Bette.

— Jeste li predali poruku?

Djevojka ga iznenađeno pogleda.

— Ne, kapetane! Rem je, čuli ste, mrtav. Sretna sam što se Steveu ništa nije dogodilo. Taj je čovjek bio vrlo, vrlo opasan. Eto, ipak ste ga likvidirali.

— Ipak, morate naći vezu, zar ne?!

Bette slegne ramenima. I sama je o tome razmišljala.

— Osim Rema, nikoga ne poznajem. No, smatram da su upoznati s mojim zadatkom i da će me potražiti.

Kapetan je bio nezadovoljan pa nervozno ugasi cigaru.

— Dakle, čekajmo! I još nešto. Zlato se neće prevoziti kolima nego željeznicom. I kreće iz Washingtona 29. kolovoza dva sata poslije podne. Tako ćete reći vašoj vezi. Mi ćemo se postarati da generalov glasnik preda tu poruku.

Djevojka potvrdno kimne glavom. Očekivala je Stevea i bila pomalo nervozna. Znala je da mora biti oprezna, ali to joj nije uspijevalo. Shvatila je da se izlaže velikoj opasnosti. Jer, ako doznaju, zahtijevat će da i od Willforda traži informacije.

— Sada vas napuštam, gospodice Duval! Dakle, dogovorili smo se?!

— Da, kapetane!

Bette je imala pravo. Nakon dva dana, posjeti je nepoznat čovjek.

— Gospodica Duval?!

— Da — odvrati ona začuđeno.

— Ovo je ljeta bilo vruće, zar ne?

Bette ga začuđeno pogleda. Kakve su to riječi? Što želi taj neznanac? Nije ga razumjela. On ponovi:

— Ovo je ljeta bilo vruće, zar ne?!

Tek tada se sjeti. Bila je to šifra koju je gotovo zaboravila. Rem joj je odavna o tome govorio:

»Kad netko s tim riječima počne razgovor, vi odgovorite: 'I lani je bilo vruće'.«

I treći put neznanac izgovori te riječi. Bette napokon odgovori:

— Ah, i lani je bilo vruće, zar ne?!

Veza je bila uspostavljena. Čovjek, kojemu je lice bilo izabrano kao štavljena koža, olakšano uzdahne, zatim sjedne, obriše znoj i započne:

— Trebalo mi je nekoliko dana dok sam se probio do Richmonda. Oni žele vijesti o pošiljci zlata.

— Dobit ćete ih, prijatelju! Dakle, evo, što vam javlja...

Neznanac je bio zadovoljan. Nakon nekoliko trenutaka ustane, a zatim bez riječi, bez pozdrava, napusti sobu. Bette olakšano uzdahne.

Sve se odvijalo po planu!

18

U štabu generala Bonhama, koji se sa svojim jedinicama nakon bitke kod Menessesa vratio u Fort Davy, sve je bilo spremno za novu operaciju.

Čekale su se još samo vijesti od Rosie Greenhow!

General se želio po svaku cijenu dočepati zlata. Jug je, kad je počeo

rat, imao male rezerve. A bez para, bez sredstava, ne može se voditi rat. Bonham je ocijenio da se rat neće završiti tako brzo pa je svagdje, gdje je to mogao, pljačkao zlato. Vijest da će se u San Francisco i Richmond transportirati oko milijun dolara u zlatu, bila je za njega prava poslastica.

Nestrpljivo je čekao vijesti o tome. A kad je stigao glasnik iz Richmonda, naredi da ga smjesti dovedu u njegovu kancelariju.

Tada je doznao za Rema, ali i ono što ga je zanimalo, pa počne zadovoljno trijati ruke.

— Dobro ste obavili posao. Evo nalag za blagajnu.

Kad je agent izašao, pozove ađutanta.

— Pozovi mi Trenchu, poručnika Billa i Carsona!

Kad su stigli ljudi iz Obavještajnog odjela, počeo smišljati plan kako da se domognu zlata.

Bio je 26. kolovoza. Još tri dana pa će prazne blagajne Juga biti napunjene tako potrebnim sredstvima. Nitko nije slutio ili sumnjao da bi vijest Rosie Greenhow mogla biti neistinita.

Bližio se 29. kolovoza, dan kada će general Bonham, kako se nadao, još jednom zagorčiti život Uniji.

Sve je bilo spremno za predstojeću akciju!

U Washingtonu je Rosie Greenhow nestrpljivo očekivala vijest o uspješno završenom pothvatu.

Mac Dowell zadovoljno se smješka i radovao predstojećoj akciji.

I kapetan Nobel bio je uvjeren da će nadmudriti protivničku stranu.

Steve Willfred nestrpljivo je očekivao događaje.

U Freetownu ukrcao se u vlak.

Odred generala Bonhama je čekao...

Agenti su javili da se sve odvija po planu. Zlato je ukrcao u specijalni vlak u Washingtonu.

U određeno vrijeme vlak je napustio vašingtonsku željezničku stanicu.

Tamo gdje željeznička pruga ulazi u usjek, u spletu stijenja prije mosta preko rijeke Schalf, Bonham je postavio zasjedu. Osobno je želio prisustvovati akciji. Najprije je mislio da to prepusti pukovniku Schroederu, ali poslije se predomislio. Pridružio mu se i na čelu odreda krenuo prema rijeci.

Dvadeset i devetog kolovoza osvanuo je divan dan. Na nebu nije bilo ni oblaka, što je bilo čudno za to doba godine, a ujedno dobar znak da će se sve odvijati po planu.

Vojnici su nestrpljivo čekali vlak.

Stigao je i posljednji izvještaj:

— Vlak je napustio Red Pulman! Broji pet vagona, u posljednjem je vojna pratnja.

Bonham je bio zadovoljan. Još jednom će pokazati svoju odanost Jugu.

Bilo je točno deset sati. Dio željezničkog kolosijeka bio je odavna pomaknut. Diverzija se mogla vidjeti i Bonham ni trenutka nije sumnjao da će se vlak zaustaviti.

I zaista, nakon pola sata začuo se zvižduk.

Vlak sa milijun dolara približavao se rijeci Scalf!

Sve je bilo spremno. Vojnici su nervozno brisali znoj. Ruke kao da su im se zalijepile za puške.

Stotinjak je ljudi čekalo užagrenih očiju. Još malo, još samo malo! I dogodilo se ono što je očekivao general Bonham. Kompozicija je uz škripu kotača stala. Dalje se nije moglo. Pruga je bila razrušena.

Tada se iz zasjede sjurio Bonham.

— Naprijed! Juriš!

Začula se pucnjava. S vlaka, što je i dalje dahtao, počеше iskakati ljudi. Čula se pucnjava s obje strane. A kad je Bonham sa svojim ljudima stigao do kompozicije, zavikne:

— Poubijajte ih!

Nekoliko je vojnika očajnički pružalo otpor, no, ubrzo su bili ušutkani. Ispadali su s vlaka, kotrljali se niz nasip uz prodorne krikove.

Bonham je osobno dojahao do prvog vagona. I kad je htio otvoriti vrata, prestravljeno ustukne. Iz svih vagona, u kojima je pretpostavljao naći zlato, počne pucnjava. Bila je to prava kanonada.

Metak mu zbací kapu s glave. Jedan vojnik krikne. Ugleda pukovnika Schroedera kako glavinja a zatim, uz bolni vrisak, pada u ponor.

Nastao je pakao. Razvila se bitka. Kraj generala padali su vojnici, a Willford, koji je sa svojim ljudima bio u vlaku, bijaše nesmiljen.

— Nijedan metak uzalud!

Nije ni slutio da akciju vodi osobno general Bonham.

A Bonham, videći što se događa, urlikne:

— Natrag! Natrag!

Okrenuo je konja i pojurio niz nasip.

General je bježao! Bježali su vojnici, padali pod olovom Steveova odreda.

Od pedesetak ljudi, panično je bježalo dvadeset.

Tridesetak vojnika izgubilo je živote na rijeci Scalf!

Bonham je izgubio bitku! I, dok je bježao, bijesno je razmišljao:

»Kako? Zašto?»

A onda mu sve postane jasno pa zaškripi zubima i prasne od bijesa:

— Izdaja! Izdaja!

S dvadeset ljudi vratio se u tvrđavu.

To je bio prvi neuspjeh generala Bonhama!

19

Poslije, kad je o svemu razmislio, pitao se je li se Rosie Greenhow prevarila?! Isključeno! Ali, što se onda dogodilo? Priznao je poraz, ali gorko.

Naredio je da se povede istraga i sve provjeri.

— Do đavola! — urlikao je Bonham. — Sve je u redu, a ja sam izgubio tridesetak ljudi i jedva izvuкао živu glavu. Hoću krivca!

A krivac je bio u Richmondu i nestrpljivo očekivao vijesti s rijeke Scalf.

Prve je vijesti donio Nobel zadovoljno trljajući ruke.

— Uspjeli smo! Uspjeli smo!

Znala je o čemu je riječ. No, to je nije zanimalo. I, kao da je slutila da je u tu akciju bio umiješan i Willford, upita:

— A Steve?

— Oh, dobro je, gospodice Duval! Nije ni okrnut.

Djevojka olakšano uzdahne.

— Slutila sam, kapetane!

Razumjeli su se. Kapetan samo kimne glavom a zatim pođe prema vratima.

— Hvala na suradnji, Bette!

Kao da se osmjehnula, kao da je olakšano odahnula. No, i dalje je nestrpljivo čekala voljena čovjeka.

Eto, kriva je za smrt tolikih ljudi. Iako je rat, a u ratu se ne biraju sredstva, na njenoj će duši ostati mrlja. Odjednom je shvatila da mrzi sve to, sve te ljude koji se bore. Što je ona znala o politici? Ništa! Željela je da se sve to završi, da ona i Steve učine ono o čemu sanjaju: da se vjenčaju.

I Mac Dowell, kad su ga obavijestili o porazu suparnika, zadovoljno se osmijehnuo. Eto, i to je dočekaao. No, je li bio posve zadovoljan? Ne! Jedna pobjeda neće dokrajčiti rat. Trebalo je raditi, raditi...

Steve se vratio tek sutradan. Iako umoran od puta, odmah je potražio Bette. Kad su se ugledali, poletješe jedan drugome u zagrljaj.

— Oh, Steve! — šapne one. — Tako sam bila zabrinuta.

— Draga, sve se dobro završilo.

Osjećala je poljupce na usnama. Pekli su, žarili joj tijelo. I, nesvjesno, ona se preda slatkim užitku.

— Ne, Bette! Ne — šaptao je Steve. — Moramo biti razumni.

— Oh, Steve! Kad će završiti taj rat. Ja, ja želim... Razumiješ...

— Bit ćeš mi žena, Bette! Volim te, Bette!

A rat tek što je počeo!

20

General Bonham nije sumnjao u obavijest Rosie Greenhow. Previše ju je cijenio i znao je za sve njene zasluge.

— Ne! Ona je ispravna — govorio je sam sebi. — Ali, tko? Kako?

Pomislili na Bette Duval. Odavna je nije vidio. I tada shvati da mu ona može objasniti jer je preko nje stigla vijest. Još jednom je pozvao agenta koji je prenio poruku.

— Sve mi ponovi, od riječi do riječi — obratio mu se strogo.

Agent je ponovio. Sve je bilo u redu, a ipak je nešto nedostajalo. To nije dalo mira Bonhamu pa se odjednom odlučio:

— Otiđi u Richmond, potraži je i reci da dođe na bilo koji način, pod bilo kakvim izgovorom u tvrđavu. Razumiješ?!

Agent potvrdi.

— Da, to je najbolje rješenje — mrmljao je nezadovoljno Bonham.

Bette Duval, nakon što je primila poruku generala Bonhama, odjednom osjeti strah. Ne! Neće ga poslušati.

— Bolesna sam — reče agentu.

— Zalim! On bezuvjetno zahtijeva da dođete.

Bilo je suvišno raspravljati. Shvatila je da mora poslušati. No, prije nego što pođe, posavjetovat će se s Nobelom. Zato napomene:

— Dobro! Doći ću čim uzmognem.

Agent je napustio Richmond a nije ni slutio da su ga opazili Nobelovi ljudi. Ipak, nisu ga uhapsili; tako je želio Nobel. Kada je obaviješten o njegovu dolasku, odmah je potražio Bette.

— Čini mi se da ste uzbuđeni? — upita je nakon što su se pozdravili.

Kršila je ruke i zdvojno ga pogledala. Kapetan joj u očima pročita strah.

— Govorite o čemu je riječ. Pričajte!

— Bonham traži da dođem u njegov štab.

Nobel stisne usne, zamisli se i, nakon kraće stanke, upitno je pogleda:

U IDUĆEM NASTAVKU:

Lijepa Bette Duval na velikom špijunskom zadatku: hoće li biti otkrivena?

DOSAD IZAŠLI ROMANI NOVE SERIJE »LASO«

41. L. L'Amour: BEZDUŠNI VODIČ
42. W. O'Connor: OPASNI DOŠLJAK
43. W. O'Connor: OSAMLJENI SERIF
44. U. H. Wilken: PROKLETI ŽIVOT
45. S. H. Sharon: NAPAD NA KOČIJU
46. J. F. Beck: U IME ZAKONA ...
47. L. L'Amour: VISOKI STRANAC
48. L. L'Amour: OBRAČUN U PRERIJU
49. S. C. Lawrence: VRELI DAN U BUFFALU
50. P. Hangster: Povratak
51. J. F. Beck: Olovo pravde
52. H. Warner: Tragovi u pustinji
53. G. A. Lutz: PUCNJI U PRAZNO
54. E. Jones: NEUSTRASIVI SLADE
55. L. L'Amour: ZLATNA PLANINA
56. H. Hatten: SMRTONOSNI POKOLJ
57. T. West: TEKSAŠANIN
58. E. Jones: SMRT SVIM UBOJICAMA
59. W. O'Connor: KANJON SMRTI
60. L. L'Amour: KLAN SACKETTOVIH
61. D. Dean: OŠISANA OSVETNICA
62. D. Dean: VATRENA OSVETA
63. J. Gilmoor: LOV NA SVJEDOKE
64. C. Hunter: ALI TADA SE POJAVI SAM
65. F. Glaser: VRIJEME OBRAČUNA
66. F. Short: NI PAKAO ME NEĆE
67. R. Ullman: JACKSONOV KLAN
68. G. Lord: TAJNI TOVAR
69. W. O. Connor: STOTINU DANA PAKLA
70. F. Short: SKINITE HULJU IZ SEDLA
71. A. C. Morgan: REVOLVERAŠI SU ČEKALI
72. L. L'Amour: BRAĆA SACKETT
73. H. Warner: ZLOČIN OTACA
74. L. Walles: U OLOVNOJ OLUJI
75. C. Martin: IZASLANICI PAKLA
76. R. Macleod: TEŽAK PUT DO MEKSIKA
77. R. Hogan: OVAJ GRAD PRIPADA JESSUPOVIMA
78. S. C. Lawrence: TEKSAŠANIN
79. Paul Evan Lehman: PAKAO U NOVOM MEKSIKU
80. H. S. Sharon: DRUŽINA SMRTI
81. L. Ernenwein: SNJEŽNI JAHAČI
82. L. L'Amour: UTAH BLAINE
83. F. Short: ZAŠTITNIK IZ TEKSASA
84. Hal Warner: LEŠINARI TONTO BASINA
85. John Gilmoor: PAKLENA PJESMA PUSTINJE

U PRIPREMI:

86. William O'Connor: DVOBOJ S PRIJATELJEM

KOD VAŠEG PRODAVAČA NOVINA

**BIBLIOTEKA KRIMINALISTIČKO
— LJUBAVNIH ROMANA**